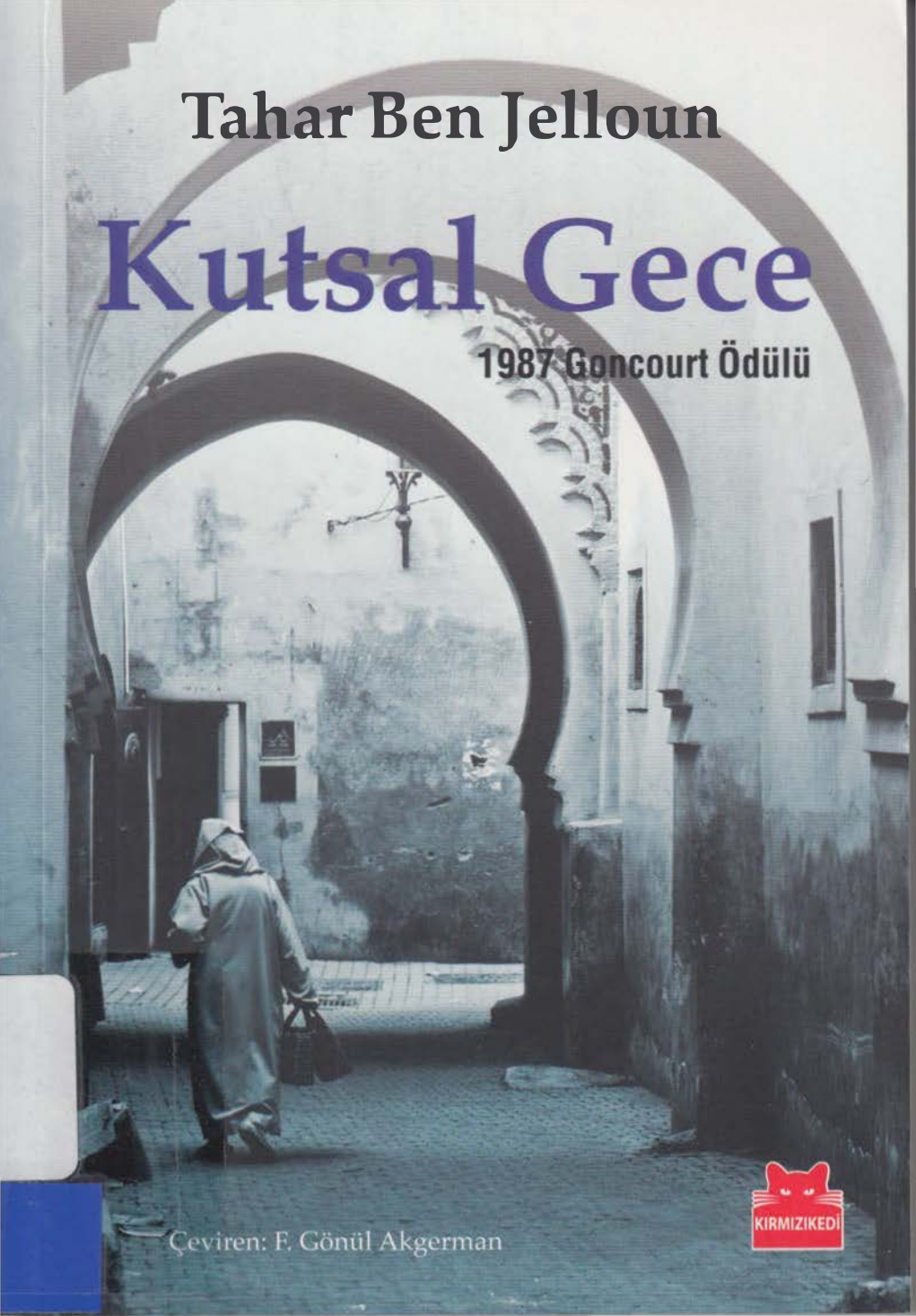
Tahar Ben Jelloun

Kutsal Gece

1987 Goncourt Ödülü

Çeviren: F. Gönül Akgerman

KIRMIZIKEDİ

Fas'ın çöllerinden Marakeş pazarına gelen gizemli bir yolcu, masalcıların arasında kendi öyküsünü anlatmaya başlar: Kadir Gecesi'nde ölüm döşeğindeki babası, erkek gibi yetiştirilmiş Zehra'ya aslında bir kadın olduğunu söyleyince Zehra trajediyle masal arasında gidip gelerek kadınlığı, erkekleri ve Kuzey Afrika'nın tozlu yaşamını yeni baştan öğrenecektir. Zehra'nın, Kuzey Afrika'nın egzotik atmosferinde, hayallerle rüyaların birbirine karıştığı şiirsel bir itiraf gibi sunulan hikâyesi, yazarı Tahar Ben Jelloun'a 1987 yılında Fransa'nın en saygın edebiyat ödülü Goncourt'u kazandırmıştı. Sinemaya da aktarılan *Kutsal Gece*, yazarın bir önceki romanı *Kum Çocuk*'la birlikte ustalığının dünya tarafından tanındığı en önemli yapıtıdır.

"Yaşam öyküm işte burada yazılı: Her kırışık, bir yüzyıldır, kış gecesinde bir yoldur, sisli bir sabahta berrak bir pınardır, ormanda bir buluşmadır, bir kopuştur, bir mezarlıktır, kavurucu bir güneştir... İşte tam sol elimin üstünde bulunan şu kırışık, bir yara izi; ölüm bir gün geldi ve bana yardım elini uzattı. Belki de beni kurtarmak için. Sırtımı döndüm ve onu geri çevirdim. Her şey çok basittir, yeter ki ırmağın akışını değiştirmeye kalkışmayalım."

KIRMIZIKEDİ

www.kirmizikedikitap.com

₺ 12

Tahar Ben Jelloun

Fransızca yazan Faslı şair ve yazar Tahar Ben Jelloun 1944'te Fes kentinde doğdu. Kendi ülkesinde felsefe eğitimi aldı. İlk şiirlerini yazdığı bu dönemde bir süre felsefe öğretmenliği yaptıktan sonra 1971'de Fransa'ya göç etti. Çalışmalarına sosyoloji ve sosyal psikiyatri alanlarında devam etti. 1987'de *Kutsal Gece* romanıyla Fransa'nın en saygın edebiyat ödülü Goncourt'a değer görüldü. Yapıtları kırktan fazla dile çevrilen, *Le Monde*'da düzenli olarak yazmaya devam eden Tahar Ben Jelloun'un Türkçedeki diğer kitapları arasında şunlar sayılabilir: *Kutsal Gece, Kum Çocuk, Bay Ahlâk'ın Çöküşü, Gitmek, Işığın O Kör Edici Yokluğu, Efsunlu Aşklar* ve *Hata Gecesi*. Kırmızı Kedi'den çıkan diğer kitabı *Ülkemde*.

F. Gönül Akgerman

İstanbul'da doğdu. Notre Dame de Sion Fransız Lisesi'nden sonra lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. Yüksek lisans eğitimini Mimar Sinan Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nde yaptıktan sonra bir süre sanat galerisi yöneticiliği yaptı, daha sonra Saint-Benoît Fransız Lisesi'nde Fransızca dersleri verdi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. 1987 yılından beri çeşitli yayınevlerine Fransızcadan edebiyat çevirileri yapmaktadır.

Kırmızı Kedi Yayınevi: 262
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 34

Özgün adı: *La nuit sacrée*

Kutsal Gece
Tahar Ben Jelloun
Çeviren: F. Gönül Akgerman

© Editions du Seuil, 1987
© Kırmızı Kedi, 2011

Yayın Yönetmeni: İlknur Özdemir

Son Okuma: Mert Tanaydın
Kapak Tasarımı ve Grafik: Yeşim Ercan Aydın

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Bu kitabın ilk baskısı 1988 yılında yapılmıştır.
Kırmızı Kedi'de Birinci Basım: Kasım 2013, İstanbul
ISBN: 978-605-4764-73-0
Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere/İSTANBUL T: 0212 412 17 77
Pasifik Ofset Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi
kirmizikedi@kirmizikedikitap.com / www.kirmizikedikitap.com
Ömer Avni M. Emektar S. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Tahar Ben Jelloun

KUTSAL GECE

1987 Goncourt Ödülü

Çeviren: F. Gönül Akgerman

ROMAN

Giriş

En önemlisi doğruyu söylemektir.

Artık yaşlandığımdan, yaşamak için tam bir duruluk var içimde. Konuşacağım, sözcükleri ve zamanı üstümden atacağım. Bir ağırlık hissediyorum kendimde. Yıllar değil, bana en çok yük olan, tüm söylenmemiş şeyler; sustuğum ve sakladığım her şey. Hiç bilmezdim suskunluklar ve dikilen bakışlarla dolu bir belleğin yürümeyi zorlaştıran bir kum torbasına dönüşebileceğini.

Çok yavaş oldu sizlere ulaşmam. İyiliğin dostları! Alan hâlâ yuvarlak. Delilik gibi. Değişen pek bir şey yok. Ne gökyüzü, ne insanlar.

Sonunda buraya varmış olmaktan mutluyum. Sizler benim kurtuluşumsunuz, ışığısınız gözlerimin. Kırışıklıklarım hem güzel, hem de çok. Alnımdakiler gerçeğin izleri ve ölçütleri. Zamanın ahengi bunlar. Ellerimin üstündekiler yazgı çizgileri, bakın nasıl da kesişiyorlar, bir yıldızı, göl sularına düşüşünden sonra görüntüler gibi talih yollarını belirtiyorlar.

Yaşam öyküm işte burada yazılı: Her kırışık, bir yüzyıldır, kış gecesinde bir yoldur, sisli bir sabahta berrak bir pınardır, ormanda bir buluşmadır, bir kopuştur, bir mezarlıktır, kavurucu bir güneştir... İşte tam sol elimin üstünde bulunan şu kırışık, bir yara izi; ölüm bir gün geldi ve bana yardım elini uzattı. Belki de beni kurtarmak için. Sırtımı döndüm ve onu geri çevirdim. Her şey çok basittir, yeter ki ırmağın akışını değiştirmeye kalkışmayalım.

Öykümde ne yücelik var, ne de ağlatı; yalnızca tuhaf bir öykü. Coşkuyu hak etmek ve bir gizem olabilmek için her türlü zorluğu yendim. Günlerce çölde yürüdüm; geceyi arşınladım, acıyı yola getirdim. "En iyi günlerdeki" hani şu her şeyin sessiz ve sakin göründüğü günlerdeki "bilinçli yırtıcılığı" gördüm.

İyiliğin dostları! Sizlere söyleyeceklerim gerçeğe benzer. Yalan söyledim. Sevdim ve ihanet ettim. Ülkeyi ve yüzyılları boydan boya aştım. Çoğu zaman bir köşeye çekildim, yalnızların arasında yapayalnız. Çocukluğumu bir yüze kavuşturmuş olarak, –elinden alınan saflığına demek istiyorum– bir sonbahar günü yaşlılığa vardım. Anımsayın! Kimliği bulanık ve kararsız bir çocuktum. Oğlu olmadığı için kendini küçülmüş, aşağılanmış gören bir babanın isteğiyle gizlenmiş bir kızdım. Bildiğiniz gibi düşlediği bu oğul bendim. Daha sonra olanları bazılarınız bilir, ötekiler oradan buradan, bölük pörçük bir şeyler duymuşlardır. Kumdan ve rüzgârdan oluşan bu çocuğun yaşamını anlatmaya kalkışanların başı derde girdi: Kimileri bellek yitimine uğradı; başkaları neredeyse ruhlarından oluyorlardı. Size öyküler anlatıldı. Bunların hiçbiri tam olarak benim gerçek öyküm değil. Bir odaya kapanmış ve insanlardan uzak olsam bile haberler bana ulaşıyordu. Ne şaşırıyordum, ne de kafam karışıyordu. Ortadan kaybolmakla, arkamda en zirva masallara konu olabilecek bir yığın malzeme bıraktığımı biliyordum. Oysa yaşamım bir masal olmadığı için olayları yerli yerine oturtmaya ve yedi kapının kapadığı küçük bir sokağın dibinde yüksek duvarlı bir evde kara bir taşın altında saklı olan sırrı size açıklamaya karar verdim.

1
KONUM

Anlatıcı her şeyi itiraf ettikten sonra yeniden ortadan yok olmuştu. Hiç kimse onu durdurmaya ya da onunla tartışmaya kalkışmamıştı. Yerinden kalkmış, ay ışığı ile yıkanmış sararmış elyazmasını toplayarak; arkasına bakmaksızın kalabalığın içinde eriyip gitmişti.

Onu dinlemiş olanlar şaşkına dönmüşlerdi. Kentte ünlü ve pek sevilen bir anlatıcı olan bu adam hakkında ne düşüneceklerini bilemiyorlardı. Bir öyküye başlayıp sonra yarım bırakıyor, yeniden ele aldığında devamını anlatmıyor, anlatılmaması gerektiğini söylüyordu onlara, çünkü uğursuzluğun tutsağı olmuştu.

Artık büyülemiyordu birçoklarını. Ondan kuşku duyuyorlardı. Yokluk ve bekleyişten oluşan bu suskunluklardan hoşlanmıyorlardı. Bir zamanlar ağzından çıkan her sözcüğü can kulağıyla dinleyenlerin artık bu adama güvenleri kalmamıştı. Belleğini yitirdiğine ve bunu açıklamaya çekindiğine kesin olarak inanmışlardı. Gerçekten de belleği yok olmuş bir anlatıcı o, ancak hayal gücü yok olmamış. İşte kanıtı: Çölün içinden beliri vermişti, yüzü güneşten esmerleşmiş, dudakları susuzluk ve sıcaktan çatlamış, elleri taş taşımaktan nasırlaşmış, sesi boğazının içinde bir kum ve billur fırtınası esmişçesine boğuklaşmış, bakışı yükseklerde ve uzaklarda bir çizgiye yönelmiş. Konuştuğu biri vardı, görünmez biri, bulutların üstüne yerleştirilmiş bir tahtta oturuyor

olmalı. Sanki tanık olarak gösteriyormuş gibi sürekli ona bakarak konuşuyordu. Kalabalık, hareketlerini ve bakışını izliyordu anlatıcının. Hiçbir şey görmüyordu o. Kimileri, deveye binmiş yaşlı bir adamın, anlatıcıyı dinlememek için ellerini salladığını hayal ediyorlardı.

Anlaşılmaz sözler mırıldanıyordu. Buna şaşmamalı. Bilinmeyen bir dilin sözcükleriyle doluydu anlatısı. Bunu öylesine ustalıkla yapıyordu ki, insanlar onun ne söylemek istediğini anlıyorlardı. Gülüyorlardı da. Oysa şimdi, o yarım kalmış, yarıda kesilmiş, çakıl taşı ve tükürük dolu tümceler vardı yalnızca. Dili ağzında dolanıp duruyor, sonra düğümleniyordu. Bundan utanç duyuyordu anlatıcı. Aklını değil de –ona düşkünlüğü yoktu– dinleyicilerini yitirdiğini çok iyi görüyordu. Bir çift, oturduğu yerden kalkmış ve bir şey söylemeden gitmişti. Onları hoşnutsuzlukla homurdanan iki adam izlemişti. Kötüye gidişin belirtisiydi bu. Büşayip'in çevresindekilerden bırakıp giden olmazdı hiç. Doyumsuzlukla ayrılan da hiç olmamıştı. Bakışları, yüksek ve uzak noktadan aşağılara doğru indi, gidenleri hüzünle izledi; anlayamıyordu neden çekip gittiklerini, neden onu artık dinlemediklerini. Artık ona inanmıyorlardı. İşte buna dayanamazdı. Anlatıcı olmuş biri, koca alanın yadsınmaz efendisi, kralların ve prenslerin konuğu olmuş biri, bir ozanlar kuşağı yaratmış ve bir yıl Mekke'de yaşamış biri, çevresinden ayrılanları durdurmaya ve geri çağırmaya kalkışmaz. Hayır, Büşayip kendini küçültmez, onur ve gururundan ödün vermez. Kendi kendine şöyle diyordu: "Giderlerse gitsinler, artık üzüntümün bir sonu yok, ölene dek taşıyacağım bir taş torbasına dönüştü bu üzüntü."

Ben de oradaydım eski *cellâbe*'me[1] sarınmış, onu inceliyor, hiçbir şey söylemiyordum. Ona olan sevgimi göstermek için ne söyleyebilirdim ki? Sakladığı sırrın ta kendisiydim ve bu sırra ihanet

1 Cellâbe: (Arapça) Cezayir, Tunus ve Fas'ta yerlilerin giydikleri, koltuk altlarından ve dirsekten yırtmaçlı, oldukça geniş kollu, dikdörtgen bir kumaş parçasından yapılan, üstüne bir de kapüşon takılan, ayaklara kadar inen bir giysi. (ç.n.)

etmeden ona kendimi nasıl gösterebilirdim? Çok şey biliyordum ve burada bulunmam bir rastlantı sonucu değildi. Uzaklardan gelmiştim. Göz göze geldik. Gözlerinde o ürkütücü zekâların parlaklığı vardı. Tanımlanamaz birtakım şeylerin tutsağı olmuş çılgın bir bakıştı bu. Takılıp kalmıştı. Acılarla dolu bir dönemin hayaletini gördü bende. Elleri arkasında dönüp duruyordu. Bense, sessiz ve sakin, bilge sabrıyla bekliyordum. Artan bir kaygıyla gözleri bana dikildi. Beni daha önce hiç görmemiş olan bu adam, başkaları arasında beni tanımış olabilir miydi? Bir yüz, çizgiler ve bir davranış biçimi vermişti bana. Efsane dönemiydi. Yarattığı varlıktım, başkaldıran, ele avuca sığmayan. Delilik çoktan boşluklar oluşturmuştu belleğinde. Delilik ya da ikiyüzlülük.

Zamanla ve yaşadığım olaylarla artık hiçbir şeye şaşırmaz, kızmaz olmuştum. Marakeş'e önceki gün gelmiştim, benim öyküm yüzünden tam bir çöküntüye uğramış anlatıcıyı görmeye kararlıydım. İçgüdüsel olarak konuştuğu alanı ve dinleyicilerini hemen tanıdım. İhanet etmiş bir dost ya da suçlu bir sevgili nasıl beklerse ben de onu öyle bekledim. Geceyi tahıl pazarının üstündeki bir odada geçirmiştim. Her yer toz ve katır sidiği kokuyordu. Güneşin ilk ışığıyla uyandım ve caminin çeşmesinde elimi yüzümü yıkadım. Değişen bir şey yoktu. Her şey yerli yerindeydi. Uzun yol araçlarının uğrak yeri, hâlâ bir ekmek fırını kadar karaydı. Kahvenin hâlâ kapısı yoktu. Yarı traşlı, sırtında binlerce kez ütülenmiş, yağ lekelerinden parlamış bir tür smokin olan, saçları kremli, papyonunun düğümü sarkmış garson da beni tanıdığını öne sürdü. Kendine özgü davranışlarından biri de müşterileri adlarıyla çağırmaktı. Hiçbir zaman yanılabileceğini düşünmemişti. Bana doğru geldi ve yıllardır tanışıyormuşuz gibi konuştu:

"Fadıla Ana'ya sıcak, bir tarçınlı kahveyle mısır gevreği, her zamanki gibi..."

Ve gitti. Ona "Adım Fadıla değil, üstelik kahvenin içinde tarçından nefret ederim, mısır gevreği yerine de arpa ekmeğini yeğlerim," dememe zaman bile kalmadı.

Kahvaltımı Şauyya'dan bir uzun yol sürücüsünün yanında yaptım. Sürücü buharda pişmiş bir kuzu başı yiyip, bir çaydanlık dolusu naneli çayı içtikten sonra birkaç kez geğirdi ve ona bu kadar iyi bir sabah kahvaltısı veren Allah'a ve Marakeş'e şükretti. İçindeki hoşnutluğu paylaşmak istermiş gibi bana baktı. Ona gülümsedim, bir yandan da yüzüme üflediği *kif*[1] dumanını elimle uzaklaştırdım. Genç bir kızın mobiletiyle önümüzden geçtiğini görünce, "Böyle bir kahvaltıdan sonra bir yavru, hem de bakire olursa ne iyi giderdi," dermişçesine bıyığını düzeltti.

Dişlerini temizledikten sonra tabağında kalan kemikleri dilenci çocuklara verdi, onlar da bir köşeye çekilip kalan ne varsa yediler. Kamyonuna bindi, yarım dönüş yaparak kahvenin önüne geldi: "Haftaya görüşürüz Şarlo!" diye seslendi garsona.

Kamyon uzaklaşırken, garsona bu adamın kim olduğunu sordum.

"Kaba saba bir adam! Utanmazın teki. Giysilerim fazla büyük geldiği için bana Şarlo adını taktı, masaları kirletir ve yere tükürür. Üstelik de kendini yakışıklı ve dayanılmaz sanıyor. Bütün bunlar, Alman turist bir kız günün birinde kamyonuna bindi diye. Rezillikler yaptılar; o da bunları böbürlene böbürlene yıl boyu anlattı durdu. O zamandan beri kuzu başını yemek için hem gidişte hem dönüşte burada durur. Anlayacağınız Fadıla Ana, böyle bir herif, kamyonundan hiç çıkmasa daha iyi..."

Alan ıssızdı. Bir tiyatro sahnesi gibi yavaş yavaş dolacaktı. İlk gelenler Sahralılar oldu; bunlar baharat, kına, yabannanesi, kireç, kum, öğütülmüş ve arıtılmış başka büyülü maddeler gibi, toz haline getirilmiş her şeyi sergileyen satıcılardı. Onların arkasından kitapçılar geldi. Sarı elyazmalarını yayıp, kokulu tütsü yaktılar.

Ayrıca hiçbir şey satmayanlar da vardı. Bağdaş kurarak yere oturuyor, bekliyorlardı. En son anlatıcılar yerlerini alıyorlardı. Her biri kendi şaşmaz kuralını uyguluyordu.

---

1 Kif: Kuzey Afrika'da hint keneviri yapraklarından elde edilen ve tütüne karıştırılarak esrar gibi içilen toz. (ç.n.)

Uzun boylu, kuru ve ince yapılı bir adam, sarığını çözmeye başladı, sonra silkeledi, ince kum tanecikleri döküldü. Bu adam Güney'den geliyordu. Kontrplaktan yapılmış küçük bir valizin üstüne oturdu ve tek başına, hiçbir dinleyici olmadan anlatmaya başladı. Çevresi sarılmış, dopdoluymuş gibi konuştuğunu, elini kolunu salladığını uzaktan görüyordum. Biraz yaklaştım ve bir tümcenin ortasından dinlemeye başladım: "...bir köpek sürüsü tarafından yalanan zamanın tadı. Geriye döndüm, bir de ne göreyim? Söyleyin bana sadık yoldaşlar, iyiliğin dostları, bilin bakalım kim vardı karşımda, gümüş rengi kısrağının üstünde soylu, acıların içinde dimdik, gururlu ve güzel? Zamanın yavan bir tadı var. Ekmek bayat. Et kokmuş. Deve yağı acımış... Bu dönem gibi acımış, ey geçip giden dostlarım... Yaşamı dile getirirsin ve tek başına dolaşan akbaba çıkar ortaya..."

Tek müşterisi bendim. Durdu, sonra bana doğru gelip bir sır açıklarmış gibi şöyle dedi: "Birini arıyorsanız size yardım edebilirim. Üstelik, bulmayı istediğiniz kişi belki de benim. Öyküm güzeldir. Anlatmak için çok erken. Bekleyeceğim. Evet, aradığınız bir oğul mu, yoksa bir koca mı? Bir oğulsa Hindistan'da ya da Çin'de olmalı. Kocaysa, bu daha kolay. Yaşlı olmalı ve yaşlılar camide ya da kahvede pineklerler. Ama görüyorum ki sizin ilgilendiğiniz başkası. Suskunluğunuz bana diyor ki... Ne diyor biliyor musunuz? Ah, ah! Yüreğinizde sımsıkı tuttuğunuz bir sır olduğunu ve sizi daha fazla üzmemek gerektiğini söylüyor. Siz onurlu insanların soyundansınız. Size palavra atmaya gelmez. Dostum, yolunuz açık olsun, izin verin de çevrem sarılsın..."

Arkama bakmadan uzaklaşırken sandık açan genç bir adamın rahat ve zarif hareketleri ilgimi çekti. Sandıktan birbirini tutmayan birtakım nesneler çıkarırken, bir yandan da onlar hakkında bilgi veriyor, böylelikle bir yaşamı, bir geçmişi, bir dönemi yeniden kurmayı amaçlıyordu:

"Bunlar bir yazgının parçalarıdır. Bu sandık da bir evdir. Başka başka yaşamlar barındırdı bu ev. Bu baston zamanın tanığı

olamaz, çünkü yaşı yok ve artık hiçbir anısı olmayan bir ceviz ağacından yapılmış. Bu baston birçok yaşlıya ve köre yol göstermiş olmalı. Oldukça ağır, gizemli bir yanı da yok. Şimdi şu saate bakın. Roma rakamları solmuş. Akrep öğlen ya da gece yarısında çakılıp kalmış. Yelkovan tek başına dönüp duruyor. Kadran sarı renkte. Bir tacir mi, bir fatih mi, yoksa bir bilgin miydi bu saatin sahibi? Ya bu teki olmayan ayakkabılar? İngiliz malı bunlar. Sahiplerini götürdükleri yerler tozsuz ve çamursuz. Bu gümüş kaplamalı bakır musluğa ne demeli. Güzel bir evden gelmiş olmalı. Sandığın dili yok. Onu sorgulayan tek ben varım. Bak hele, bir fotoğraf. Zaman görevini yaptı. İmzalı bir aile fotoğrafı: 'Lazarre 1922'. Ortada duran baba –belki de büyükbaba– güzel bir redingot giymiş. Ellerini gümüş bir bastona dayamış, fotoğrafı çekene bakıyor. Karısı oldukça silikleşmiş. Pek seçilmiyor. Uzun bir elbisesi var. Eskimiş gömleğinin yakasına papyon takmış küçük bir oğlan annesinin ayakları dibine oturmuş. Yanda bir köpek var, yorgun bir köpek. Genç bir kadın ayakta duruyor, biraz uzakta. Kadın güzel, âşık; gönlündeki erkeği düşünüyor. O ise uzaklarda, Fransa'da ya da Antiller'de. Genç kadınla sevgilisi arasındaki bu öyküyü düşlemek hoşuma gidiyor. Gueliz'de oturuyorlar. Baba, sömürge yönetiminde sivil denetimci. Kentin paşası ünlü Glavi ile sıkı fıkı. Onun yüzünden okunuyor bu. Fotoğrafın arkasına bir şeyler yazılmış. 'Mut... bir öğleden sonra... Nisan 1922.' Şimdi de şu tesbihe bakın... Mercan, kehribar, gümüş... Bir imamın olmalı... Belki de kadın onu kolye olarak kullanıyordu... Madeni paralar... Delikli bir riyal... Bir santim... Bir Fas frangı... Artık hiçbir değeri kalmamış kâğıt paralar... Bir takma diş... Bir fırça... Porselen bir çanak... Kartpostal dolu bir albüm... Artık bir şeyler çıkarmayı kesiyorum burada... Size fazla gelen her şeyi sandığın içine tıkıştırmaktan bıktık artık... Ben alıcıyım, özellikle paraları alırım!"

Cebimden bir yüzük çıkardım ve sandığın içine attım. Anlatıcı onu inceledikten sonra bana geri verdi:

"Geri al yüzüğünü! Az bulunan bir mücevher bu, İstanbul'dan gelmiş. Ayrıca, bu yüzükte öyle şeyler gizli ki onları bilmemeyi yeğlerdim. Bu, değerli bir yüzük. Dopdolu. Anılar ve yolculuklar onu ağırlaştırmış. Neden ondan kurtulmak istiyorsun? Acılara mı bulaştı?.. Hayır, bir şey vermek istiyorsan cüzdanını aç, yoksa hiçbir şey verme. Çekip gitsen daha iyi olur!"

Çevresindekilerin kuşkulu bakışları arasında, yanıt vermeden oradan ayrıldım. Ara sıra yolumun üstünde, var olmama, bir davranışıma ya da bir hareketime zorbalıkla karşı koyanlar oluyordu. O zaman kendi kendime aynı hamurdan yoğrulmuş olmamız gerektiğini, duyarlığımızın aynı tellerden dokunduğunu söylüyordum. Bunun için onlara kızmıyordum. Başka bir coşkuda gözlerimizin yeniden karşılaşacağı inancıyla oradan sessizce uzaklaşıyordum.

Bir Fransız sömürgesinde yaşayan bu ailenin yazgısının parça parça sandıktan çıkmasını yeniden düşünürken, cellâbe yerine sarındığı beyaz çarşafı sıyırmak için kendi çevresinde dönen genç bir kadın gördüm birden. Örtüsünü bu biçimde, dans eder gibi çıkarmasında erotik bir yan vardı. Bunu hemen, kalçaların az çok ahenkli kıvrak hareketinden anladım. Kollarını öylesine yavaş kaldırıyordu ki göğüsleri neredeyse kıpırdamıyordu. Çevresinde hemen bir meraklılar çemberi oluştu. Henüz çok gençti, çok da güzeldi üstelik. Fındık renginde iri gözler, esmer ve donuk bir ten, ince bacaklar ve alaylı bir gülüş. Erkeklere ve birkaç yaşlı dilenci kadına ayrılmış bu yerde ne işi vardı? Elinde tuttuğu teybe bir Berberi müziği kaseti takıp dans eder gibi birkaç adım attığında, hepimiz kendimize bu soruyu soruyorduk; daha sonra pilli bir mikrofon çıkararak şunları söyledi:

"Güneyden geliyorum ben, alacakaranlıktan geliyorum, dağdan iniyorum, kuyularda uyudum, gecelerin ve kumların içinden geçtim, zaman dışı bir mevsimden geliyorum, bir kitap benden söz ediyor, ben bu kitabım, hiç açılmamış, hiç okunmamış, atalarımız tarafından yazılmış, onlara bin teşekkür, beni

onlar gönderdiler bunları size söylemem, bildirmem, tekrar tekrar söylemem için. Çok yaklaşmayın. Bırakın hafif rüzgâr okusun kitabın ilk harflerini. Bir şey duymuyorsunuz. Susun ve beni dinleyin: Bir zamanlar bir Bedevi halkı vardı, kervancılıkla geçinirler ve şiir yazarlardı, sert ve gururlu bu insanlar, deve sütü ve hurma ile beslenirlerdi, yanlış düşüncelerin etkisinde kendi tanrılarını yarattılar. Kimileri, şerefsizlik ve utanç korkusundan kız çocuklarını başlarından atardı: Ya küçükken evlendirir ya da diri diri toprağa gömerlerdi. Böyleleri sonsuza dek cehennemde kalmaya mahkûm edildi. İslam dini onları suçladı. Allah dedi ki: 'Çevrenizdeki Bedeviler arasında ve Medinelilerin arasında inatçı ikiyüzlüler vardır. Sen onları tanımazsın, biz onları tanırız. Biz onları iki kez cezalandıracağız, sonra da korkunç bir cezaya çarptırılacaklar.' Bugün düşündüklerimi ayetlerle, mesellerle anlatıyorsam, bu, yıllarca yürekten gelmeyen sözler duyduğum içindir, hiçbir kitapta yazılı olmayan, yanılgıyı sürdüren karanlıklardan gelen sözler..."

Kalabalığın içinde hafif şaşkınlık ve anlayışsızlık kıpırtıları belirdi. Kimileri mırıldanıyor, başkaları omuz silkiyordu.

Bir ses yükseldi:

"Biz buraya müzik dinlemek ve dansınızı seyretmek için geldik... Burası cami değil..."

Genç ve çekici bir adam, araya girdi:

"Sizi dinlemekten mutluyum, bayan. Siz bu sözlere aldırmayın, bunlar Bedevilerin sülalesinden olanların sözleri."

Bir başka genç adam konuştu:

"Masal masaldır, vaaz değil. Ayrıca ne zamandan beri henüz yaşlanmamış kadınlar böyle uluorta kendilerini göstermeye cesaret eder oldular? Kendinize zarar vermenizi önleyecek babanız, erkek kardeşiniz ya da kocanız yok mu sizin?"

Kadın, bu tür yorumları beklediği için, en son konuşan adama doğru dönüp yapmacıklı ve alay dolu bir havada konuştu: "Hiç var olmamış erkek kardeşim, ya da yağlı ve kıllı bacaklar arasında

titreyen bedenini unutacak kadar tutkunun yakıp yıktığı koca sen olmayasın sakın? Yasak resimleri biriktirip sonra da onları o soğuk yalnızlıkta çıkaran ve sevgisiz bedeni altında buruşturan adam sen olmayasın? Ah! Belki de sen, kayıplara karışan, yakıcı bir tutkunun ve utancın savurduğu babasın. Utanç. Hani şu seni güneyin kumlarına sürgün eden uğursuzluk duygusu."

Gülerek öne eğildi, çarşafının bir ucunu yerden alıp beline taktı, sonra da genç adamdan öteki ucunu tutmasını istedi. Ayaklarını belli belirsiz oynatarak bütünüyle sarınıncaya dek yavaş yavaş döndü:

"Teşekkür ederim! Allah sana doğru yolu göstersin! Güzel gözlerin var, kes şu bıyığı, erkeklik, başka yerdedir, bedenin üzerinde değil, belki ruhtadır! Elveda... Açacak başka kitaplarım var."

Beni görünce öylece donup kaldı, sonra:

"Hey, sen hiç konuşmayan, nerden çıktın sen?" dedi.

Yanıt beklemeden çekip gitti, sonra da gözden kayboldu.

Ona yaşamımı anlatmayı isterdim. Köyden köye dolaştıracağı bir kitap yapardı ondan. Öykümün kapılarını birer birer açtığını ve en son sırrı kendine sakladığını gözümün önüne getirebiliyorum.

Güneşin altında uyukluyordum. Tozla yüklü boğuk bir rüzgâr beni uyandırdı. Bu genç kadını düşte mi gördüm yoksa gerçekten görüp dinledim mi diye kendi kendime sordum. Değişik insanlardan oluşan dikkatli bir dinleyici kalabalığı çevremi sarmıştı. İnsanlar şaka ettiğimi, uyur gibi yaptığımı ya da düşüncelere daldığımı, bu öykü kalıntılarını aradığımı sandılar. Yerimden kalkmak ve bu alandan uzaklaşmak benim için çok zordu. Gözlerimi açtığımda sustular ve kulak verdiler. Onları tümüyle hayal kırıklığına uğratmamak için birkaç söz söylemeye karar verdim:

"Dostlar! Gözkapaklarımın arkasında uzayıp gitti gece. Son günlerde çok yorgun olan kafamın içinde temizlik yapıyordu.

Yolculuklar, yollar, yıldızsız gökler, kabaran ırmaklar, kum yığınları, gereksiz karşılaşmalar, soğuk evler, ıslak yüzler, uzun bir yürüyüş... Dünden beri buradayım, esintinin beni sürüklediği yerde; son kapıya geldiğimin bilincindeyim, hiç kimsenin açmadığı, günah dolu ruhlara ayrılmış olan kapı, adının anılmaması gereken kapı; çünkü suskunluğa açılıyor, sorular taşların arasındaki çimentolara dönüşüyor bu evde. Her taşı iyi ya da kötü bir gün olan bir ev düşünün ve her taşın arasında billûrlar sertleşmiş, her kum tanesi bir düşünceye hatta belki de bir müzik notasına dönüşmüş. Bu eve giren ruh çıplaktır. Ne yalan söyleyebilir, ne de kendini gizleyebilir. Gerçek, tüm içini kaplamıştır. Ağzından bilinçli ya da bilinçsiz çıkan her yalan söz, dökülen bir diş gibidir. Bu evin eşiğinde olduğumdan hâlâ bütün dişlerim yerinde. Sizinle konuşacak olursam, dikkatli davranacağım. İçerde olacağım. Beni göreceksiniz. Şu anda karşınızda nasılsam, aynı öyle belireceğim: Beni koruyan bu cellâbeye sarınmış bir beden. Evi görmeyeceksiniz belki. En azından başlarda görmeyeceksiniz. Ama sır, gözle görünmez bir çıplaklığa erişene dek aydınlandıkça yavaş yavaş içeri alınacaksınız. Dostlarım, size bu öyküyü anlatmayı bir borç biliyorum. Onu size anlatmakla yükümlü olan anlatıcı görmezliğinin kurbanı olarak, bu tuzaklardan birine düştüğü bir anda geldim ben. Anlatıcı uyuyan örümceğin ördüğü ağlara yakalandı. Duvarlara kapılar açtı ve onları öylece bırakıp gitti. Benim yaşamımı yarıda bırakarak ırmağın ortasında yitip gitti. Ben de bedenimi ırmağın suyuna verdim. Nice nice akıntılarla savruldum. Karşı koydum. Savaştım. Su, beni ara sıra bir kıyıya atıyor, sonra da ilk taşkında geri alıyordu. Ne düşünmeye, ne de davranmaya zamanım vardı. Sonunda kendimi olayların akışına bırakıyordum. Bedenim arınıyordu, değişiyordu. Size çok gerilerde kalmış bir dönemden söz ediyorum bugün. Ama her şeyi şaşırtıcı bir kesinlikle anımsıyorum. Benzetmelerden yararlanıyorsam bu henüz birbirimizi tanımadığımızdan. Göreceksiniz, sözcükler, benim evimde birer asit

damlacığı gibi düşerler. Bunu iyi bilirim: Tenim bunun tanığıdır. Ama daha oralara gelmedik. Kapılar açılacak, belki de belli bir sıra gözetilmeyecek pek, ama sizden istediğim beni izlemeniz ve sabırlı olmanızdır. Biz neysek zaman da odur. Yüzümüzdedir, suskunluğumuzdadır, bekleyişimizdedir. Sabrın ve durgun günlerin süresini hak edelim."

2
Kadir Gecesi

İşte bu kutsal gece, ramazan ayının yirmi yedinci gecesi, Müslümanlarca kitabın "iniş" gecesi, varlıkların yazgılarının onaylandığı bu gece, ölüm döşeğinde olan babam beni başucuna çağırdı ve bana özgürlüğümü geri verdi. Bir zamanlar kölelere yapıldığı gibi, beni azat etti. Kapı kilitli, biz yalnızdık. Benimle alçak sesle konuşuyordu. Yanı başımızdaydı ölüm, bir mumun yarım yamalak aydınlattığı bu odada kol geziyordu. Gece ilerledikçe ölüm daha da yaklaşıyor, onun yüzünün parlaklığını yavaş yavaş siliyordu. Sanki bir el alnının üstünden geçiyor ve o, yaşamın bıraktığı izlerden arınıyordu. Huzur doluydu, ve gün doğana kadar benimle konuşmasını sürdürdü. Aralıksız namaza ve Kur'an okumaya çağrı sesleri duyuluyordu. Çocukların gecesiydi bu. Yazgısız, meleklerin ya da cennetteki kuşların yerine koyuyorlardı kendilerini. Sokaklarda oynuyorlar ve haykırışları Allah daha iyi duyabilsin diye mikrofonda bas bas bağıran müezzinin sesine karışıyordu. "Bu müezzin Kur'an'ı hiç anlamadan ezbere okuyan zavallı bir adamdan başka bir şey değil," dercesine bir gülümseme belirdi babamın yüzünde.

Yatağın yanında yerdeki bir mindere oturmuştum. Başım babamın başının yanındaydı. Hiç sözünü kesmeden onu dinledim.

Soluğu yanağımı okşuyor. Pis kokulu soluğu beni rahatsız etmiyordu. Tane tane konuşuyordu:

"Biliyor musun bu gece hiçbir çocuğun ölmemesi ve acı çek-

memesi gerekirdi. Çünkü 'bu gece bin aydan daha hayırlıdır.' Allah'ın yolladığı melekleri karşılamak için buradalar: 'O gecede Melekler ve Ruh (Cebrail), Rablerinin izniyle her iş için arka arkaya iner.' Suçsuzluk gecesidir bu, ama çocuklar o kadar da suçsuz değildir. Dahası, yamandırlar. Onlarınsa bu gece, bizim de olacaktır, bizim ikimizin. İlk ve son gece olacaktır. İtirafa ve belki de bağışlanmaya çok uygun bir gece bu ayın bu yirmi yedinci gecesi. Düzeni kurmak için melekler aramızda olacaklar, bu yüzden sakınımlı davranacağım. Onlar bu işe karışmadan her şeyi yerli yerine koymuş olmayı isterdim. Lekesiz hafiflik görüntülerinin altında çok katı olabilirler. Düzene koymak demek, bir yanlışlık olduğunu, tüm aileye uğursuzluk getiren şu iblisçe hayalin yanlışlığını baştan kabullenmek demektir. Boğazım kurudu, bana biraz su ver. Söyle, kaç yaşındasın? Artık sayamıyorum..."

"Nerdeyse yirmi..."

"Yalan dolu yirmi yıl, daha da kötüsü yalanı söyleyen benim, senin bunda hiç suçun yok, hemen hemen hiç. Neyse ki artık bir tutku bile değil bu unutma, bir hastalık oldu. Bağışla beni; hiç kimseye açıklamaya cesaret edemediğim bir şeyi söylemek istiyorum sana; zavallı annene bile, özellikle de annene; kişiliksiz, sevinçsiz bir kadın, ama o denli de uysal; ne sıkıcı! Her an buyrukları yerine getirmeye hazır olmak, hiçbir zaman karşı gelmemek... Belki de yalnızlığının içinde sessizce başkaldırıyordu. Erkeğinin hizmetindeki kadın geleneğine tıpatıp uygun olarak yetiştirilmişti. Ben de bunu olağan, doğal buluyordum. Belki de başkaldırısı üstü örtük bir intikamdı: Art arda her yıl gebe kalıyor ve bana kız üstüne kız veriyordu; istenmeyen çocuklarını başıma yığıyordu; bunları sineye çekiyordum, namaz kılmıyor ve ondan gelen her şeyi geri çeviriyordum. Aklıma esip de camiye gitsem bile, beş vakit namazdan birini kılıp dua edeceğim yerde, hiç kimsenin mutlu olmadığı bu durumdan kurtulmak için çok karmaşık planlar yapıyordum. Birçok kez öldürme isteği duyduğumu bugün açıkça söyleyebilirim. Kutsal bir yerde,

erdem ve barış yerinde, kötü düşüncelere kapılmış olmak beni çılgınca kışkırtıyordu. Kusursuz bir cinayet için tüm olanakları gözden geçiriyordum. Ah! Kötüydüm ama zayıftım da. Oysa kötülük zayıflıkla bağdaşmaz. Kötülük, gücünü, geriye bakmayan, çekinmeyen kararlılıktan alır. Oysa ben kuşkuluydum. Ülkede tifo salgınının yaygınlaştığı dönemde bu salgının eve girmesini kolaylaştırmaya çalıştım. Bize dağıtılan aşı ve öteki ilaçları annene ve kız kardeşlerine vermiyordum. Oysa ben, ilaçları yutuyordum; onları toprağa gömmek ve yaşamımı yeniden kurmak için ben yaşamalıydım. Ne kalleşlik, ne alçaklık! Rastlantılar ve yazgı, hastalığı evden uzaklaştırdı. Tifo en yakın komşularımızı kırıp geçiriyor, evimizin çevresinde dolaşıyor, ölümcül işlevini yerine getiriyordu. Ey kızım, sana söylediklerimden utanç duyuyorum. Bu kutsal gecede istesek de istemesek de gerçek kendini içimizde, bize gösteriyor. Sen de beni dinlemelisin, bu sana acı verse bile. Ailemizin içine bir tür uğursuzluk yerleşmişti. Erkek kardeşlerim ellerinden geldiğince dolaplar çeviriyorlardı. Bana açık açık kin besliyorlardı. Sözleri ve kibarlık taslamaları beni çıldırtıyordu. İkiyüzlülüklerine katlanamıyordum. İçtenlikle söylemeliyim ki, camide yalnız kaldığımda benim düşündüklerim de onlarınkinin eşiydi. Onların yerinde olsaydım benim içimde de aynı düşünceler, aynı istekler, aynı kıskançlıklar olurdu. Onlar paramı kıskanıyorlardı yalnızca, kızlarımı değil. Bana biraz çay koy, gece uzun olacak. Perdeleri çek, böylece bas bas bağıran bu aptalı belki daha az duyarız. Din, sessizlik ve saygı içinde yaşanmalıdır, Yazgı Meleklerini derinden gücendiren böyle bir gürültü içinde değil. Birkaç saatlik bir süre içinde neler yapmaları gerektiğini düşünebiliyor musun? Temizlik! Yeni bir düzen! Yine de büyük başarı gösteriyorlar. Şu anda odanın içinde olduklarını hissediyorum. Temizlemelerine yardım ediyorum. Yaşam boyu, oldukça uzun bir süre sırtımda taşıdığım bu utançtan arınmış olarak tertemiz gitmek istiyorum. Gençken büyük tutkularım vardı: Yolculuk yapmak, dünyayı

tanımak, müzisyen olmak, bir oğul sahibi olmak, onun hem babası hem de dostu olmak, kendimi bütünüyle ona adamak, tüm yeteneklerini gönlünce gerçekleştirmesi için ona her olanağı sağlamak. İçimde çılgın, saplantıya varan bir umut vardı. Bu özlemi kimse ile paylaşamıyordum. Annende hiçbir arzu kalmamıştı. Sönmüştü. Bildim bileli sönmüş, solmuş biriydi o. Tek bir gün mutlu olmuş muydu? Bunu hâlâ kendi kendime sorarım. Ona mutluluk verebilecek, onu güldürebilecek bir erkek değildim ben. Hayır! Ben kendim de sönmüştüm, bir tür uğursuzluk sarmıştı beni. Buna karşı koymaya karar verdim. Yalnızca bir erkek çocuk bana sevinç ve yaşam verebilirdi. Tanrı buyruğunu hiçe sayarcasına olsa bile, böyle bir çocuğumun olması düşüncesi yaşamımı değiştiriyordu. Annene ve kız kardeşlerine karşı davranışlarım değişmemişti! Kayıtsız ve hoşgörüsüz. Ama kendime karşı çok daha iyiydim. Camiye gidip yıkım planları yapmıyordum. Başka planlar kuruyordum, sana her şeyin en iyisini sağlamak, seni düşünerek dalıp gitmek için. Seni uzun boylu ve yakışıklı olarak hayal ediyordum. Sen önce düşüncemde var oldun, daha sonra, dünyaya gelirken annenin karnından çıktın, ama benim düşüncemden çıkmadın. Tüm yaşamın boyunca da hep orada kaldın, şu son günlere kadar. Uzun boylu değilsin, güzelliğin ise biraz gizemli... Saat kaç oldu? Hayır söyleme, her zaman saatin kaç olduğunu bilmişimdir, uyurken bile; üçü biraz geçiyor olmalı. Melekler, şimdiden işlerini yarılamış olmalılar. Hep ikisi birlikte çalışırlar. Ruhları taşımak böyle daha kolay olmalı. Biri sağ öteki sol omuza konar, birlikte ileri doğru atılırlar, yavaş ve zarif bir hareketle ruhu göğe doğru uçururlar. Ama bu gece temizlik yapıyorlar. Yaşlı bir adamın son nefesiyle ilgilenecek zamanları yok. Seninle konuşmak için daha birkaç saatim var, sabah namazından sonra güneşin doğuşuna kadar. Aydınlığın başlangıcını selamlamaya ancak yeten, kısa bir namazdır bu... Sana doğumundan söz ediyordum. Ne sevinç, ne mutluluktu o! Ebe, geleneklere karşı saygı gösterildiğini belirtmek için, kurallar

gereğince beni çağırdığında kolları arasında bir oğlan çocuğu gördüm, bir kız değil, evet gördüm; oğlan olduğunu hayal etmedim ya da düşünmedim, gördüm. Daha o zamandan delilik aklımı karıştırmaya başlamıştı. Hiçbir zaman sende, senin bedeninde kadınsı belirtiler görmedim. Bu, tümden kör olmaktı. Şimdi ne önemi var! Doğumunun sihirli anısını sonsuza dek içimde saklıyorum. Görünüşte her zaman olduğum gibiydim: Çocuğunun doğumundan mutluluk duyan zengin bir tüccar. Ama gerçekte, geceleri yalnız kaldığımda, insanlık dışı bir canavarın dayanılmaz görüntüsüyle karşı karşıya geliyordum. Her zaman yaptığım gibi oraya buraya gidip geliyordum, ancak kötülük, ruhsal ve bedensel sağlığımı için için bozuyordu. Günah duygusu, daha sonra yanlış yapma, daha sonra korku. Tüm bunların yükünü taşıyordum. Çok ağır bir yük. Namaz da kılmıyordum. Cesaretimi yitirmiştim. Ve sen ışıktan giysin içinde büyüyordun, küçük bir prens gibi, çocukluğunun yoksulluğunu yaşamamış bir çocuk olarak. Geçmişe geri dönmek ve her şeyi açığa çıkarmak değildi söz konusu olan. Gerçeğe tam hakkını vermek olanaksızdır. Bak oğlum, bak kızım, gerçeği kimse bilemeyecek. Göründüğü gibi basit değil. Ölüm yaklaştıkça her şeyi apaçık görmeye başlamak ne garip. Sana bunları kendiliğimden söylemiyorum, onları okuyorum, meleklerin durdukları duvardaki yazılardan öğreniyorum. Onları görüyorum. Annenden ne kadar nefret ettiğimi sana söylemeliyim. Onu hiçbir zaman sevmedim. Annenle baban arasında aşk olup olmadığını kendi kendine pek çok kez sorduğunu biliyorum. Aşk! Edebiyatımız, özellikle de şiirimiz, aşkı ve cesareti yüceltir. Hayır, aramızda şefkat bile yoktu. Onun varlığını, adını, sesini büsbütün unuttuğum olurdu. Bazen, tam bir unutuş, bana başka şeylere dayanma gücü veriyordu. Başka şey dediğim gözyaşlarıydı –annenin sessizce ağladığını bilmelisin hiç değilse; böyle bir utanması, sıkılması vardı; hiç olmazsa böyle bir üstünlüğü olduğunu belirtmeliyim; yüzünün görünümünde hiçbir değişiklik olmadan gözyaşları

yanaklarından süzülürdü– kısacası sessiz gözyaşları; sonra şu yüzü, hiç değişmeyen, anlamsız, yavan bir yüz, bir başörtüsüyle örtülü bir baş; sonra yürümesindeki, yemek yemesindeki şu ağırlık; ne bir gülüş, ne bir gülümseyiş. Sonra kız kardeşlerin, hepsi de ona benziyorlardı. Öfkelenmeye başladım, ateşim de yükseliyor, bu aileden daha fazla söz etmek istemiyorum. Sana gelince, onlardan ne kadar nefret ettiysem seni de o kadar sevdim. Ancak bu, ağır ve olanaksız bir sevgiydi. Seni bir ışıktan, içten gelen bir sevinçten elde ettim. Yalnızca bir gece, annenin bedeni bir mezar, soğuk bir vadi olmaktan çıktı. Ellerimin ateşi altında canlandı, mis kokulu bir bahçeye dönüştü, ilk olarak içinden bir sevinç, bir doyum çığlığı koptu. Bu birleşmeden olağanüstü bir çocuğun doğacağını daha o anda anlamıştım. Önemli bir işe başlarken, içimizde var olan düşüncelere ve onların etkilerine inanırım. Bu geceden sonra annene özen göstermeye karar verdim. Gebelik normal geçti. Bir gün eve döndüğümde, onu, dolu bir sandığı kaldırırken yakaladım. Kaldırmasını önlemek için telaşla üstüne atıldım. Benim için karnında taşıdığı ışıktan çocuk açısından bu çok tehlikeli bir davranıştı. Doğumdan sonra ona karşı özel bir ilgim kalmadığını anlamışsındır. Suskunluk, iç çekmeleri ve gözyaşlarından oluşan ilişkimiz her zamanki durumuna dönmüştü. Kin, geçmişteki kin, sessizce ve içten içe, yeniden aramıza yerleşti. Tüm zamanımı seninle geçiriyordum. O, ağır ve şişman, odasına kapanıyor, hiç konuşmuyordu. Başıboş kalan kız kardeşlerinin bu durumdan kaygılandıklarını sanıyorum. Bense, oyunun yerleşmesini gözlemliyordum. Oynadığım oyun kayıtsızlıktı. Bunu yalandan yapmıyordum. Gerçekten kayıtsızdım, kendimi bu evde bir yabancı gibi görüyordum. Sen, benim sevincim, ışığımdın. Bir çocukla ilgilenmeyi öğrendim. Bizimkiler bunu bilmezler. Oysa ben senin yarı-kimsesiz olduğunu düşünüyordum. Sünnetten ve gülünç aldatmacadan sonra, düşüncelerimde karmaşıklık başladı. Coşkuma kuşku bulaşmıştı. Artık ben de yalnızlığı arar olmuştum, uzun sessizliklere

dalıyordum. Sen neşeli ve tasasız, odadan odaya koşup duruyordun. Yeni oyunlar buluyordun, her zaman yalnızdın, bebekle bile oynadığın oluyordu. Oyunlarında kimi zaman kız çocuğu, kimi zaman hastabakıcı, kimi zaman da anne oluyordun. Değişik kişiliklere bürünmeyi seviyordun. Kaç kez sana küçük bir erkek, bir delikanlı olduğunu anımsattım. Hiç aldırmıyordun. Benimle alay ediyordun. Belleğimdeki görüntün gözümün önünden gidiyor, sonra oyunlarınla bulanıklaşmış olarak geri geliyordu. Değerli bir hazineyi saran bir örtü gibi bu görüntü rüzgârla havalanıyordu. Sert esinti onu uçuruyordu. Çaresiz, şaşkın görünüyordun o zaman, sonra yeniden duruluyordun. Tüm okşayışlardan kaçan bu küçücük bedende bunca olgunluk! Oyun oynarken yalandan ortadan kaybolduğunda, nasıl kaygılandığımı anımsıyor musun? Allah'ın seni görmemesi için, boyalı tahta sandığa saklanıyordun. Sana, Allah'ın her an her yerde olduğu, her şeyi bildiği ve gördüğü öğretildiğinden beri, onun varlığından kaçabilmek için her türlü hokkabazlığı deniyordun. Ondan korkuyor ya da öyle görünmek istiyordun, bilemiyorum..."

Bu kuşkunun üstüne kapandı gözleri. Eğik yüzü, yüzüme değiyordu. Uyuyordu. Soluk alışını kolluyordum. Hafif hafif solumasıyla kalın beyaz yün yorgan belli belirsiz kıpırdıyordu. Dikkat kesilmiştim, son soluğu, ruhu boşaltan en son iç çekişi bekliyordum. Ruhun rahatça geçebilmesi için pencereyi aralamak gerektiğini düşünüyordum. Tam yerimden kalkacağım sırada, babam kolumu yakaladı. Uykusunun derinliklerinde beni tutuyordu. Tasarılarından birine yeniden tutsak olmuştum. Sıkıntı ve korkuyla karışık bir duygu içimi kaplıyordu. Ölüm döşeğinde olan birinin pençelerine yakalanmıştım. Mumun ışığı zayıflıyordu. Sabah, gökyüzünden bize doğru yavaşça yaklaşıyordu. Yıldızlar donuklaşmış olmalıydı. Bana söylediklerini düşünüyordum. Onu bağışlayabilmemi sağlayacak olan neydi? Yürek mi, akıl mı, yoksa kayıtsızlık mı? Yürek, çoktan kaskatı

olmuştu; kalmış olan azıcık insanlığı da yedekte tutuyordum; akıl, ölümle pazarlık eden bu adamın başucundan çekip gitmemi şimdiden engelliyordu; kayıtsızlık, ya hiçbir şeydi ya da her şeydi, kendimi hiçe sayacak bir durumda da değildim ayrıca. Bu adamın son sözlerini dinlemek ve uykusunu kollamak zorundaydım. Uyuklamaktan ve ölümle el ele uyanmaktan korkuyordum. Dışarıdan Kur'an sesleri gelmiyordu artık. Çocuklar evlerine dönmüşlerdi. Dualar bitmişti. Kadir Gecesi, kentin anahtarlarını gündüze devredecekti. İnce, ipeksi ve etkili ışık, yavaş yavaş tepelerin, damların, mezarlıkların üstüne konuyordu. Güneşin doğuşunu ve orucun başlangıcını bildiren top patladı. Babam sıçrayarak uyandı. Yüzünde artık korku değil ürkü vardı. Söylendiği gibi vakti gelmişti. Ölümü ilk kez işbaşında görüyordum. Hiçbir şeyi ihmal etmiyordu, yatan bedenin üstünden birkaç kez gidip geliyordu. Her varlık direnmeye çalışır. Babam gözleriyle yalvarıyordu; bir saat daha istiyordu, birkaç dakika daha, bana söylemek istediği bir şey daha vardı:

"Biraz uyudum ve erkek kardeşimin görüntüsü belirdi karşımda; yüzünün yarısı sarı, yarısı yeşildi; gülüyordu, sanırım benimle alay ediyordu; karısı arkasında duruyor ve onu itiyordu; kardeşim beni tehdit ediyordu. Böyle bir gecede sana bu iki canavardan söz etmekten kaçınmak istiyordum, ancak, onların açgözlülük ve yırtıcılıklarına karşı seni uyarmam gerekiyor. Kin ve kötülükle beslenir kanları. Korkunçturlar. Cimri ve kalpsizdirler, ikiyüzlü, kurnaz ve şerefsizdirler. Para biriktirmek ve bu parayı gizlemekle geçirirler yaşamlarını. Her yolu denerler; hiçbir şeyin karşısında gerilemezler. Babam bu oğlundan utanç duyardı: 'Bu kötü huyu kime çekmiş' derdi. Ailenin yüzkarasıdır. Yoksulmuş gibi davranır, sebzeleri en düşük fiyata almak için pazarın sonunu bekler. Her şey için pazarlık eder, yakınır durur, gerekirse de ağlar. Başına gelen felaketlere benim neden olduğumu, onu yoksullaştırdığımı söyler herkese. Bir komşuya şöyle dediğini duydum bir keresinde: 'Ağabeyim mirastan bana düşen payı çaldı;

açgözlü ve acımasızdır; öldüğü zaman bile bana mirastan pay düşmeyecek. Bir oğlu oldu. Allah şahidimdir, yalnız onun sayesinde hak yerini bulacaktır, dünyada ya da ahrette.' Pek seyrek de olsa bizi birkaç kez yemeğe çağırmışlardı. Karısı etleri azıcık pişirdikten sonra üstüne bir yığın sebze doldururdu. Et o kadar sert olurdu ki yenmez tabakta kalırdı. Ertesi gün, kendileri için doğru dürüst pişirirdi. Kim kanar bu oyuna? Ne karısı ne de kendisi utanma sıkılma nedir bilmezlerdi. Kendini koru onlardan ve uzak dur, kötülükleri dokunur..."

Bir süre sustuktan sonra hızlı hızlı konuşmaya başladı. Her şeyi anlamıyordum. İşin özünü söylemek istiyordu, ama gözü dalıyor, başka yöne sapıyordu, sonra yeniden bana dönüyordu, eliyle de sürekli elimi sıkıyordu:

"Senin beni bağışlamanın kabul olmasını dilerim... Sonra ruhumun efendisi, ruhumu nereye isterse götürsün, ister çiçekli bahçelerine, ister durgun ırmaklarına, isterse bir yanardağın ağzına atsın. Ama, önce unutmama izin ver. Ancak böyle bağışlamış olursun. Artık özgürsün. Git buradan, bu lanetli evden uzaklaş, yolculuklar yap, yaşa! Yaşa!.. Bıraktığım yıkıntıya bakmak için sakın geri dönme. Unut ve yaşamaya bak... Bu kenti unut... Bu gece, senin yazgının ülkenin tüm kadınlarının yazgısından daha iyi olacağını anladım. Her şeyin bilincindeyim, hiçbir şeyi uydurmuyorum. Olağanüstü bir ışığın yüzünü çevrelediğini görüyorum. Sen yeni doğdun, bu gece, yirmi yedinci gece... Bir kadınsın sen... Bırak güzelliğin sana yol göstersin. Artık korkacak bir şey yok. Kadir Gecesi sana Zehra adını verdi, çiçeklerin çiçeği, nimet, sonsuzluğun çocuğu, sen dimdik duran zamansın sessizliğin yamacında... Ateşin zirvesinde... Ağaçlar arasında... Alçalan göğün yüzünde... Eğiliyor ve beni tutuyor... Gördüğüm sensin, uzanan senin elin, ah kızım, beni de yanına alıyorsun... Ama nereye götürüyorsun beni? Seni izlemek için fazla yaşlıyım... Gözlerime yaklaşan elini seviyorum... Her yer kapkaranlık, soğuk... Neredesin, yüzün nerde... Artık göremiyorum...

Beni çekiyorsun... Karla mı kaplı, bu beyaz tarla? Artık beyaz değil... Artık hiçbir şey göremiyorum... Yüzün geriliyor, öfkelisin... Acelen var... Bağışlaman bu mu?.. Zeh... ra..."

Bir güneş ışını odadan içeri girdi. Her şey bitmişti. Elimi güçlükle elinden çektim. Çarşafı yüzüne örttüm ve mumu söndürdüm.

3
Çok Güzel Bir Gün

Bu olağanüstü geceden sonra günler yepyeni renklere büründü, duvarlar yepyeni ezgiler duydu, taşlar uzun zamandır içlerinde tuttukları yankıları salıverdiler, damlar pırıl pırıl bir ışıkla kaplandı ve mezarlıklar sustu. Mezarlıklar ya da ölüler. Ölüler ya da kuralların eksiksiz yerine getirildiğini kanıtlamak istercesine öne arkaya sallanan, aç bedenlerinden gelen bir inanışla yalan yanlış söyledikleri, yalan yanlış öğrendikleri Kur'an ayetlerini ezbere okuyanlar.

Her şey duruldu, daha doğrusu her şey değişti. En sonunda yaşamdan çekilmiş olan bu yaşlı adamla insanları ve nesneleri bir anda sarıveren bu neredeyse doğaüstü parlaklık arasında bir ilişki kurmamam olanaksızdı.

Kadir Gecesi'nin kimileri için bir korku gecesi, kimileri için de bir kurtuluş gecesi olduğuna inanmamak elde mi? Canlılar ve ölüler bu konak yerinde karşılaşırlar, birilerinin patırtısı öbürlerinin duasını bastırır. Dostlar! Böyle bir gecede kim ayırt edebilir melekleri hortlaklardan, gidenleri gelenlerden, erdem zıpçıktılarını zaman mirasçılarından?

Arabalar düşünün, içleri ceset dolu, cesetlerden kimisi hâlâ canlı, ama çeşitli nedenlerle yine de bu yolculuğa katılmak istemişler; güçlü kısrakların çektiği ve bilinmeyen beldelere doğru ilerleyen bu arabalar, geçerken duvarları titretiyorlar. Söylentiye bakılırsa, *cennet,* bu yolculuğun adaylarına, daha doğrusu,

yıldızların yok olduğu, gökyüzünün açıldığı, dünyanın her zamankinden biraz daha hızlı döndüğü bu gece, malvarlıklarını ya da önlerinde kalan birkaç gün ya da haftalarını adamaya hazır olanlara vaat edilmiştir. Arabaya gelip yatanların sahip oldukları tek şey, bir günle yedi gün arasında değişen kısacık bir zamandı. Ötekiler paraya ve hayallere tutunuyorlardı.

Küçük pencereden, geçenleri izliyordum. Gün doğmadan kentten ayrılmak gerekiyordu. Bu yirmi yedinci oruç gününün sabahının öteki sabahlardan farkı yoktu. Gece temizliğinden hiçbir iz kalmamalıydı. Babama bakıyordum, bedeni hafiflemiş, bütün özü boşalmış, yalnızca hammaddesi kalmıştı, "talih biraz yardım etseydi, şimdi ruhum şu son arabaların birinde olurdu," der gibiydi. Yorgun ama rahatlamış olarak yatağın kenarına oturdum, ağladım; üzüntüden değil, yorgunluktan. Özgürlüğüme kavuşmuştum ve her şey umut ettiğim gibi olmayacaktı.

Yeniden kadın olduktan, en azından dünyaya gelmeme neden olan kişinin bunu kabullenmesinden sonra da oyunu sürdürmem gerekiyordu, veraset ve miras işlerini düzenleme süresince. Ev bir yıkıntıya dönmüştü. Sanki yeni çatlaklar oluşmuştu duvarlarda bu gece. Bir anda –evet, birkaç saat içinde– her şey değişmişti. Kız kardeşlerim ağlaşıyorlardı. Annem, beyazlara bürünmüş, yas tutan dul kadın rolünü oynuyordu. Amcalarım cenaze törenini hazırlamak için koşuşuyorlardı. Bense odaya kapanmış bekliyordum.

Güneşli bir ilkbahar günüydü. Bizde ilkbahar hiçbir şeye aldırmaz. Sarmaşıkların altını üstüne getirir, tarlaların renklerini belirginleştirir, gökyüzüne biraz daha mavi katar, ağaçları yükler, üzgün kadınlara sırt çevirir. Ben de üzgün sayılırdım. Ama bu yıl, içimi kemiren, düşüncelerimi karartan her şeyi aklımdan çıkarıp atmaya karar verdim. Çok az gülerdim ve hiç kimseyi güldürmezdim. Ama o an, ilkbahardan bir parça olmak istedim.

Dostlarım! Size bugün itiraf edebilirim: Bu, çok zor oldu. Neşeli olmak, bu bile yüzün değişmesine, bedenin değişmesine,

yeni davranışlar öğrenmeye ve kıvrak bir biçimde yürümeye yeter. Bugünün sıcaklığı inancımı güçlendirdi: İlkbahar evde değildi, çevrede dönüp duruyordu. Komşu evlerden ve bahçelerden hoş ve güzel kokular geliyordu. Bizde üzüntünün yakıcı ve boğucu bir kokusu vardı. Amcalarımın yaktıkları tütsünün türü kötüydü. Cennet çırası, kötü kokuların karıştığı herhangi bir ağaçtan başka bir şey değildi. Ölü yıkayıcıları, ölüyü, her zaman olduğu gibi hızla, baştan savma temizleyip hazırladılar, sonra da amcamla tartışmaya başladılar; ücretleri oldukça düşüktü, yine de amcam onlarla pazarlığa başladı. Kur'an ilahilerinden hemen sonra üç ölü yıkayıcı ile amcam arasındaki gizli pazarlığı duymak utanç verici olduğu kadar gülünçtü de. Gülmeye başlamıştım, çünkü olay kaba bir güldürüye dönüşüyordu:

"Ölüyü yıkıyorsunuz, sonra da bizi soyuyorsunuz!"

"Şunu bil ki, öldüğünde hiçbirimiz seni yıkamaya gelmeyeceğiz, kirinle birlikte gideceksin ve cennete gidiyor olsan bile, leş gibi koktuğun için kapıdan kovulacaksın! Cimrilerin cezası budur... Üstelik Allah'ın rahmetinden de yoksun kalırlar."

Amcam sarardı, bir dua geveledi, sonra üç adama istedikleri ücreti ödedi. Pencereden onu inceliyor ve büyük sevinç duyuyordum. O sırada bir el amcamı köşeye çekti: Karısının kuru eliydi bu, cimrilikte, kinde, düzenbazlıkta bu kadının üstüne yoktu. Korkunç bir kadındı. Ondan size başka bir gün söz edeceğim, çünkü yazgısının karara bağlanmasını o da hak etti. Ölü yıkayıcılarına boyun eğen kocasına gözdağı vermişti.

Bir iki gün daha görünmez erkek çocuk rolünü oynamalıydım. Beyazlar giyip cenaze törenine başı çekmek için aşağıya indim. Kara gözlük takmıştım, başımı cellâbemin kapüşonu ile örtmüştüm. Tek söz söylemiyordum. İnsanlar selamlamak ve başsağlığı dilemek için bana doğru eğiliyorlardı. Çarçabuk omzumu öpüp uzaklaşıyorlardı. Herkes benden çekiniyor, bu da benim işime geliyordu. Büyük camide cenaze namazını kıldırma görevi, doğal olarak bana verildi. Bu görevi, güçlükle gizlediğim

bir iç sevinç ve zevkle yerine getirdim. Bir kadın, erkeklerin yönettiği pek de dengeli olmayan bir toplumdan yavaş yavaş öcünü alıyordu. Bu, en azından benim ailemdeki erkekler için geçerliydi. Secdeye kapanırken, önlerinde namaz kılanın bir kadın olduğunu bilseler, bu adamların bedenime karşı içlerinde uyanacak hayvansal isteklerini düşünmekten kendimi alamıyordum. Kimileri de vardır, bu ister bir kadın bedeni olsun, ister bir erkek bedeni olsun, hemen elleri organlarına gider; burada onlardan söz etmeyeceğim. Bu açıklamamı bağışlayın, üzgünüm, ama bu bir gerçek!..

Cenaze töreninde hiçbir aksaklık olmadı. Her şey iyi geçti. O günden anımsadığım en güzel görüntü, mezarlığa gelişti. Pırıl pırıl bir güneş buraya sonsuz bir ilkbahar getirmişti. Burada tüm mezarlar yemyeşil yaban otları, bu ışıktan büyülenmiş gelincikler, bilinmeyen bir elin saçtığı sardunyalarla kaplıydı. Yüzyıllık birkaç zeytin ağacının, sarsılmaz ve alçakgönüllü varlıklarıyla, ruhlara huzur getirdiği bir bahçeydi bu. Bir hafız bir mezarın üstünde uyukluyordu. Birkaç çocuk ağaçların üstünde oynuyordu. İki âşık kimseye görünmeden öpüşebilmek için yüksekçe bir mezar taşının arkasına gizlenmişti. Genç bir öğrenci *Hamlet*'i okuyor, hem yürüyor, hem de el kol hareketleri yapıyordu. Gelinlik giymiş bir kadın, beyaz bir attan indi. Mavi bir güneyli *gandura*'sı[1] giymiş bir atlı, kısrağının üstünde mezarlığı boydan boya geçti. Birini arar gibiydi.

Mezarlığa gelince kalabalık birden dağıldı. Bu kadar yoğun bir ışığa dayanamayanlar, kollarıyla, gözlerini koruyorlardı. Ölü unutuldu. Gömücüler hazırladıkları mezarı yeniden aramaya koyuldular. Cenazeyi izlemiş olan sokak çocukları dans etmeye başladılar, sonra bir bale gösterisi yapar gibi cenazeye yaklaştılar, onu kaldırdılar, bir Afrika şarkısı mırıldanarak ağır ağır kendi çevrelerinde dönüp sabah kazılmış mezarlardan birine bıraktılar. Şaşkına dönen gömücüler, hemen koşup çocukları kovdular,

1 Gandura: Arapların giydiği bir tür gömlek. (ç.n.)

kazma ve küreklerini sallayarak onlara gözdağı verdiler. Gelin, bana doğru geldi, altın işlemeli muhteşem maşlahını omuzlarımın üstüne koydu. Sonra kulağıma şunları söyledi:

"Gri benekli beyaz bir kısrağa binmiş seni bekliyor... Git bul onu, nedenini sorma bana, git ve mutlu ol..."

Sonra gözden kayboldu. Bir hayalet mi, bir görüntü mü, bir düşün parçası mı, yirmi yedinci geceden kaçmış kısacık bir an mı, yoksa yalnızca bir ses miydi? Daha gözlerimin kamaşması geçmeden güçlü bir kol belimi sardı, beni yerden kaldırdı. Yakışıklı atlı beni kısrağının üstüne aldı, kimse tek bir söz söylemedi. Eski masallardaki gibi kaçırıldım. Mezarlığı hızla geçti. Gömücülerin İslam kurallarına uygun olarak gömebilmek için topraktan çıkardıkları babamın cesedine yalnızca bir göz atabildim. Amcalarımın da ürktüğünü, geri geri giderek mezarlıktan çıktıklarını gördüm.

Güzel, çok güzel bir gündü.

4
Güzel Kokulu Bahçe

"Ey ay üstündeki güneş, ey ayların ayı, gece ve ışık dolu yıldız, altın işlemeli bu maşlah, senin barınağın, evinin çatısı, düşlerini dokuyan yün, uzun kış gecelerinde benim yokluğumda seni saran sıcak örtü olsun... Ama seni hiç bırakmayacağım, seni bir tek gece bile olsun bırakmayacak kadar çok bekledim..."

Yolculuk bütün gün sürdü. Ara sıra benimle konuşuyor, aynı sözcükleri söylüyor, bana ya "güneyli prenses" ya "ayların ayı" ya da "sabahın ilk ışığı" diyordu. Maşlaha sarınmış, arkasında oturuyordum. Kısrağın her sıçrayışında, beline dolanmış kollarının sert karnında bir aşağı bir yukarı gidip geliyordu. İçimdeki garip duyguya kendimi bırakmıştım, aklımdan geçen sorulara yanıt aramıyordum; uykuyla uyanıklık arasında görülen bir düşte gibiydim. İlk kez ata biniyordum. Coşan heyecanlarımla tüm bedenimi ısıtan iç özgürlüğümü böylece birleştiriyordum. Serüven, sonradan zevki doğuracak o gariplik duygusuydu önceleri. Başımı sırtına yaslanmış, gözlerim kapalı, bir çocukluk şarkısını mırıldanıyordum. Daha dün ölmek üzere olan birinin ruhunun göğe çıkmasına yardım ediyorken, bugün kollarımda bir yabancıyı tutuyorum; o, belki de yirmi yedinci gecenin meleklerinin gönderdiği bir prensti, bir prens ya da bir zorba, bir serüvenci, belki de bir haydut, ama bir erkek, yüzü örtülü olduğu için yalnızca gözlerini görebildiğim bir erkek... "Mavi adamlar" dedikleri çöl adamlarından biri!

Özgürlüğüne yeni kavuşmuş olan tutsak, başka bir zindana kapatılmak üzere kaçırılmıştı. Burası kalın ve yüksek duvarlı, silahlı adamların koruduğu bir saraydı, kapıları ve pencereleri olmayan, yalnızca girişi olan bir saray. Girişi oluşturan bir iki taş yerinden kalkınca, atlı ile avı içeri girebiliyorlardı.

Uyukluyordum. Düş görüyordum. Unutuyordum. Ilık bir esinti yanağımı okşuyordu. O anın ılıklığıyla yüzümden aşağı sevinç gözyaşları akıyordu. Gökyüzü maviydi, kırmızıydı, mordu. Güneş batmak üzereydi. Bugün oruç süresince, ne acıktım, ne de susadım. Sürücüm bir an için durdu ve onun alışkanlıklarını bozabiliyormuşum gibi:

"Çocuklara bir sürpriz yapacağız, şansımız varsa orucu onlarda bozarız," dedi.

"Hangi çocuklar?"

Yanıt vermedi.

Köy küçücük bir vadideydi. Vadiye gizli yeraltı geçitlerini andıran bir yoldan gidiliyordu. Çocukların diktiği ve bekçilik ettikleri birçok engel vardı. Her engelden geçişte, dört tümceden oluşan parolayı söylemek gerekiyordu. Parola, sürücümün çok iyi bildiği şu şiirdi:

Çocuklarıyız dünyanın konuklarıyız biz
Topraktan geldik döneceğiz gene ona.
Kısacıktır mutluluk biz ölümlülere,
Ama yok eder acıyı mutluluk geceleri.

Bunun, *Abu'l Alâ al-Ma'arrî*'nin[1] bir şiiri olduğunu anımsayamadım ilk anda. Oysa çocukluğumda *Risâlat al-Gufran* adlı yapıtını okumuştum. Akşam olunca, çocuklardan biri sürücüme doğru geldi ve ona:

"Söyle Şeyh, cehennem nasıl bir yer, ölüler sana neler söyledi, lanetliler sana ne yaptı?" dedi.

1 Abu'l Alâ al-Ma'arri: Kuzey Suriye'de Halep yakınlarında doğmuş İslam mutasavvıfı (973-1058). Kör bir şairdir. (ç.n.)

"Yemekten sonra size yolculuğumu anlatacağım."

Bu köyde yalnızca çocuklar vardı. Tek yetişkin bizdik. Evler kırmızı topraktan yapılmış sıradan evlerdi. Oğlanlar, kızlar, yaklaşık yüz çocuk vardı. Taraçalı bahçeler düzenli ve çok bakımlıydı. Burada kentten, yollardan, hatta ülkeden bile uzakta, kendi kendilerine yetiyorlardı. Kusursuz bir yönetim, ne sınıf ayrımı, ne polis, ne ordu. Ne de yazılı yasalar. Çocukların yaşadıkları ve düşledikleri küçük ama gerçek bir cumhuriyetti burası. Şaşırmıştım. Sürücüm her şeyi bilmek, öğrenmek için sabırsızlandığımı anlamıştı. Oradan uzaklaştık. Örtüyü kaldırınca ilk kez yüzünü gördüm. Benimle konuşurken, dikkatle yüz çizgilerini inceliyordum; kestane rengi iri gözler, kalın düzgün kaşlar, ince bir ağız, gür bıyıklar, duru ve çok esmer bir ten. Yüzüme tam olarak bakmadan, alçak bir sesle konuşuyordu:

"Yedi sırrım var. Dostluğunu kazanmak için, seni kabaca kaçırmamı bağışlaman için onları sana birer birer açıklayacağım. Bunun için biraz zaman gerekecek; birbirimizi tanımamız ve yüreklerimizin dostlukla dolması için. Benim ilk sırrım bu köy. Bu köyü kimse bilmez: Orada acı çekmiş olanlar ve insana inancı kalmamış olanlar yaşar yalnızca. Genellikle sırrın kaynağı açıklanmaz, ama kaygılarından kurtulman için sana biraz ipucu vermek zorundayım."

"Kaygılı değilim ki."

Doğruydu bu. Hiçbir korku duymadığım gibi, bir görüntü ve onun yansıması, bir beden ve onun gölgesi, yalnız gecelerimde gördüğüm bir düş ve mutlu bir merakla yaşadığım bir masal arasındaki derin bir uyum duygusu vardı içimde. İlk yolculuğunu yapan bir çocuk gibiydim. Ne olursa olsun bu ilk gece benim için şaşırtıcı bir serüvenin başlangıcıydı. Herkesin Şeyh dediği sürücüm, yerine getirdiği görev hakkında bilgi vermeliydi. Uzun bir süredir köyünden uzaktaydı.

On yaşlarında, kızıl saçlı bir oğlan, fal taşı gibi açılmış gözlerle yanıma yaklaştı:

"Hoş geldin! Dostluğun, gerektiğinde de aşkın temsilcisiyim."

"Görevin nedir?" dedim.

"Bu köyde neler olup bittiğini iyice anlayabilmen için, nereden geldiğini ve orada, vadinin öteki yanında nasıl yaşadığını unutmakla işe başlamalısın. Biz burada, ilkelerin ve duyguların yönetimi altında yaşarız. İlkelerin ilki, unutmaktır. İster yüz yıl yaşamış ol, ister yüz gün, buraya girerken belleğinden her şeyi silmiş olmalısın. Bunu başaramıyorsan, sana yardımcı olacak bitkilerimiz var."

"Burada ne yaparsın sen?"

"Bütünlük ve uyum duygularını geliştiren bitkiler yetiştiririm. Burada ortak noktamız, hepimizin bir acıdan ya da bir haksızlıktan gelmesidir; zamanı durdurma ve hasarları giderme şansımız var. Gerçekte, bu köy bir gemidir. Fırtınalı sularda yol alır. Geçmişle, anakarayla hiçbir bağlantınız yoktur. Köy, bir adadır. Zaman zaman Şeyh bilgi toplamaya gönderilir. Terk edilmiş ya da evinden kaçmış çocuklarla birlikte döner, genellikle. İlk kez bize bir prenses getirdi. Hoş geldin prenses!"

Kızıl saçlı çocuk elimi öptü ve kayboldu. Bu kez, esmer, kıvırcık saçlı, aynı yaşlarda bir kız çocuğu bana doğru geldi. Merak konusu olmuştum. Hiç konuşmadan bir süre bana baktı, çevremde döndü, elini maşlahımın üstünde gezdirdi. Sonra iki eski arkadaşmışız gibi yaklaştı bana, kulağıma şunları söyledi:

"Şeyh'e kendini kaptırma, çok yakışıklı ve büyüleyicidir. Göreceksin, zamanla ve deneyimlerle, erkekleri tanıyacaksın. Burada, böyle bir sorun yok. Biz çocuğuz ve hep öyle kalıyoruz. Çok basit, çok rahat..."

Şeyh'i görür görmez kaçmaya başladı ve "Bizimle kalacağını umarım," dedi.

Ben de sürücüme Şeyh demeye başladım. Oysa, yaşlı değildi, ak sakalları yoktu, yürüyüşüyle çevik bir sporcuyu andırıyordu.

Yiyeceklerimizi getirdi. Koyu bir çorba, hurma ve kuru incir.

Bir süre sustuktan sonra kızıl saçlı çocuğun ve küçük kızın bana neler söylediklerini sordu.

"Hiçbir şey; daha doğrusu tuhaf ve tutarsız şeyler."

Öylesine yorgundum ki, oracıkta, maşlahıma sarınmış, uykuya daldım. İç içe geçmiş düşlerle kaynayan bir gece oldu. Kafamın içinde her şey karmakarışıktı. Sabah uyanınca, düşleri ve saplantıları ayırt etmem olanaksızdı. Yeşillikler, çiçekler, ağaçlar, kuşlar, dereler, tüm bu çevredekiler hayal gücümü uyarıyor, duyularımı ve kavrama yeteneğimi allak bullak ediyordu. Ne olursa olsun, gerçekle düşseli ayırmaktan, özellikle de somut olarak nerede bulunduğumu, ne yaptığımı, bu anları kimlerle yaşadığımı öğrenmekten vazgeçmeye kararlıydım. Penceremden Şeyh'in odun taşıdığını, bu arada çocukların da toprağı işlediklerini, köyü temizlediklerini, yemek hazırladıklarını gördüm. Herkesin bir uğraşı vardı. Köyü gündüz gözüyle gezmek için dışarı çıktım. Kimi bana gülümsüyor, kimi durup ellerini birleştirerek selam veriyordu. Doğal bir rahatlıkla, kendimi kasmadan, bakışlara aldırmadan yürümeyi öğreniyordum. Çok şaşırdığım bir şey oldu: Yeniden, doğuştan gelen bir inceliğe kavuşuyordum! Bedenim kendi tutsaklığından kurtuluyordu. İpler ve iplikler yavaş yavaş çözülüyordu. Kaslarımın sertliğinin kaybolduğunu fiziksel olarak hissediyordum. Yürüdükçe oluşuyordu bu değişim. Daha rahat soluyordum. Ellerimi küçük göğüslerimin üstünde gezdiriyordum. Bunu yapmak hoşuma gidiyordu. Büyüdüklerini, yerlerinden çıkıp gururla kabardıklarını, gelip geçenlerin dikkatini çektiklerini görmek umuduyla ovuyordum onları. Lalla Zeyneb'in, komşularımızdan birinin evinde yaşayan o dev gibi kadının, ara sıra gelip anneme yardım ettiği eski zamanları anımsıyordum. Beni kucağına alır, küçücük başımı ağır memelerinin arasına sıkıştırır ve sevinç ya da istekle bana sımsıkı sarılırdı. Hiç çocuğu olmamıştı ve kocası birçok çocuk doğuran iki kadın uğruna onu bırakıp gitmişti. O da beni kucaklar, sırtında taşır, yanaklarımı okşar, iki yana açtığı bacakları arasına sıkıştırırdı.

Onun malı, oyuncağı olmuştur. Ter kokardı, ondan tiksindiğimi de fark etmezdi. Bir şey söylemezdim. Açıkçası, ailemin bana sağladığı aşırı konfor ve beni şımartmasının yanında, bu oyun yasaklı bir eğlenceydi. Bir gün babam ansızın içeri girdi ve beni Lalla Zeyneb'in şişman bacakları arasında kıkırdarken gördü. Hemen atıldı, beni yakaladı ve zavallı kadını tokatladı. Evet, koca memeleri vardı. Her yanından fışkırırdı. Bu bolluğu, Allah vergisi bunca et ve salgı bezlerini hayal etmeye başladım.

Göğüslerime dokundum. Kabarmaktaydılar. Sabahın esintisini almaları için gömleğimi açtım, küçük, şifalı bir esinti onları okşuyordu. Ürperiyordum ve uçları sertleşiyordu. Esinti bedenimin içinden baştan aşağı geçip gidiyordu. Gömleğim şişiyordu. Saçlarımı açtım. Pek uzun değillerdi, yine de esinti onlara iyi geliyordu: Nereye gittiğimi bilmeden yürüyordum. Çılgın bir hevese kapıldım: Esintiyi hoşnut etmek, kendimi hoşnut etmek, bu sabah esintisinin serin ve hafif elinin karnımın üstünde gezinerek duyularımı uyandırmasını hissetmek için üstümdeki her şeyi çıkarttım. Bir korudaydım. Doğa sessizdi. Özgür bir kadın olarak ilk adımlarımı atıyordum. Özgürlük, bir sabah, sorgusuz sualsiz yürümek ve sargıları atıvermek kadar basit bir olaydı. Özgürlük, içinde bedenimin kendini önce esintiye, sonra ışığa, daha sonra da güneşe verdiği şu mutlu yalnızlıktı. Terliklerimi çıkarttım. Narin ayaklarım keskin çakıllara basıyordu. Acıyı duymuyordum. Düzlüğe geldiğimde nemli bir toprak yığınının üstüne oturdum. Bir serinlik yükseliyordu içimde, tıpkı bir zevk gibi. Yaprakların arasında yuvarlandım. Hafifçe başım döndü. Ayağa kalktım, göle kadar koştum. Korunun arkasında bir göl ve bir kaynak bulunduğunu bilmiyordum. Bedenim yeni sezgiler, doğadan aldığı yeni içgüdülerle doluyordu. Bedenimin suya gereksinimi vardı. Hızla ilerledim, gömleğimi çıkarttım ve göle atladım, yüzmeyi öğrenmemiştim. Neredeyse boğuluyordum. Bir dala tutundum ve kaynağa vardım. Burada, soğuk ve tertemiz suyun güçlü akışına sırtımı vererek oturdum.

Hayale daldım. Mutluydum, çılgındım, yepyeniydim, her şeye hazırdım; yaşamın, zevkin, isteğin kendisiydim; sudaki esinti, topraktaki suydum; arınmış su, kaynağın soylulaştırdığı topraktım. Bedenim sevinçten titriyordu. Kalbim hızla çarpıyordu. Düzensizce soluyordum. Hiçbir zaman bu kadar yoğun duyumlar uyanmamıştı içimde. Durgun, yapayalnız, yıkılmış, dış görünüşün ve yalanın tutsağı olmuş bedenim yaşama kavuşuyordu. Canlıydım. Var gücümle bağırdım, farkında olmadan haykırıyordum: "Canlıyım... Canlı!.. Ruhum geri geldi. Göğüs kafesimin içinde bağırıyor. Canlıyım!.. Canlı!.."

Birkaç çıplak velet gülerek suya daldı. Çevremi sardılar, onlar da benim gibi "Canlı o... Canlı o..." diyorlardı. Öteki çocuklar ellerinde beyaz bir havlu, kıyıda beni bekliyorlardı. Beni bu havluya sardılar, hasır bir koltuğun üstünde odama kadar taşıdılar. Şeyh beyazlar giyinmiş, orada beni karşıladı. Sevinç ve heyecandan hâlâ titriyordum. İçimden küçük küçük sarsıntılar geçiyordu. Yorgun ve mutluydum. İnanamıyordum, şaşkındım. Olaylar çok çabuk gelişmişti. Zaman sabırsızdı. Ve ben zamanın dışında, düşün sınırında, zamanı aşıyordum. Şeyh elimi tuttu, öptü. Başımı dizine koydum. Bir yandan ıslak saçlarımı okşuyor bir yandan da konuşuyordu.

"Kaynağı bulmuş olmana sevindim. O benim ikinci sırrımdı. Artık geriye dönemezsin. Bu kaynağın suyu şifalıdır. Mucizeler yaratır. Sen kendin buldun onu. Doğru yoldasın. Sakın geriye dönme. Arkana bakmak senin için tehlikeli olabilir. Efsanedeki gibi lanetleneceğini, tuzdan ya da kumdan bir heykele dönüşeceğini sanma. Ama kötülüğe neden olabilirsin. Kötülük de, bir yanılgı olmaktır, sevinçsiz, gerçeksiz, isteksiz bir yazgıya boyun eğmek zorunda kalmaktır. Prenses, ne söylediğimi biliyorum ben!"

Şeyh birden sustu. Başını kaldırdım, gözlerinden yaşlar akmakta olduğunu gördüm. Gözleri kapalı sessizce ağlıyordu. Birden ürperdim. Yerimden kalktım, omuzlarına altın işlemeli

maşlahı örttüm. Adam uyukluyor, gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüp gidiyordu. Yumuşacık gözyaşları. Bu yaşlar uzaklardan geliyor olmalıydı. Durgunluğu, dinginliği, durduramadığı ve önleyemediği bu taşkınlığa boyun eğmesi, içimde bir merak uyandırmıştı. Sorular sorarak onu rahatsız etmek istemiyordum. Rafın üstünde, açık duran büyük bir defter vardı. İnce ve düzgün bir yazı. Çizgiler. İşaretler. Sorular. Okumak geldi içimden ama cesaret edemedim. Hırsızlıktan da öte bir şey olurdu bu. Daha sonra güçlü bir önseziye kapıldım: Kötülük çevremizde kol geziyordu, düş fazla güzeldi, karabasan kendini göstermekte gecikmeyecekti. Dört, beş çocuk odaya daldı, bana vadiden uzaklaşmam gerektiğini söylediler:

"Şeyh'in gözyaşı dökmesine neden oldun. Ondan ruhunu, soluğunu, yaşamını zorla almak istemiş olan geçmişteki kişilerden birisin belki de. O uyanmadan, öfkeye kapılmadan gitmelisin buradan..."

Suçsuz olduğumu, ondan zorla hiçbir şey almadığımı, her şeyin kendiliğinden olduğunu, tüm bunlardan hiçbir şey anlamadığını söylemeye çalıştım. Boşunaydı. Çocukların gözlerinde, öç alma isteğiyle yüklü, beni allak bullak eden kin ve şiddet dolu bakışlar vardı; öç ve öfke dolu bakışlar. Korkutucuydular. Uyandırmak için Şeyh'e yaklaştım: Çocuklardan biri üstüme atıldı ve beni yere devirdi:

"Onu rahat bırak... Belki de ölmek üzeredir! Yine yıllarca buradan kaybolmayacak, bizi bırakmayacak!.."

Güzel kokulu bu bahçeden işte böyle kovuldum. İnanın bana, dostlarım, bu bir düş değildi, yaşadım bunu ben. O gece köyün çıkışındaki ahırda hayvanlarla birlikte uyudum. Şaşkın, allak bullak olmuş bir durumda, o geceyi açıklamalar aramakla geçirdim. Olanların nedenlerini bulmaya, anlamaya çalıştıkça kafamdaki karanlık noktalar daha da artıyordu. Gecenin ortasında, serüvenin başlangıcında beni büyük bir incelikle karşılayan o kızıl saçlı çocuk, ahırdan içeri girdi. Pek şaşırmadım. Onu bekliyordum.

"Anlamaya çalışma. Buradan çıkmana yardım edeceğim. Şeyh bizim simgemizdir; bizim yazgımız onunkine bağlıdır. Yanlış eğilimlere kapılırsa bu bizim sonumuz olur. Onunla bizim aramızda bir anlaşma, bir söz vardır: Yedi sırrımızı bir yabancıya hiçbir zaman açıklamamak. Açıkladığı her sırla bedenimizi saran derinin bir bölümü gitmiş olur. Yavaş yavaş yüzümüzdeki rengi, sonra dişlerimizi, sonra saçlarımızı, sonra kanımızı, sonra aklımızı, sonra ruhumuzu, sonra da yaşamımızı yitiririz. Bil ki senin bunda bir suçun yok. Üstelik çok da iyisin. Ancak, sende yıkım getiren bir şey var. Ne olduğunu bilmiyorum, ama seziyorum. İçinde bir kötülük yaşıyor olmalı. Sen farkında değilsin bunun. Başkalarının yenilgisiyle gelişiyor ve besleniyor. Zamanın dışında bir kabile olduğumuzu anlamışsındır. Hem gücümüz hem de dayanıksızlığımızdır bu. Yalnız Şeyh zamana bulaşıktır hâlâ. Büyür, çırpınır ve yaşlanır. Bunun için ara sıra bizden ayrılır. Genellikle ekilecek tohumlarla geri döner. Bu kez köye getirdiği sen oldun. Biz burada canlılardan kendimizi koruyoruz. Sana söyleyebileceklerimin hepsi bu. Sırrın özelliği gömülü kalmasıdır. Biz sırrın kendisiyiz, böylece de toprağın altında yaşıyoruz. Köyün adı yok. Böyle bir köy de yok. Hepimizin içindedir bu köy. Buradan giderken kendini bir felaketzede say."

5
Zamanın Aynaları

Nasıl yürür felaketzedeler? Baş eğik, gözler yere dikilmiş, eller arkada, uzakta hafifçe aydınlanmış bir ev görene dek rastgele ilerleyerek mi? Ben, arkama bakmadan yürüdüm. Unutmak ve başıma gelenlerin ötekiler gibi bir sanrı, yarım kalmış bir düş olduğuna inanmak istiyordum, her şeyin birbirine karıştığı bir düş: Babanın ölümü ve azat edilmiş tutsağın kaçışı. Hiç kimseyle konuşmadan yol boyunca yürüdüm. Karşılaştığım adamlardan, ne de çocuklardan canımı sıkan da olmadı. Oysa garip bir görünümüm olmalıydı; üstümde kötü giysiler, yüzüm kasılmış ve yaşlar içinde. Gece olunca bir ağacın altına kıvrıldım ve sessizce ağladım, pişmanlık ve hüzün duymadan. Gömüldüğü gün babamın ölümüne ağladığımı sanmıyorum.

Hiçbir zaman konuşmayan annemin söylediği bir tümce, yalnızca tek bir tümce beynimde çınladı ansızın. Bu tümceyi duyduğumda tüylerimin diken diken olduğunu anımsıyorum. Tüm bedenim kısa ve allak bullak eden bir titremeyle sarsıldı.

Her şeyin ters gittiği bir dönemdi, babam ölümün yaklaştığını hissediyordu, sürekli yanlış ve günah duygusu içinde olması belki de ölümü yaklaştırıyordu. Hırçın, çabuk öfkelenen, sabırsız ve neşesiz bir insan olmuştu. Kin kaynıyordu içinde, şiddetli ve kör bir kin. Herkese, öncelikle de kendisine karşı kin besliyordu. Ne gariptir ki ben bu kinin dışındaydım. Beni sevdiğini bile sanıyorum. İletişim biçimi haline gelen zorbalığını bana karşı kullan-

mıyordu. Bazı günler odamın penceresinden onunla evin kadınlar sürüsü arasında geçen kavga sahnelerini izliyordum. Avaz avaz bağıran, tehditler savuran ve kendi üstünlüğüne gülen hep oydu. Tümden zırvaladığından, alıştığı törensel hizmette en ufak bir aksamayı hoş görmüyordu. Kızlardan her birinin üstlendiği bir görev vardı: Biri cellâbesini çıkarıyor, öteki ayaklarım yıkıyor, bir başkası kuruluyor, öbür ikisi de çayı hazırlıyordu. Annemse mutfaktaydı. Bir yanlış yapanın vay haline! Her yana korku salmıştı, hiçbir zaman hoşnut kalmazdı.

Astımı olduğu halde ilaçlarını almayı reddederdi. Soluksuz kaldığı, göğsündeki acıdan debelenmeye başladığı zamanlar tüm aileyi kendi oksijenini çalmakla suçlardı. Bronşlarında bir şey yoktu belki de, ama tüm şu gereksiz kadınların varlığı sinirini bozuyor, bu da soluğunun tıkanmasına yol açıyordu.

Hastalığı ve ölümü reddediyor, görülmemiş bir yaşam gücü içinde direniyordu. Bu haksız zorbalığı, yakınlarına uygulamaya gereksinimi vardı. Kinin çöküşe karşı bir panzehir olduğunu içgüdüsel olarak bulmuştu. Bu kin onun saygıdeğer efendi sıfatını sürdürmesini sağlıyor, hastalığın ilerlemesini engelliyordu. Evde konuşmaya değer kimse olmadığını gösterircesine, kendi kendine konuştuğu da olurdu. Benim ayrıcalığım vardı. Bana içini dökmeyi, sorunlarını anlatmayı çok isterdi, ama hiçbir zaman bunu yapmasına fırsat vermezdim. Bana acı veriyordu davranışları. Onu anlıyordum, ancak ne onaylayabiliyor, ne de onunla tartışabiliyordum. Yaşamının son aylarında, değişim bunalımlarım başlamıştı bile. Zorluklar içinde çırpınıyor, onlardan kesinlikle kurtulmayı amaçlıyordum. Öyle ya da böyle kurtulmayı. Atasözünün dediği gibi: "Hamamdan çıkış, girişine benzemez." İlkece, kendi benliğim hakkındaki bilinçli kuşkulardan oluşmuş bu olaylar zincirinden çıkabilmeliydim. Maskesiz, edepli bir çıplaklık içinde, tertemiz, dolambaçsız dingin bir beden içinde.

Suskunluğu ve boyun eğmeyi, alınyazısına olan inancından çok, işine geldiği için seçmiş olan annem, babamın ağır sözleriyle

derinden yaralandığı bir gün bana şunları söyledi: "Kızım! Sen yaşarken ölmemem için ve babanın ölümünden sonra bir iki ay daha yaşayabilmem için Allah'a ya da yazgıya dua et benimle birlikte! Onun yokluğunda, mutlak yokluğunda birkaç gün, birkaç hafta soluk alabilmek istiyorum. Tek isteğim, tek dileğim bu. O yaşarken gitmek istemiyorum, çünkü o zaman iki kat ezik, korkunç biçimde altüst olmuş ve aşağılanmış olarak gitmiş olurum. Kendi ellerimle boğduğum sesimin suskunluğu içinde yaşamaya karar verdim. Ama, bir kez olsun haykırabilmek için, kısa da olsa, zamanım olsun istiyorum; bir çığlık atmak için, yalnızca bir kez; ruhun derinliklerinden, çok eskilerden, doğumunun öncesinden gelecek bir çığlık, şuracıkta göğsümde sinmiş duran bir çığlık. Bekliyor, içimi kemiren beni yakıp yıkan bu çığlıkla birlikte ölmemek için yaşayacağım. Sen ki yaşamı iki yüzüyle biliyorsun, kitapları ve azizlerin yüreklerini okumayı biliyorsun, benim için dua et kızım..."

Sesinin tonunu bile unutmuştum. Babam tarafından ve benim bu öykümden dolayı bir yana itilmiş olan annem. Bana "kızım" diyordu, yirmi yıl boyunca sanki hiçbir şey olmamış gibi. Onu sevdiğimi söyleyemem. Bende acıma duygusu uyandırmadığı zamanlar –acı bir utanç ya da kesinlikle sessiz bir öfke duygusuydu bu– onu yok sayıyordum, yani yaşamıyordu benim gözümde. Onu görmüyordum ve onun annem olduğunu unutuyordum. Yaşlı hizmetçi Melike'yle ya da çocuklar taşlayıp hakaretler savurarak kovaladıklarında, ara sıra bizim evin holüne sığınan deli dilenci kadının hayaliyle karıştırdığım oluyordu onu. Akşam eve döndüğümde asker battaniyesine sarılmış bir bedenin üstünden atlayıp geçiyordum. Bu, deli kadın mıydı, yoksa kendi öz evinden atılmış annem miydi, öğrenmek bile istemiyordum. Etkilenmiş olsam da, belli etmiyordum. Gözlerimi yumuyordum. Görmemek için. Duymamak için. Özellikle de konuşmak zorunda kalmamak için. İçimden geçenler bende kalmalıydı. Dışa vurmamalıydım duygularımı. Çünkü ya söylenecek

hiçbir şey yoktu ya da söylenecek, ortaya dökülecek, açıklanacak pek çok şey vardı. Ne hevesim, ne de cesaretim vardı. İpin üstünde artık dengede duramadığım andan beri, yirmi yıllık yapmacıklardan kurtulmak için zamana gereksinimim olduğunu anlıyordum. Yeniden dünyaya gelebilmek için babamın ve annemin ölümünü beklemeliydim. Onların ölmelerini sağlamayı ve bunu hızlandırmayı düşündüm. O zamanlar içimde bulunan canavarın üstüne yıkacaktım bu günahı.

Annem delilik içinde yitirdi kendini. Teyzelerinden biri güney yolu üstündeki bir derviş zaviyesine götürdü onu, bu duvarların arasında yaşamım doldurması için. Sanırım kocasının eşyalarını yırtmak için geçirdiği yapmacık delilik krizleri sonunda, bundan zevk almaya ve ne yaptığını kendi bile bilmemeye başladı.

Üst kattaki odamdan gidişine baktım. Saçları darmadağınık, giysisi paramparçaydı, baykuş gibi bağırıyor, bir çocuk gibi evin avlusunda bir o yana bir bu yana koşuyor, toprağı, duvarları öpüyor, gülüyor, ağlıyor, dört ayak üstünde istenmeyen bir hayvan gibi çıkış kapısına doğru yöneliyordu. Kızları ağlıyordu. Babam orada değildi.

Akşam evin üstüne bir ağırlık çöktü, suskunluk ve pişmanlık dolu. Hepimiz birer yabancıydık. Kızlar evden ayrılıp teyzelerin yamna sığındılar. Böylece, evde yıkım içindeki babamla yapayalnız buldum kendimi.

Ara sıra kızlar eşyalarını almak için geliyorlar, hastanın yanına uğramadan gidiyorlardı. Yalnızca yaşlı Melike eve sadıktı. Geceleri deli dilenci kadını ya da onunla gevezelik etmekten hoşlanan kömürcüyü içeri alıyordu. Aynı köydendiler.

Babam, göğsündeki acıya rağmen ramazanda oruç tutmaya karar verdi. İftarda pek az bir şey yiyordu. Haplarını almayı reddediyor, derin bir suskunluk içinde ölümü bekliyordu. Gündüzleri mağazaya gitmeyi sürdürüyordum. İşleri düzene koyuyordum. Erkek kardeşleri hiçbir zaman onu görmeye gelmediler. Hesapları basitti: Var olduğum sürece mirastan pay alamayacaklardı.

Ramazanın yirmi yedinci gecesinin arifesinde sanırım her şey düzen içindeydi.

Her şey gözümde açıklığa kavuşuyordu yavaş yavaş. Tüm hazırlıklarının tamamlandığını söyleyemem, ama babamın ölümünden sonra, her şeyi terk edip gideceğim kesindi. Her şeyi kızlara bırakacak, hiç dönmemek üzere bu evden ve bu aileden uzaklaşacaktım. Babamın yok olmasından sonra bir şeyin de sona ermesi gerekiyordu. Kendi yaptığı canavarın görüntüsünü de birlikte mezara götürecekti. Cenazeden sonra saptadığım her şeyi unuttum. Birkaç gün boyunca nerede ve kimlerle olduğumu bilmiyorum. Olağanüstü bir güzellikte olması gereken ama korku ve başıboşlukla biten bir serüveni size anlattım.

Bildiğiniz gibi bir gece eve döndüm. Komşuların taraçasından girdim içeri. Kızlar geri dönmüşlerdi. Çok güzel giyinmişler, fazlaca boyanmışlar, annelerinin mücevherlerini takınmışlardı. Cenaze ve yas onlar için bir kurtuluş olmuştu. Davranışlarını bir yere kadar anlayışla karşılıyordum. Birçok şeyden yoksun, uzun süre yaşamdan ayrı kalmış kızlar, özgürlüğü keşfediyorlardı. Gizli tuttukları çılgınlıkla zincirlerinden boşandılar. Tüm ışıklar yanıyordu. Eski bir gramofonda plak çalıyorlardı. Tam bir şenlik vardı. Açlıklarının dinmesi için eksik olan tek şey birkaç erkekti. Kendi kendime gülümsedim: Ne olursa olsun hiçbir şey beni ilgilendirmiyordu, daha şimdiden bir yabancı olmuştum. Usulca odamın kapısını açtım, topladığım birkaç eşyayı bir çantaya doldurdum ve taraçadan geldiğim gibi çıktım.

Üstümde bir cellâbe, başımda bir örtü –saçlarım uzundu– bu aydınlık gecede mezarlığa doğru yöneldim. Bekçinin görmemesi için alçak bir duvardan atladım ve babamın mezarı başına gittim.

Gece sakin ve güzeldi. Ramazanın son gecesiydi. Gökyüzünde her zamankinden daha çok yıldız vardı. Mezarı örten toprak hâlâ yumuşaktı. Ellerim aceleyle ve yöntemli bir biçimde kazıyordu toprağı. Ölüyü rahatsız etmemeli, bekçinin ya da bir günahkârın dikkatini çekmemeliydim. Beyaz kefenin bir ucu ortaya çıkınca,

üstündeki toprağı yavaşça silkeledim. Ceset buz gibiydi. Kefen, toprağın neminden ıslanmıştı. Ürperdim. Hava soğuk değildi. Korku ve çekinmenin birbirine karıştığı bir duyguydu bu. Bir an için durdum, ölünün başına takıldı gözlerim. Burun deliklerinin bulunduğu yerde beyaz bez oynuyormuş gibi geldi. Hâlâ soluk mu alıyordu, yoksa bir sanrı mıydı bu? Çantanın içinde benim olan her şeyi çarçabuk boşalttım, bir erkek gömleği, bir pantolon, doğum belgesi, sünnet töreninden bir fotoğraf, kimlik kartım, zavallı Fatima ile evlenme cüzdanı, babama zorla içirdiğim ilaçlar, çoraplar, ayakkabılar, bir tomar anahtar, bir kemer, bir kutu enfiye, bir tomar mektup, sicil kaydı, bir yüzük, bir mendil, kırık bir saat, bir ampul, yarısına kadar yanmış bir mum...

Mezarı kapatırken, eşyaları yerleştirmek için eğildiğimde göğsüme bir ağrı girdi. Sırtımı ve kaburgalarımı sıkan bir şey vardı. Göğüslerimin büyümesini ve belli olmasını önlemek için sarılan kalın kuşak hâlâ üstümdeydi. Bedenimdeki gerçeği gizleyen beyaz bezden bu upuzun örtüyü öfkeyle çıkarttım. Çözdüm ve ölünün boynuna bağladım. Sonra da sıktım ve bir düğüm attım. Ter içinde kalmıştım. Tüm bir yaşamdan, bir yalan döneminden ve yapmacıklardan kurtuluyordum. Elimle ve ayağımla eşyaları cesedin üstüne yığdım ve ayağımın altında ezdim. Yeniden toprakla örttüm. Mezarın hacmi değişmişti. Şişmişti. Tümünü ağır taşlarla bastırdım, bir an için derinlere daldım. Ama dua etmek, ya da şu zavallı adamın ruhunu bağışlaması için Allah'a yalvarmak için değil. Soluduğum yepyeni havayı içime doldurmak istiyordum yalnızca. Bir şeyler mırıldandım:

"Merhaba" ya da "Elveda sahte zafer, yaşam artık ikimizin, çıplak bir ruh, beyaz, temiz; söz eski olsa bile yepyeni bir beden!" gibi...

6
Sırtı Okşayan Bir Hançer

Bu yakıcı ve karanlık gecenin içinde kayboldum. Karanlıklar içinde adımlarım hiçbir iz bırakmıyordu. Kentten çevresini dolaşarak çıktım. Manzaranın üstünden uçarak geçmeyi yeğledim, iyi ve namuslu insanların rahat uykularını bozmamak için. Onlardan biri olmadığım gibi, ele avuca sığmayan bozguncu bir kimseydim de.

Yasemin ve yaban gülü kokularının bahçelerden dalga dalga gelerek içimi doldurduğu bu eylül gecesi çok mutluydum. Bu güzel kokuları içimin derinliklerine çekiyor, bana açılan yola aldırmadan yürüyordum. Serüvene kararlı, kendimle barışık, ilerliyordum. Son bir kez, içinde doğduğum uçuruma bakmamak için geri dönmüyordum. Her şeyi gömmüştüm: Babamı ve eşyaları bir mezara, annemi cehennemin eşiğinde bir zaviyeye, kız kardeşlerimi de sonunda yıkılacak ve onları sonsuzluğa dek yok edecek bir eve. Amca ve teyzelerime gelince, ben onları her zaman yok saymıştım, bu geceden sonra onlar da beni artık yok sayıyorlardı, ben kayboluyordum ve beni hiçbir zaman göremeyeceklerdi.

Yolların uzağından yürüyordum. Yorulduğum zamanlar, bir ağacın altında uyumayı yeğliyordum. Doğal olarak, kaygısız, tasasız uyuyordum. Bedenim kıvrılıyor, kendini tatlı bir uyuşukluğa bırakıyordu. Böyle derin ve iyi uyumuşluğum pek azdı. Her şeyin bu kadar kolay olması, bu mutluluk, ağırlaşan ve dinlenen

bedenin verdiği bu zevk beni şaşırtıyordu. Bunları, çoğunlukla uyumakta güçlük çektiğim için söylüyorum. Gecenin büyük bir bölümünü, biraz huzur elde etmek için onunla pazarlıkla geçirdiğim, bu huzuru da yalnızca sabaha karşı bulduğum olurdu. Uykusuzluğa ve yorgunluğa yenilmiş, bir yerde düşüp kalırdım. Buradaysa, hiçbir şeyden korkum yoktu. Beni bağlayan ne bir ip, ne de palamar vardı. Tüm soruları, yapmam ya da bozmam gereken birçok şeyi kafamdan atmıştım. Tam olarak özgürleşmiş miydim? Henüz değil. Ama her şeyden vazgeçmiş olmak ve geri dönmemeye kesin kararlı olarak ayrılmak, geçmişten ve onun izlerinden kopmuş olmak bile tüm korkuları kafamdan atıyordu. Geçmişimi derin bir komaya gömmeye, onu tümden bir bellek yitimi içinde eritmeye kararlıydım. Pişmanlık ve vicdan azabı duymadan. Saf ve temiz bir ten içinde yeniden doğmayı umuyordum.

Açık havadaki uykum, artık saçma sapan düşler ve karabasanlarla dolu değildi. Durgun bir denizin yüzeyi gibi pürüzsüz ve berrak ya da karla örtülü bir alan gibi düzgün ve sürekli bir uykuydu bu. Önceleri bunun nedeninin bedensel yorgunluk olduğunu sanıyordum. Ama daha sonra bunun yaşamın ilk anlarının uykusu olduğunu anladım.

Özellikle gündüzleri, bir ateş ve kaygı dalgasının içimi sardığı olurdu. Bu durum pek uzun sürmezdi. Soluğum kesilirdi, hemen dururdum, daha sonra yavaş yavaş her şey yerli yerine gelirdi. Hâlâ çok yakın olan, baksam görebileceğim, uzansam tutabileceğim bir geçmişin son sıçramaları olmalıydı bunlar. Bedenimden duyduğum huzursuzluğun nedeni yalnızlık olmalıydı. Issız yollarda yürümeyi yeğlemiştim. Ne bulursam yiyordum ve bol bol su içiyordum. Yakınından geçtiğim her kulübe ya da her çiftlikten su istiyordum. Dilenci olduğumu sanarak ekmek ve meyve de veriyorlardı. Karşılığında uzattığım parayı almak istemiyorlardı. Bakışlarında kaygıyla karışık bir tür acıma görüyordum. Onların yanında fazla durmuyor, sorular başlamadan

uzaklaşıyordum. Konuşmak isterdim, ama ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Zaten kimse anlayamazdı. Zamanla ilgili bir söyleşi, bir konuşma neye yarardı ki? Bununla birlikte, bir öğleden sonra küçük bir köyün çıkışında adamın biri beni izledi. Oldukça alaylı bir tonda:

"Bacım, iyi ama nereye gidiyor böyle bacım yalnız başına?" dedi.

Kendi kendime gülümsedim ve arkamı dönmeden yürümemi sürdürdüm.

"Bacım, nasıl bir yola girdiğini biliyor musun? Bacım sık bir ormana giriyor, yabandomuzları avlarını parçalamak için geceyi bekler o ormanda. Yabandomuzlarının tunçtan yontulmuş pençeleri, fildişinden işlenmiş dişleri ve ateş saçan burun delikleri vardır..."

Tepeden tırnağa ürperir gibi oldum. Bu tatlı sesli adam beni korkutmamıştı. Ormanlarda olan tecavüzlerden söz edildiğini duymuştum. Ne kaçmaya, ne de bu adam bir yabandomuzuna dönüşürse ona karşı koymaya niyetim vardı. Kayıtsız değildim. Tuhafıma gitmişti. Yüzünü bile görmediğim bir adam, yalnızca sözcüklerle bende bedensel heyecanlar uyandırıyordu.

Hızlı adımlarla yürüyordum. Aramızda birkaç metre vardı. Duaya benzer bir şeyler mırıldandığını duyuyordum. Genç bir kızın bedenini parçalayan vahşi bir hayvanla hiç ilgisi yoktu bunun, söz konusu olan Allah ve onun elçisiydi. Adam şu duayı tekrarlıyordu: "Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla! Allahın selamı ve lütfu, peygamberlerin sonuncusu Efendimiz Muhammed, onun ailesi ve yandaşları üstüne olsun. Ulu Allah'ın adıyla; Allah'a övgüler olsun, o ki erkeğin korkunç zevkini, kadının sıcak bedeni içinde var etti. Allah'a övgüler olsun, arzumun en uç noktasında ilerleyen bu evlilik çağındaki bedeni yolumun üstüne çıkardı. Onun lütfunu, iyiliğini, bağışlamasını gösterir bu. Allah'a övgüler olsun, sana övgüler olsun bacım, kokunu duymam, kalçalarını ve memelerini sezmem, gözlerini ve saçla-

rını düşlemem için önümden gidiyorsun. Ey bacım aç bedenlerimiz için bir sığınak olarak çalılara kadar ilerle. Geriye dönme. Kendimi seninle aşka sunuyorum bacım; sen, hava kararırken erkekle birleşen kadın ve erkeğin üstündeki Allah'ın zaferini kanıtlamak için kaderin gönderdiği yabancısın, bacım. Allah'a övgüler olsun. Onun kuluyum, senin kulunum, duraksama, güneş yavaş yavaş batıyor, gururum da onunla birlikte ufalanıyor. Allah'ın adıyla, esirgeyen..."

Durdum. Görünmez bir güç beni tutuyordu sanki. İlerleyemiyordum. Sağa sola bakındım ve çalılığa geldiğimi fark ettim. Hâlâ arkamda olan adam, dua etmiyordu artık. Soluğunu duyuyordum. Hiçbir söz söylenmemişti. Ter içindeydim, donakalmışım, çevrem çalılarla sarılmıştı. Bir an bekledim. Adam da bekliyordu. Hiç kıpırdamıyordu. Gökyüzüne baktım, batan güneşin rengine bürünmüştü. Birdenbire her yanımı ateş bastı. Düşünmeden cellâbemi çıkarttım. Onun altında geniş bir iç gömleğim vardı. Saçlarımı çözdüm. Pek uzun değillerdi. Bir heykel gibi ayakta durdum. Birkaç dakika sonra hava kararadı. Adamın bana yaklaştığını hissettim. Titriyor ve dualar mırıldanıyordu. Kalçalarımdan tuttu, dili ensemde, omuzlarımda dolaşıyordu; diz çöktü. Ben ayaktaydım. Böğrümü öptü. Elleri hâlâ kalçalarımın üstündeydi. Dişleriyle iç gömleğimi açtı. Ter ya da gözyaşından ıpıslak olmuş yüzünü kaba etlerime yapıştırmıştı. Sayıklıyordu. Sertçe yere itti beni. Küçük bir çığlık attım. Sol eliyle ağzımı kapattı. Öteki eliyle beni sıkıca yerde yüzükoyun tutuyordu. Karşı koymaya ne gücüm, ne de isteğim vardı. Düşünmüyordum. Bu ateşli bedenin altında özgürdüm. Yüzünü görebilmek için arkama dönmüyordum bile. Her yanım titriyordu. Gece simsiyahtı. Sıcak ve koyu bir sıvının butlarımın üstüne aktığını hissettim. Adam vahşi bir hayvan gibi hırıldadı. Yeniden duaya benzer sözler mırıldandığını duyar gibi oldum. Ağır bedeni beni yere yapıştırmıştı. Sağ elimi karnımın altına doğru kaydırdım. Bedenimden akan sıvıya dokundum. Kandı.

Yabancının kollarından kendimi kurtarmadan, gece beni derin bir uykuya sürükledi. Sabahın serin esintisiyle uyandım. Çıplaktım. Adam yok olmuştu. Duyumsadıklarımı ne üzüntüydü ne de düş kırıklığı. Bu muydu aşk? Karanlıkta sırtı okşayan bir hançer mi? Herhangi bir hedef gibi sizi arkadan yakalayan, yakarış ve dualarla noktalanan kırıcı bir zorbalık mı?

Kendi kendime bunları soruyordum, ne olursa olsun gerçekten doğrulamaya çalışmıyordum. Bu sırtı dönük birleşmenin bana zevk mi yoksa iğrenme mi verdiğini bugün artık bilmiyorum bile. Aşktan söz eden kitaplar okumuştum, bunlarda cinsellik yoktu. Bunun nedeni ya bir utanma sıkılma duygusu ya da ikiyüzlülük olsa gerek. İki bedenin bu birleşmesi ağzımda kum tadı bıraktı, çünkü birkaç kez toprağı dişlemiştim. Aşkta da bu tat ve bu koku olmalıydı. Bu hoşuma gitmiyor değildi.

Parmaklarım ve bacaklarımın arası kan içindeydi, ama kendimi ne kirlenmiş ne de lekelenmiş görüyordum. Çalılara ve toprağa sunulduğumu düşünüyordum. Yeniden giyindim ve yoluma devam ettim. Kafamın içinde çınlayan bir şey vardı. Bir çekicin bir yapı taşı ya da bir mermer parçası üstünde çıkardığı ses. Adamın kalp atışlarının anısıydı bu.

Böylelikle yaşamımdaki ilk erkek, yüzü olmayan biri oldu. Bana soru sormasına dayanamazdım. Geceyle birlikte yok olmasaydı ben kaçacaktım.

O gün yolda hiç kimseyi görmedim. Karşılaşacağım herkesin arkamdan geleceği duygusuna kapıldım. Bu bir saplantıydı. Geceleyin kente girdim, beni allak bullak eden bir olay başımdan geçecekti burada. Küçük bir kentti. İlk adımımı atarken kalbim sıkıştı. Kötülük belirtisiydi bu. Bir hamam aramaya başladım, hem yıkanmak hem de orada uyumak için. Geç olmuştu. Kasada duran bekçi kadın bana korkunç bir biçimde baktı:

"Bu saatte mi gelinir erkeklerin sıçrattığı pisliklerden arınmak için?"

Yanıt vermedim. Konuşmasını sürdürdü:

"Kapatmak üzereydim, ama içerde sallanıp duran bir iki kadıncağız var... Çabuk ol..."

Aceleyle içeri girdim. Bakışlarıyla beni izledi. İçeride, dipte, sıcak su musluğunun yanında, son derece zayıf iki kadın vardı. Yoksul bir çift ikizi andırıyorlardı. Her biri bir köşede duruyor, başlarından aşağıya, kurulmuş bir makine çabukluğuyla tas tas su döküyorlardı. Kendi bölgelerini su kovalarıyla ayırmışlardı. Onları rahatsız etmemek gerektiğini anladım. Ara sıra ayağa kalkıyorlar, sırt sırta veriyorlar, ellerini ovuşturuyorlar, sonra da kendi köşelerine dönüyorlardı. Çarçabuk yıkandım. Başımın eğik olduğu bir anda, biri karşıma dikildi ve kararlı bir tonda:

"Seni sabunlayayım," dedi.

Gözlerimi kaldırmadım. Kemikli dizleri burnumun hizasına geliyordu.

"İstemem, sağ olun!"

"Sana, seni sabunlayayım, dedim."

Öteki , kapının önüne dikilmiş, su kovalarıyla girişi kapamıştı.

Önerisinde belirgin bir art niyet vardı. Tehdit karşısında boyun eğdim. Su alacağımı söyledim. Kaynar su ile doldurduğum kovayı iki kadına doğru savurdum, aynı anda dışarı fırladım. Büyük bir şans eseri kaymadım ve saniye bile geçmeden kendimi çırılçıplak bekçi kadının karşısında buldum.

Kadın bağırmaya başladı:

"Deli misin, üşüteceksin!"

"Hayır! İyi atlattım onları, iki kişiler..."

"Neler saçmalıyorsun? Hiç kimse yok... Sen girdiğinde, son üç kadın da çıkıyordu, görmedin mi onları? Benimle alay mı ediyorsun?"

Titrediğimi görünce –korkudan buz kesilmiştim– bir an için duraksadı, sonra kaç kişi olduklarını sordu.

"İki kişiydiler, çöp gibi zayıftılar, birbirlerinin kopyasıydılar. Beni sorgulamak istediler!" dedim.

"Hayal görmüş olmalısın. Öyle yorgunsun ki, şeytanla karısını görmüşsün sen," dedi.

O da korkmuştu. Sert biri gibi görünen bekçi kadın birden yumuşadı, yine de ciddi ve kararlı havasını koruyordu.

"Yatacak yerin var mı?"

"Geceyi burada geçirip geçiremeyeceğimi sormayı düşünüyordum sana."

"Burada olmaz. Burası rahat değil, ayrıca iki cin gece yarısı yeniden ortaya çıkabilir ve derini yüzerler. Cildi böylesine güzel olan biri öyle her yerde uyumamalı. Bize gelirsin. Sade ama rahattır. Erkek kardeşimle birlikte otururum. O benden daha gençtir."

7
Oturaklı

Eve varabilmek için, ya rastlantısal olarak ya da zevkten yoksun bir duvarcının isteğine göre, çizilmiş bir şemayı izleyerek iç içe girmiş bir yığın küçük sokaktan geçmek zorunda kaldık. "Tek kişilik yol" dedikleri yoldan geçtik. Öylesine dardı ki yalnızca bir kişi geçebiliyordu. Söylentiye göre âşıklar burada buluşurlarmış. Her biri yolun bir ucundan gelir, ortada buluştuklarında da birbirlerine yol veremezlermiş. Bu oyunda birbirlerine dokunma fırsatı bulurlarmış. Cellâbeli ve peçeli kadın, bir elini göbeğinin altına, bir elini de göğsüne koyarmış. Erkek de sevgilisinin soluğunu yüzünde hissedinceye kadar bir anlık bir süre için dururmuş. Böylelikle, "tek kişilik yol", çalınmış okşayış ve öpüşlerin gizli buluşma yeri, sevgi dolu bedenlerin birbirlerine değdikleri, gözlerin yabancının bakışlarına aktığı bir yer olmuş. Perdelerin arkasına saklanan başka bakışlar da bu buluşmaları gözetlermiş.

Yer çöplerle örtülüydü. Her evin önünde kendi çöp yığını vardı. Çevreye yayılan pis kokudan kimse rahatsız olmuyor gibiydi; bir kedi, sevgiden yoksun büyümüş bir çocuk gibi, inliyordu. İri gövdeli Oturaklı'nın peşinden gidiyordum.

"Bu yola daha çok 'yarım kişilik yol' demeli," dedi.

Geçerken koca karınlı bir kediye tekme attı. Kedi miyavlamadı, ama yaralı insan gibi bir çığlık attı. Demir çubuklar ve asma kilitlerle sağlamlaştırılmış bir kapının önünde durarak bana döndü Oturaklı:

"Bu kapının arkasında kötülük kol gezdi. Kısır bir kadına çocuk doğurttu. Ülkede, önce kuraklığa, ardından da bitmek tükenmek bilmeyen yağmurlara neden oldu. Burası kötülüğün işyeriydi. Medine[1] bürosuydu. Burada oturan adamın bedensel bir kusuru yoktu, ama kendi öz çocuklarıyla çiftleşirdi. Bir gün ev başlarına yıkıldı. Onları yıkıntının altından çıkarmadılar. Kapıları pencereleri duvarla ördüler, her şeyi kum ve çimentoyla kapladılar. Anne, baba ve çocuklar hepsi buradalar, toprakla ve cehennem ateşiyle sonsuza dek birleştiler. Bu olaydan sonra kötülük duruldu. Arada bir kendini gösterir, ama böylesi felaketler olmaz."

Neden bana bu uğursuz öyküleri anlattığını anlamıyordum. Benim öğrenmek istediğim, bu sokaktaki duvarların arkasında neler olup bittiği değil, benim başıma nelerin gelebileceğiydi. Oysa bana komşularını tanıtıyordu.

"Burada sessiz bir aile yaşar. Adam tabakhanede çalışır. Kimse onun elini sıkmaya cesaret edemez. Öyle bir kokar ki... Şurada bir at yaşardı... Şurada kimse oturmaz, nedendir bilinmez... Terk edilmiş bir ev, yarım kalmış bir öyküye benzer... Burası sütçü dükkânı. Şimdi Kur'an okulu oldu, Konsolos derslerini burada verir. Eve çok yakın."

Ev iki katlıydı. Pek büyük olmasa da öteki evlerden daha yüksekti. Yazın insanlar taraçada otururlardı. Oturaklı beni geleneksel eşyalarla döşeli bir odaya aldı. Orada beklememi, bir yere gitmememi emretti. Duvarlara bakıyordum. Rutubetin bıraktığı lekeler, buruşmuş insan yüzleri çizmişti duvarlara. Bu çizgilere gözümü öylesine dikmiştim ki sonunda kıpırdanmaya başladılar. Duvarın orta yerinde yaşlı bir adamın resmi asılıydı, başında türban vardı, hastaya benziyordu, siyah-beyaz olan fotoğraf boyayla renklendirilmişti. Resimdeki adam gibi her şey, kâğıt, dudağa sürülmüş kırmızı boya, türbanın mavisi, tenin rengi, her şey eskimiş, yaşlanmıştı. Zaman görevini yapmış,

1 Medine: Kuzey Afrika'da bir kentin Müslüman kesimi.

fotoğraftaki bu yüze, resmin çekildiği andaki yorgunluğu yansımıştı. Gözlerindeki sonsuz hüzne bakılırsa baba ya da büyükbaba olmalıydı. Bir adam dünyaya son kez bakıyordu. Uzun yaşamı boyunca üzüntü dolu günler geçirmiş olmalıydı.

Oturaklı'nın gelişiyle bu düşüncelerden sıyrıldım.

"Babamızın resmi. Mutlu değildi. Biz de değiliz. Bu fotoğraf, ölümünden kısa bir süre önce çekilmişti. Neyse. Konsolos seni yarın görecek..."

Kısa bir duraksamadan sonra belli belirsiz bir gülümsemeyle düzeltti:

"Daha doğrusu, sen onu yarın göreceksin. Gel, bir şeyler yiyelim. Bilmem neden, bende güven uyandırıyorsun, genellikle kuşkucu biriyimdir. Ama seni görür görmez anlaşabileceğimizi anladım. Çalışmak isteyip istemediğini sormayı unuttum, yani eğer kabul edersen..."

"Her şeye hazırım. Bundan böyle başıma gelecek her şey eskisinden kesinlikle, daha iyi olacak. Yapacağım iş nedir?"

"Konsolos'la ilgileneceksin."

"Hasta mı?"

"Pek değil, kördür. Dört yaşında, çok yüksek bir ateş sonucu gözlerini kaybetti, bu ateş onu az daha götürüyordu."

İşi kabul ettim.

"Yavaş yavaş ne yapılması gerektiğini öğrenirsin. Senin hakkında hiçbir şey bilmiyorum, ama böylesi daha iyi. Bize kalleşlik edersen beni karşında bulursun. Ben hiçbir şeyden çekinmem. Kardeşim uğruna çok şey feda ettim... Bu evde huzurun sürüp gitmesini istiyorum."

O konuşurken başka yerlere bakıyordum, babamı düşünüyordum, onun evin girişinde anneme nutuk çekişini görüyordum. Bana babamı anımsatan şey, Oturaklı'nın donuk sesi olmuştu.

Gözdağı verirken bağıran insanlar vardır. Öfke, duygularında karmaşa yaratır. Başkaları da seslerini yükseltmeden konuşurlar ve söyledikleri sizi daha çok etkiler. Oturaklı da, vicdan

duygularına aldırmadığı gibi söylediklerini yapacak kimselerdendi.

Esmer, güçlü, dolgun kalçalı bir kadındı Oturaklı, kocaman bir kıçı vardı –Oturaklı adı bundan dolayı verilmişti kendisine– yaşı belli olmuyordu. Yüzünün teni düzgün, pürüzsüzdü. Böylesine iriyarı olması bir kusur sayılmıyor, mesleğiyle uyum sağlıyordu. Oturaklı'nın hamamdaki işi Haberalma Örgütü kadar önemliydi. Her şeyi bilir, mahallede oturan her aileyi tanır, bazen dalaverelere karışır, çöpçatanlık yapar, buluşmalar ayarlar... Mahallenin hem kayıt defteri, hem de belleğidir, gizemlerin, sırların, kuşkuların ve şefkatin kadınıdır. Girenleri sorgular, eşyalarını emanete alır, hamamın bitişiğindeki fırının ateşini besleyip aynı derecede kalmasını sağlar. Kocaman memeleri çocukları korkutur, akılları buna takılmış olan delikanlılarsa aralarına kafalarını sokmayı düşler. Evli mi, dul mu, yoksa boşanmış mı olduğu bilinmez; aile yaşamı da yoktur. Toplumda kendine özgü bir yeri vardır, kimse gecelerini nasıl ve hangi hayaletle geçirdiğini bilmez, ensest ilişki kurduğu, eşcinsel, falcı, büyücü, cani ve ahlaksız olduğu hakkında söylentiler dolaşırdı.

Bugün merdivenleri güçlükle çıkan Oturaklı'nın genç olduğu zamanlar da olmuştu, belki bir âşığı, hatta belki de bir kocası vardı; bir çeyizi, bir evi, mücevherleri. O zamanlar daha ince ve hatta belki de daha güzel olmalıydı. Ona bakarken bu yağlı ve yorgun bedenin gençkızlık görüntüsünü yakalamaya çalışıyordum. Ve sonra, her şey birkaç saniye içinde altüst olmuştu. Yer sarsıntısında herkes ölmüştü. Kendini, yaralı ve kör kardeşiyle birlikte yıkıntıların arasında buluvermişti.

Bu öyküyü bana uyuyamadığımız bir gece anlatmıştı. Konsolos horluyordu, biz de çayın yanına çörek ve nane almak için sabahın olmasını bekliyorduk. Felaketten önceki yaşamı hakkında hiçbir şey söylemedi. Bir evin, bir yuvanın ve bir erkeğin bu imgesinden pek hoşlanmıştım. Belki de o gece Agadir'de değildi, bir başka yerdeydi, onu tartaklayan ve sık sık başka

kadınlarla birlikte olan bir kocaylaydı. Bir yeğen ya da bir kuzenle, hiç haber vermeden uzaklara, ülke dışına gitmiş de olabilirdi.

Hiçbir şey söylemedim. Ara sıra bakışlarında bir eziklik okunuyordu:

"Evet, terk edilmiş bir kadındım! Sokağa atılmıştım, atasözünün dediği gibi: 'Dirlik düzenlik olan evden hiçbir kedi kaçmaz.' Eğer gittiyse bunun nedenleri olmalı. 'Bir erkek nasıl eve bağlanır biliyor musun? Bununla ve bununla' derdi, annem, bir eliyle göbeğinin altını, bir eliyle de kıçını göstererek. 'Kullanılmış ve bir işe yaramamış bu bedeni, şimdi kim ister? Hiç kimse ya da herkes. Boşanmış bir kadın ama hâlâ nikâhlı, bir dul ama ortada ne ölmüş bir koca var ne de miras, bir eş ama yuvası yok, kim ne yapsın böyle bir kadını! Yüreğimin üstünde dağ gibi bir yük bu. Akrabalara, konu komşuya ne diyeceğim? Kızım kocasına yeteri kadar zevk veremedi, o da kendi yatağında bulamadığını başka yerlerde aramaya gitti mi diyeceğim? Hayır, buna dayanamam'..."

Bu sözleri duymamak için, hakaret ve horlanmalarla damgalanan terk edilmiş kadın olmamak için kaçmış olmalı. Küçük kardeşi de onu izlemiş, cellâbesine yapışmış, ağlamış ve yalvarmıştı belki de. Başıboş dolaştıkları süre çok sıkıntılı geçmiş olmalıydı. Açlık, soğuk ve hastalıklara karşı koymuş olmalıydılar. Çocuk trahom yüzünden gözlerini kaybetmiş olabilirdi. Oturaklı zengin ailelerin yanında çamaşırcılık ve mutfak işleri yapmıştı. Kardeşine çocuğu gibi bakmış, daha iyi bir yaşam sürmesi için Sosyal Yardım Kuruluşu'ndan burs sağlamıştı. Böylece kardeşi ilkokul öğretmeni oldu, mahalledeki çocuklara Kur'an dersi veriyordu.

Ablası onun bir bakan ya da elçi olmasını istemişti. Oysa, o, bir hayaletler ülkesinin düşsel bir kentinde bir konsolostu yalnızca. Ablasıydı onu bu göreve atayan. Kendisi de, "onu kırmamak için" kabul ettiğini söylemişti bana, daha sonraları. Oyuna katılmıştı, oynuyordu. Abla hoşnuttu, o da ona hiç karşı

çıkmıyordu. Aralarında günlük olayların tekdüzeliğini bir törene çeviren sessiz bir anlaşma vardı. Bir tiyatro yapıtında anlamları bulanıklaştıran garip ve karmaşık bir çift oluşturuyordu bu abla kardeş.

İlk zamanlar, kendi aralarında böylece oyalandıklarını ya da beni eğlendirmeye çalıştıklarını düşünmüştüm. Kimi zaman sert ve acımasız oluyorlar, kimi zaman da romantikçe dertlerini döküyorlardı. Bağırdıkları zaman bile süslü bir dil kullanıyorlardı. En ilginç tören sabahleyin oluyordu. Konsolos'u uyandırmak için Oturaklı yumuşak bir sesle şarkı söylemeye ve yavaş yavaş onun kapısına doğru ilerlerken şu dizeleri mırıldanmaya başlıyordu:

Ceylanım, ciğerparem
sevgim, gönlüm
güzelim, prensim,
gözlerimin nuru,
aç kollarını... vb.

Uyanması için bir süre bekliyor ve her zaman onu tatlılıkla uyandırıyordu. Çoğu zaman da ona çiçek getiriyordu, Konsolos'un da ilk sorduğu şey kokuları değil renkleriydi. Çiçeklere dokunarak "bu çok koyu bir kırmızı" ya da "bu sarı ne yumuşak" gibi sözler söylerdi.

Oturaklı da onun elini öperdi. Elini çekmezse bu keyifli olduğunu ve onu kutsadığını gösterirdi. Daha sonra banyoya kapanırlar, Oturaklı onu tıraş eder, güzel kokular sürer ve giydirirdi. Sonra el ele dışarı çıkarlar, hayali bir kalabalığı selamlar gibi yavaş yavaş yürürlerdi.

Önceleri gülmekten katılıyordum. Sonra, bu oyuna katılmaya, erkenden kalkıp kral ve kraliçeyi selamlamaya hazırlanan bu kalabalıktan biri olmaya başladım.

Kahvaltının hazırlandığı alçak masanın yanında bir taburede

oturuyordum. İçerden Konsolos'un şunları söylediğini duydum:

"Evde bir çiçek olduğunu hissediyorum, suyu yok... Neden bana söylemedin?"

Odaya girdiklerinde Konsolos'u selamlamak için ayağa kalktım. Öpmem için elini uzattı. Elini sıktım ve yeniden yerime oturdum.

"Bir çiçek belki, ama dikkafalı, bu kesin!" dedi.

Gülümsedim. Oturaklı, kalkmamı işaret etti; "Konsolos'la aynı masada oturamayız," der gibi.

O ve ben mutfakta sessizce kahvaltımızı ettik.

"Bu ev tüm varlığımız," dedi Oturaklı. "Onu çekip çevirmek, uygunsuz ve kıskanç bakışlardan korumak benim görevim. Her şeyle ilgilenirim. Konsolos'un hiçbir eksiği olmaması için her şeyi önceden düşünmem ve hazırlamam gerekir. Kazancımız bize yetiyor. Hamamda geç kaldığım zamanlar Konsolos'u düşünürüm. Canı sıkılır. Radyoyu açar. Bu kötüye işarettir. Bu aygıtı çalıştırması sinirli olduğunu gösterir. Hamamda bir erkek, evde bir kadın olamadığından ya da her iki yerde de her ikisi olduğumdan bana yardım etmeni istiyorum. Bazı şeylerin iyice anlaşılmış olması gerekli: Ben olmadığım zamanlar, Konsolos'un kendisini rahatlatacak birine ihtiyacı var. Akşamları birinin ona kitap okumasını ister. Benim okumam yoktur. Ona öyküler uydururum, anlattıklarımı beğenmediğinde sinirlenir, ona bir çocukmuş gibi davrandığımı düşünür. Dağarcığımdaki tüm öyküleri anlattım. Son günlerde sabırsız, sert, hem de kötü olmaya başladı. Üzülüyorum. Yardıma ihtiyacım var. Haftanın her günü düzen aynıdır: Sabahları Kur'an okuluna gider, öğleden sonraları dinlenir, akşamları boştur. Onunla sen ilgileneceksin akşamları."

8
KONSOLOS

İlk hafta tuhaf bir uyuklama dönemi geçirdim. Bambaşka yerlerdeydim. Düş görmeden uyuyordum. Uyandıktan sonra saatlerce bu eski eşyaların, lime lime olmuş bu halıların ve dolabın üstündeki babanın fotoğrafının arasında yapayalnız dolanıp duruyordum. Uzun uzun fotoğrafa bakmaktan gözlerim kararıyordu. Kimseye hesap vermek zorunda olmadığım bu tembellik ve yalnızlık halinden hoşlanıyordum. Akşamları Konsolos geldiğinde iyice uyanmış oluyordum. Gün boyu zaman uzayıp gidiyor ve bana uzanmam ve düşlere dalmam için bir hamak sunuyordu. Gözlerim açık bakışlarımı tavana ve rutubetin oluşturduğu kıvrımlara dikiyordum. Geçmişin görüntüleri birbiri ardından çevremi sarıyordu. Bu kadar çok anının düzensizce gelişine karşı koyamıyordum. Hepsi de aynı renkti, sepya mürekkep rengi. Bu görüntüleri sesler, çığlıklar, iç çekmeler izliyor, bu kargaşa içinde kendi çocukluğumu görüyordum. Ama gördüğüm çocuk onun bunun biçimlendirdiği çocuk değildi.

Koca evin bir ucunda, buğday, yağ, zeytin gibi erzağın kışa saklandığı bir tavan arası odası vardı. Penceresiz, karanlık ve soğuk bu odada fareler ve korku cirit atıyordu. Bir kez babam beni bu odaya kapatmıştı. Ne sebeple olduğunu anımsayamıyorum. Öfkeden ve soğuktan titriyordum. Gözümün önüne ilk gelen bu itici odanın görüntüsü oldu. Bu görüntüden kurtulmak için hamağın içinden babamı, annemi ve yedi kız kardeşimi çağırdım,

onlara odaya girmelerini işaret ettim, kapıyı iki kere kilitledim ve her yere petrol döktüm, sonra da bütün odayı ateşe verdim. Bu işlemi birkaç kez tekrarlamak zorunda kaldım, rutubet ve esinti alevleri söndürüyordu. Alevler ailemin çevresini sarıyor ama onlara ulaşamıyordu. Birlik olmuşlar kımıldamadan eğlencenin sonunu bekliyorlardı.

Bir el hareketiyle bu görüntüyü de uzaklaştırdım, bir başkasını yakalamaya çalıştım. Düşlerimdeki her şey iç karartıcıydı.

Issız ve dar bir sokak. Duvarların üstünde taşlar kurumuş narları andırıyordu. Üstüne beyaz kireç sürülmüş pürüzsüz yerlerde açık saçık sözler, resimler, yazılar vardı. Ana-babalar, çocukları yanlarında olduğu zaman bu sokaktan geçmemeye çalışırlardı. Babama, işte bu bir mezar genişliğindeki sokakta rastladım. Onunla burun buruna geldiğimde başımı kaldırmadım, duvardaki sözcüklerin ve resimlerin anlamını çözmeye çalışıyordum. Ona hiçbir şey söylemeden duvardaki yazıları yüksek sesle okumaya başladım: 'Aşk, butlar arasında kayan bir yılandır'... 'Hayalar yumuşak elmalardır'... 'S..im güneşten önce kalkar.' Duvara yaslanmış olan babamın başı, iki yana açılmış koca butların arasında duruyordu. Elimle onu hafifçe ittim ve ayrıntısına kadar çizilmiş bir vajina gördüm, dişleri olan bir vajina. Üstünde şöyle yazıyordu: "Zevkin dişleri." Bir beden ilerlemekte; belirgin tek yeri cinsel organı, organın ucu kurukafa biçiminde, gövdenin bütünü, yürüyen, gülümseyen, sabırsız bir cinsel organ. Bu resmin çevresinde kadının cinsel organına verilen sayısız adlar var: incir, şeftali, kayısı, kaymak tabağı, midye, büzük, yarık, kutu, a., a.cık, ferç, folluk, enginar, şeriat evi vb. Bunları birer birer heceledim ve bembeyaz yüzünde hiçbir ifade belirmeyen babamın kulağına bağırdım. Uyandırmak istermiş gibi onu sarstım. Buz gibiydi, çoktan ölmüştü.

Bu dar sokağın, bu utanç sokağının sonu uçurumdu. Merak ediyor, sonuna kadar gitmek istiyordum. Söylentiye bakılırsa, bu yol cehenneme gidiyor, kurukafaların karpuz gibi dizildiği bir

avluya açılıyordu, bu yüzden bu sokakta artık kimse oturmuyor, kimse buradan geçmiyordu. Ara sıra bir ölü, cehennemden kaçıp gelir, bu belalı sokağa sığınır.

Dualarına ve sadakalarına karşın babamın bir süre cehennemde kalacağını biliyordum. Şu anda kesinlikle eminim. Cehennemde günahlarını ödüyor olmalı. Günahlarının başlıca kaynağı olduğum için büyük bir olasılıkla ben de bir gün oraya, yanına gideceğim. Ama önce yaşayacağım, buna kararlıyım...

Tam bu düşüncelere dalmıştım ki Konsolos'un mutfağa girdiğini fark ettim. Yerimden kalktım. Eliyle oturmamı işaret etti. Olduğum yerde donup kaldım. Naneli çay hazırlıyordu. Elleri her şeyin yerini biliyordu. Ne duraksıyor, ne de aranıyordu, doğruca aradığı nesneye gidiyordu. Demlik hazır olunca, bana, "Lütfen, su ısıtır mısınız?" dedi.

Ateşe hiç dokunmazdı. Su kaynayınca yerinden kalktı ve kaynar suyu demliğe boşalttı. Gazı kapattı ve çayı demlenmeye bıraktı. "Bu çay pek güzel olmayacak kusura bakmayın. Nane pek taze değilmiş. Yeni almayı unutmuşuz... Artık çayları koyabilirsiniz," dedi.

Sessizce çayı içtik. Konsolos durumdan hoşnut görünüyordu.

"Çay saati değil, ama canım birden çay içmek istedi, öylesine işte; ben de kalkıp geldim. Umarım sizi rahatsız etmiyorum. Köşedeki çaycıdan bir bardak çay getirtebilirim, ama gelip burada içmek istedim."

Ne söyleyeceğimi bilmiyordum.

"Neden kızardınız?" dedi.

Ellerimi yanaklarıma götürdüm, sımsıcaktılar, kızarmış olmalıydım. Hareketlerindeki zariflik ve incelikten etkilenmiştim. Ona bakmaya bile cesaret edemiyordum. Ona doğrudan doğruya bilgi veren başka bir duyu organı vardı sanki. Biraz uzaklaştım ve onu incelemeye başladım. Yakışıklı mıydı, bilmiyorum,

ama, hani nasıl derler, güçlü bir kişiliği vardı. Beni korkutuyordu. Hayır, daha da öte...

Çaydan sonra, ayağa kalktı:

"Gitmem gerekiyor, çocuklar canavar gibi. Onlara Kur'an'ı güzel bir şiir öğretir gibi öğretmek istiyorum. Ama rahatsız edici sorular soruyorlar: Hıristiyanların cehenneme gidecekleri doğru mu? Ya da 'Müslümanlık, dinlerin en iyisi idiyse, neden Allah bu dini yaymak için bunca zaman bekledi?' Yanıt yerine, gözlerimi tavana dikip şöyle diyorum: 'Neden Müslümanlık bu kadar geç geldi?' Belki siz, bunun yanıtını bilirsiniz?"

"Ben de bunu düşündüm. Ben de sizin gibi Kur'an'ı olağanüstü bir şiir olarak seviyorum, onun sırtından geçinmek isteyen ve düşüncenin özgürlüğünü sınırlayan yorumculardan da nefret ediyorum. Bunlar ikiyüzlü insanlar. Zaten Kur'an da onlardan söz eder..."

"Evet, anlıyorum... anlıyorum..."

Kısa bir sessizlikten sonra Münâfıkûn suresinin ikinci ayetini okudu:

"Onlar yeminlerini kalkan edinerek Allah'ın yolundan alıkoyarlar, işledikleri işler gerçekten ne kötüdür...' Yobazlar veya münafıklar, hiç fark etmez, birbirlerine benzerler, benim de onlarla birlikte olmaya hiç niyetim yok."

"Ben onları iyi bilirim. Eskiden işim düşmüştü onlara. Kişileri ezmek ve hükmetmek için dini kullanırlar. Ben de şimdi, düşünce, inanç ya da inançsızlık özgürlüğü hakkını kullanıyorum. Bu yalnızca kendi vicdanımı ilgilendirir. Gece ve onun hortlaklarıyla, özgürlüğüm için çok pazarlık ettim."

"Gülmeniz hoşuma gidiyor."

Gerçekten de yüzümde bir gülümseme belirmişti geceden söz ederken. Temiz bir mendil vermemi istedi. Siyah gözlüklerini çıkarttı ve mendille onları özenli bir biçimde temizledi. Çıkarken bir an aynanın önünde durdu, cellâbesini düzeltti ve saçlarını taradı.

Eve biraz çekidüzen verdikten sonra banyoya girdim. Ne lavabo vardı ne de küvet, soğuk su musluklarının altına su kovaları dizilmişti. Küçük aynadaki görüntüme baktım. Zayıflamıştım. Göğüslerim dikleşiyordu. Artık bakire olmadığımı düşündüm. Usta parmaklarım kuşkularımı doğruladı. Ormanda yaşamış olduğum, kaba ve kör bir birleşmeydi. Bu anıda ne bir duygu, ne de bir yargının izleri vardı. Yaşamımdan önemli bir iz bırakmadan geçip giden yüzlerce olaydan biriydi. Kimi şeyler bedenimde yara bırakmamalıydı. Tam bir dinginlik içinde buna karar vermiştim. Unutma yöntemini uygulamaya özen gösteriyordum. Önemli olan, yirmi yıllık karmaşık bir yaşamın altında ezilmemekti, geriye bakmamaktı ve gizli kalmaya mahkûmlukta, dayanılmazlıkta ve iğrençlikte, birbirleriyle yarışan ve peşimi bırakmayan anılar sürüsüne tekmeler savurmaktı. Düğüm düğüm olmuş bu halat yığınının beni uzun süre hırpalayacağını biliyordum. Onlardan kaçmak için ortalarda bulunmamak, gece uykumun kapısını çaldıklarında orada olmamak gerekiyordu. Böylece, ciddi olarak evle ve Konsolos'la ilgilenmeye, bir kadın olmaya, duyarlılığımı geliştirmeye ve bedenime yoksun olduğu yumuşaklığı yeniden kazandırmaya karar verdim.

Konsolos'un odasını aydınlatan iki pencere vardı. Temiz, düzenli ve zevkle döşenmiş bir odaydı. Kumaşlarda güzel bir renk uyumu vardı, yerdeki Berberi halısı odaya bir neşe ve sıcaklık veriyordu. Yatağın yanında körler alfabesiyle yazılmış kitapların bulunduğu küçük bir kitaplık vardı. Başucundaki masada bir çalar saat, Konsolos'la kız kardeşini gösteren bir fotoğraf, bir kül tablası, bir sürahi ve bir bardak duruyordu. Odanın öteki ucundaki masanın üstünde bulunan yazı makinesinde yarıya kadar yazılmış bir sayfa gözüküyordu. Aklımdan, hiç olmazsa ilk satırını okumak düşüncesi geçtiyse de kendimi tuttum. Yine de merak ediyordum. Oradan uzaklaştım, sonra gözüme çarpan birkaç sözcüğü anımsamaya çalıştım. Sayfa düzenlenişinden, yazdıklarının, onun kendi anıları olduğu sonucuna vardım. Masanın

üstünde kırmızı bir dosya içinde bir tomar kâğıt olduğunu görünce kıpkırmızı oldum. Utanmıştım. Bu sırrı keşfettiğim için kendi kendime kızmaya başladım. Konsolos anılarını yazıyordu, büyük bir olasılıkla da kız kardeşinden gizli olarak.

Bu eve gelişimden beri ilk tatsız olay o gece oldu. Oturaklı, eli kolu akşam yemeği için aldığı erzakla dolu olarak geldi ve doğruca mutfağa gitti. Girer girmez hâlâ nane dolu çaydanlığı ve yıkamayı unuttuğum iki bardağı fark etti. Elindeki sepeti bıraktıktan sonra bana eve birinin gelip gelmediğini sordu. Hiç kimsenin gelmediğini söyledim.

"Öyleyse çayı kim içti?"

"Konsolos'la ben."

"Konsolos hiçbir zaman gündüz evde çay içmez."

"Doğru söylüyorum, sabahleyin geldi ve çayı kendisi hazırladı. Neler olduğunu ona kendin sorabilirsin."

"Hayır, olmaz, odasında çalışıyor. Rahatsız edilmemeli. Çay güzel miydi?"

"Evet, az şekerliydi, tam benim sevdiğim gibi..."

Konsolos odasından seslenerek, düşüncesini söyledi:

"Çay güzeldi. Konuğumuzla geçen zaman daha da güzeldi!"

Oturaklı sustu. Keyfi kaçmıştı. Ona yardım etmek istiyordum. Kabul etmedi ve gidip Konsolos'un ayaklarını yıkamamı söyledi.

"Saati geldi. Suyu ısıt, havluyu, kolonyayı hazırla."

Bir erkeğin ayaklarını hiç yıkamamıştım. Konsolos bir koltuğa oturmuş, sağ ayağını masaj yapmam için uzatmıştı, sol ayağı da sıcak suyun içindeydi. İyi masaj yapamıyordum. Sinirlenmeden elimi tuttu ve yavaş yavaş ovmaya başladı.

"Fazla ovuşturmayacaksm ya da bastırmayacaksın, masal bu ikisinin arasında bir şeydir, tenin içine geçen ve küçük hoş ürperişlerle bedende dolaşan bir okşayıştır."

Bu dersten sonra, yeniden diz çöktüm ve doğru hareketi bulmaya çalıştım. Ayakları büyük değildi, otuz dokuz numara

ayakkabı giyiyor olmalıydı. Ayaklarına yavaş yavaş masaj yapıyordum. Hoşnut kaldığı belliydi. Gülümsüyor ve zevk içinde "Allah, Allah," diyordu.

Başlangıçtaki tatsız olaya karşın akşam yemeği iyi geçti. Oturaklı yorgundu. Ayağa kalkarak bana döndü:

"Ona kitabını sen okursun," dedi.

"Hayır, bu akşam istemiyorum. Konuğumuzla sabahleyin başladığımız konuşmayı sürdüreceğiz," dedi.

Kendisiyle birlikte taraçaya gitmemi rica etti.

"Burada geceler tatlı ve güzeldir, özellikle yazın yavaş yavaş sona erdiği bu mevsimde. Ayrıca, gökyüzünün yıldızlarla dopdolu olduğu bu geceleri çok severim. İki gün sonra dolunay olacak. Güzelliği o zaman göreceksiniz."

Yerde bir halı ve iki minder vardı. Kent henüz uykuya dalmamıştı. Komşu taraçalarda başka insanlar vardı, kimisi yemek yiyor, kimisi kâğıt oynuyordu. Onları seyrederken, bana sağımızdaki üçüncü taraçaya daha dikkatli bakmamı söyledi.

"Oradalar mı?"

"Kimler?"

"Bir kadın ve bir erkek, ikisi de genç, evli değiller, sevişmek için sık sık bu taraçada buluşurlar. Kucaklaşıp öpüşürler, birbirlerine sarılırlar ve birbirlerinin kulağına tatlı sözler fısıldarlar. Kendimi yalnız hissettiğim zamanlar buraya gelirim, bana eşlik ettiklerini bilirim. Onlar beni görmezler. Ben de onları göremem zaten. Varlıklarını hissederim ve onları pek severim. Birkaç saatlik mutluluk çalarlar. Bu mutluluğun sessiz bir tanığı olmak beni mutlu eder. Biliyor musunuz, kimi zaman başkaları aracılığıyla yaşarım. Pek önemli değil, ama bunun sıkça tekrarlanmaması gerekir. Neyse, küçük sorunlarımla canınızı sıkmak istemem. Bu sabah neden söz ediyorduk?"

"İslam dininden."

"Müslümanlık! Belki de bu dinin yüceliğine yaraşır kişiler değiliz."

"Her dinin temelinde suçluluk duygusu yok mudur? Ben her şeyden yüz çevirdim, bir anlamda mutasavvıf sayılırım, *Al Hallac*[1] gibi."

"Pek anlayamadım."

"Dünyayla, en azından geçmişimle bağlantım yok. Tüm bağları kopardım. Bu kopuşu kendim istedim ve mutlu olmaya çalışıyorum, yani kendi olanaklarımla kendi öz bedenimle yaşamaya çalışıyorum. Kökleri kopardım, maskeleri yırttım. Hiçbir dinin durduramadığı başıboş bir yanılgıyım ben. İlgisizce geçip gidiyorum efsanelerin içinden..."

"Özgürlük dedikleri budur işte..."

"Evet, her şeyden arınmak, hiçbir şeyin tutsağı olmamak için hiçbir şeye bağlanmamak. Özgür olmak, yani her şeye hazır, engellerin önünde, hatta zamanın önünde gitmek."

"Zen deyişini anımsattınız bana: 'İnsanoğlunun sahip olduğu hiçbir şey yoktur, başlangıçta'."

"Doğru, başlangıçta insanoğlunun sahip olduğu hiçbir şey yoktur, sonunda da hiçbir şeye sahip olmaması gerekir. Oysa, insana sahip olma gereksinimi aşılanmıştır: Bir eve, akrabalara, çocuklara, mala mülke, paraya, altına, başka insanlara... Ben, hiçbir şeye sahip olmamayı öğreniyorum."

"Bu sahip olma, tüketme hırsı bizde büyük bir eksikliği gösterir. Temelde eksik olan bir şeyler var bizde. Ne olduğunu bile bilmediğimiz. Çok büyük bir adam tanımıştım, elleri ceplerinde, evsiz barksız, hiçbir bağı olmadan yaşardı. Doğduğu gibi öldü: Hiçbir şeysiz. Bir ozandı o, verilen sözün adamı..."

"Sahip olmak, biriktirmek, bir kenara koymak, onurumuzu her gün biraz daha tehlikeye atmak ve zorlamak anlamına gelmez mi?"

Bu konuşmalar sürerken, Konsolos kurutulmuş kif yapraklarını özel bir tahta üzerinde kıyıyordu. Başlangıçta dikkatimi çekmemişti. Elleri hiç duraksamadan, sabır ve ustalıkla çalışıyordu.

1 Al Hallac: Hallacı Mansur. İslam mutasavvıf ve şairi. (ç.n.)

Birkaç yaprak sardı, onları yaktı, bir nefes çekti, sonra da üfledi. Kendi kendine konuşur gibi "Güzel," dedi. Sonra sardığı sigarayı bana uzattı:

"Bilmem bunu sever misiniz? İyi cins olduğunu sanıyorum. Ara sıra bir iki tane içerim, aklımda her şeyi yerli yerine koymama, her şeyi apaçık görmeme yardımcı oluyor, sözün gerçek anlamıyla tabii!"

Önceki yaşamımda kif içtiğim olmuştu. Anımsadığım kadarıyla pek hoşlanmamıştım. Ama bu gece her şey güzeldi, kif bile. Kendimi güvencede hissediyordum. Nerdeyse cehennemden çıkmak üzereydim.

Her gece ayaklarını yıkamayı öğrendiğim bu adam, benim efendim değildi, ben de onun kölesi değildim. Daha şimdiden bir yakınım gibiydi. Körlüğünü unuttuğum, onunla eski bir dost gibi konuştuğum oluyordu. Bir gece taraçada aynı gözlemi o da yaptı:

"Böylesine iyi anlaşmamızın nedeni, aynı özürlülüğü değil ama aynı yarayı paylaşmamız olsa gerek –körler birbirlerine karşı saldırgan ve hain olurlar–, bizi birbirimize yaklaştıran içimizde kırılmış bir şeylerin olması."

Geçmişimi kesinlikle gömmeye kararlı olduğumdan bu gözleme yanıt vermedim. Ayrıca, Konsolos'un geçmiş yaşamım hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışmadığını sevinerek fark etmiştim. Yaşamımın daha yeni başladığını, insanlar ve nesnelerin aynı tozla, mutlak bir unutma tozuyla örtüldüğü bir sahnenin perdesini kapattığımı ona nasıl söyleyebilirdim? Hiçbir şey belli etmeden, kokuşmuş bu mağaradan kesin olarak çıkmak için sessizce savaşıyordum. Suçlulukla, dinle, ahlakla savaşıyordum, sanki beni lekelemek, kirletmek, bana ihanet etmek ve varlığımın içinde korumaya çalıştığım o azıcık şeye zarar vermek için, yeniden ortaya çıkmakla tehdit eden şeylere karşı koyuyordum.

Günlük yaşamdaki birkaç aksiliği saymazsam, Konsolos'la karşılaşmamın bana büyük yararları dokundu. Bu adamın ken-

dine özgü bir dünyası vardı ve orada kendi adımlarıyla ilgileniyordu. Özel bir yaşam düzeni, alışkanlıkları, gülünç ve saçma sayılabilecek davranışları vardı. Bunları kız kardeşi belirliyor, böylece de gücünü kanıtlıyordu. Bana gelince, bu evdeki yerimin ne olduğunu daha pek bilemiyordum. Az çok bir rastlantı sonucu işe alındığımdan yapmam gereken iş tam belirlenmemişti. Oturaklı ne yapılması gerektiğini üstü kapalı bir biçimde söylemişti. Ama Konsolos hiçbir şey söylemiyordu. Tam olarak onun buyruğu altında değildim, çevrede dolanıp duruyordum, ama her an hazır olmam gerekiyordu. Genelde nereye doğru gittiğimi bilmek isterim. Oysa burada bir sisin içindeydim, üstelik bundan hoşlanıyordum da! Bu durum bana üçümüzün de sisle örtülü olduğu bir sahneyi anımsatıyordu.

Bir gece yemekten sonra, Konsolos kararlı bir sesle, kız kardeşine, "Yarın hamamı temizleteceksin. Üçümüz gidip yıkanacağız," dedi.

"Ama bu olanaksız!"

"Evet, olanaklı olacak; söylediğim gibi, yarın hamam aileye ayrılacak. Biz gideceğiz, sen, konuğumuz ve ben."

"Ama..."

"Kaygılanacak bir şey yok, sizin gizliliğinizi bozacak değilim."

Hiçbir şey söylemedim. Bu tasarının suya düşmesi için Oturaklı'nın benim işbirliğime güvendiğini sezdim. Suskunluğumu sürdürdüm, üstelik, hoşnut bile olmuştum, ailece yıkanmak önerisi merakımı uyandırmıştı.

"Peki," dedi abla. "Son müşteriler saat dokuza doğru giderler. Siz on olmadan gelirsiniz."

Ayağa kalktı ve gitti odasına kapandı. Konsolos, hoşnut kalmıştı ama biraz endişeliydi:

"Ablamı kızgın görmekten hoşlanmam. Ona karşı geldiğimi düşürmüş olmalı. Ara sıra garip düşünceler gelir aklıma. Benim sinirli olma biçimim de bu. Ama sizin düşüncenizi sormadım.

Umarım sizi rahatsız etmez bu..."

"Bunu yarın düşünürüz!"

"Bunu size bir kadın olduğunuz için soruyorum, üstelik, sezinlediğim kadarıyla, oldukça da duyarlı bir kadınsınız... Karanlıkta ve buharlar arasında bir erkekle birlikte olmanız..."

"Haklısınız. Ablanızın, bu düşüncenin benden çıktığını, ona karşı bir çeşit komplo olduğunu düşünmesini istemem."

9

Sözleşme

Hamamın yalnızca ana bölmesi biraz aydınlatılmıştı, öteki iki oda karanlıktı. Ancak keskin bir gözün siyah bir ipliği beyazdan ayırt edebileceği bir alacakaranlık vardı. Ruhun derinliklerinde bir ışık olsaydı bundan başka türlü olamazdı. Buhar, çıplak bedenleri giydirmekte. Nem, duvarların yüzeyinden gri damlacıklar halinde akarken, yıllar boyu bu salonda konuşulan boş sözlerle beslenmekte. Boşalmış ve temizlenmiş hamam bizi bekliyordu. Buranın sahibesi olarak, önce Konsolos'un kolunda Oturaklı içeri girdi. Ben hiçbir şey söylemeden arkalarından yürüyordum. İki ay önce buraya ilk gelişimi, geç olduğundan Oturaklı'nın kapatmak için acele etmesi üzerine çarçabuk yıkanışımı, iki büyücünün bana tebelleş oluşunu gözümün önüne getiriyordum. Duvarları iyice gözden geçirerek yavaş yavaş yürüyordum. Dipteki en karanlık odada bir hayalet ilişti gözüme; genç bir kız bedeni, tavana asılmıştı. Ben yaklaştıkça beden yaşlanıyordu, sonunda arınemle karşı karşıya geldim, dişleri dökülmüş, saçları tutam tutam ensesine, yüzüne dağılmıştı. Geri geri uzaklaştım, oradan orta odaya, Konsolos ile ablasının yanına geldim. Anılarımın ölü kanlarıyla beslendiğinden ve bu kanı gelip benim kanıma boşalttıklarından emindim. Bu karışımın etkisiyle gördüğüm sanrılarda, kurumuş bedenler kanlarını geri istiyordu. Hiç kimseye bundan söz etmemeye karar verdim. Bu kan karışımı olayı babamın ölümünden beri peşimi bırakmıyordu.

Unutma çabaları iyi kötü ilerliyordu. Her şeye rağmen, varlıkları ve nesneleri gömme konusunda ilerliyordum. Hamam genellikle kâbus görmeye uygun yerlerdir. Hayaletler, gizli konuşmaları için oraya üşüşürler. Sabahın erken saatlerinde kapılar açıldığında, çevreye ölüm kokusu yayılır, yerler fıstık kabuğu doludur. Herkes bilir, hayaletler yemek yerken konuşurlar. Orta odaya geldiğimde gördüklerim hayal değildi: Oturaklı beline bir havlu dolamış, yüzükoyun yatan Konsolos'un sırtına oturmuştu. Ona, bir yandan kol ve bacaklarını gererek masaj yapıyor, bir yandan da küçük çığlıklar atıyordu; zevk çığlıkları değildi bunlar, ama içe çekilen öpücük seslerini andırmıyor da değildi. Onları bu durumda görmek, Konsolos'un da, ayaklarını yıkadığım zaman yaptığı gibi "Allah! Allah!" dediğini duymak garibime gitmişti. Konsolos kıçına küçük bir şaplak yiyince hemen öbür yana dönüyordu. İnce ve uzun olduğundan, Oturaklı'nın yağlı ve hantal bedenine çepeçevre bağlanmış, düğüm olmuştu. İkisinin de bundan zevk aldıkları kesindi. Beden hareketlerini bitirmeleri için yalnız bıraktım onları, girişteki odaya doğru uzaklaştım, bu oda serindi. Belimin çevresine oldukça geniş bir havlu dolayıp saçlarımı yıkamaya başladığım sırada, itici çıplaklığıyla Oturaklı karşımda belirdi ve yanlarına gelmemi buyurdu.

"Neden örtündün? Sende olan bende de var, kardeşiminse gözü görmez. Haydi, rahatına bak ve bize katıl."

Bunun, Konsolos'un buyruğu olduğunu düşünüyordum. Saçlarımı durulayıp yanlarına gittim. Bacakları açık, odanın ortasına oturmuşlar, yumurtayla zeytin yiyorlardı. Bu, gelenekti. Oturaklı bana da bir yumurta uzattı. İyi pişmemişti. Sarısı parmaklarımın arasından aktı. Midem bulandı. Bir an için cehennem kaçkını bir çiftin elinde oyuncak olduğumu düşündüm. Oturaklı'nın sırtını ve kıçını sabunlamamı istemesiyle bu duygu daha da güçlendi. Konsolos sessizce kıkırdıyordu. Oturaklı'nın havaya kalkmış kıçıyla gülünç bir görünüşü vardı. Onu sabunlarken ölü bir dağı yıkıyormuşum duygusuna kapıldım. Uykuya

dalmış horluyordu. Konsolos'un eli sol göğsüme dokundu. Hemen özür diledi. Dokunmak istediği omuzummuş. Ablasını uyandırmamamı istedi. İncecik bir bedeni vardı. Havlunun altında organı dikilmişti. Biraz uzağında duruyordum. Sesimden bunu anladı. Sese göre uzaklık kestirme sezgisi oldukça güçlüydü. Benimle birlikte hamamda olmasından mutlu olduğunu söyledi. Ben de ona yumurtanın midemi bulandırdığını söyledim. Yerimden kalktım, kusmak için uzakça bir köşeye fırladım. Bu alacakaranlık, buhar, nem, ayrıca iki kadının varlığı, belli ki Konsolos'un cinsel duygularını uyarmıştı. O anda, körlerin görüntülerle değil, kokularla ve somut durumlarla, hatta bazen somut sahnelerle uyarıldığını anladım. Konsolos karanlık bir köşeye çekilmişti, yüzü duvara dönük duruyordu. Bana dokunmasına izin verseydim soğukkanlılığını yitireceğini biliyordum. Alçak sesle, sırtına sabun sürmemi istedi. Kabul etmedim. O da diretmedi. Hiçbir istek duymuyordum. Hamamın ortasında yatan Oturaklı'ya bakmak midemin yeniden bulanmasına yetiyordu. Çabucak yıkanıp dinlenme odasına geçtim. Öylesine yorulmuştum ki, uyuyakaldım.

Uykuda mıydım, yoksa hamamda mı, bilemiyorum. İnlemeler ve hırıltılar duydum. Konsolos'un, ablasının kolları arasında kıvrılmış olduğunu gördüm – ya da görür gibi oldum. Ablası meme veriyordu. O da bir bebek gibi emiyordu. Bu zevk hırıltılarının kimden geldiğini anlayamadım. Bu sahne epeydir sürüyordu. Onları inceliyordum, ama onlar beni göremiyordu. Nasıl olabilirdi böyle bir şey? Bu kadar nazik, bu kadar akıllı bir adam, bu kadının kollarında bir çocuk durumuna düşsün! O emerken ablası da onun kollarını bacaklarını ovuyordu. Anlaşılan, isteğini karşılamak için bütün bunlar yapılmalıydı.

Her ikisinin de kocaman havlulara sarınmış olarak çıktıklarını gördüğümde, gizli bir sözleşmenin onları, ölünceye kadar birleştirdiğini anladım. Mutlu ve dinlenmiş görünüyorlardı. Belki de Konsolos sırlarına katılmamı, onları birleştiren bu ortak

suçluluktan pay almamı istiyordu. Ablası ona hamamdan erken ayrıldığımı söyleyince yüzünde bir kızgınlık belirdi. Çıkışımı sezmiş olabileceğini düşünüyordum, oysa tüm duyuları bedeninin gevşemesine yönelmişti. Körlerin çok alıngan olduklarını bilirdim. Konsolos da öfkesini dizginlemeye çalışıyordu. Onun duygusallığına boşvermek yerine, ben de olup bitenden etkilendim. Konsolos o gece uyumadı. Onun yazı makinesinin tuşlarına vuruşlarını duydum. Oturaklı tasasızca horluyordu. Ben de, sabahın olmasını bekliyordum. Birçok kez Konsolos'un kapısından içeri girmeye, bir köşeye oturup onun yazı yazmasını seyretmeye can attım. Tepkisinden korkuyordum. Sinirliydi. Nedeni de, sanırım benim davranışlarımdı, büyük olasılıkla. Benim de aklım karışmıştı. Çelişkili duygular içindeydim: Huzursuzluğa garip bir sevinç karışıyordu. İlişkilerimizin temelindeki denge sarsılmıştı. Kesinlikle karmaşık bir ilişkiydi bu, ama dürüst, yepyeni, zamanın verdiği umutlar ve henüz belirginleşmemiş duyguların inceliğiyle biçimlenmiş bir ilişkiydi. Birden parlayan ve zincirleri koparan bir yıldırım aşkı değildi. Belki yine de bir aşktı, ama fısıldayan ve henüz tam anlatımını bulamamış bir tutku.

Tanıdığım tek tutku, babama olan tutkumdu. Bunu en uç noktasına kadar götürmüştüm, nefrete kadar, sonra ölüme ve ölümden sonra nefrete kadar. Ama bu tutku, yolu üstünde ne varsa yakıp yıkmıştı. Uğursuzluk, her tür tutkunun özüdür. Onun çekirdeği, gücü ve nedenidir. Başlangıçta bu bilinmez. Daha sonra, bora her şeyi silip süpürdükten sonra uğursuzluğun da işlevini yerine getirdiği ortaya çıkar. Ben de bunun için sakınımlı ve kuşkulu ilerliyordum. Bir gözlemci olarak kalmaya ve hiçbir etkinlik göstermemeye kararlıydım. Vicdanın arınması gerekiyordu, kabuğun değişmesi ve anıların tam olarak sönmesi için zaman gerekliydi. Anjin olduğumu öne sürüyor, uyumak için odamda kalıyordum. Hamamda geçen olay ve Konsolos'la söyleşilerin yeniden başlaması arasında birkaç gün geçmeliydi. Onunla karşılaşmanın benim için güç olacağını seziyordum. Ondan hiçbir

şey gizlenemezdi. Her şeyi sezerdi. İlgilendiği kişinin ruhundaki en küçük kıpırtıyı fark ederdi.

Daha yataktan kalkmadığım bir gün kapımı çaldı ve güneş batarken taraçada buluşmamızı önerdi. Günün çok güzel, güneş ışınlarının yumuşacık olduğunu ve bunların söyleşmek için çok uygun bir ortam oluşturacağını söyledi. Kapıyı açmadan yanıtladım: "Sevinerek!"

İçtenlikle söylemiştim. İçimi bir sevinç kaplamıştı. Yaklaşık on gündür birbirimize tek bir söz söylememiştik. Her şey yavaş yavaş yerli yerine oturuyordu. Oturaklı, sürekli surat asıyordu. Tüm ev işlerini bana yüklemişti. Böylece bana bir uşak ya da gündelikçi kadın olduğumu anımsatmış oluyordu. Oysa, baştan beri Konsolos bana başka türlü davranmıştı. Ben ne bir hizmetçi, ne de özürlü birine bakan bir hemşireydim. Beni Konsolos'tan uzaklaştırmak için Oturaklı, küçük hilelere başvuruyordu. Mutfağın bir köşesine bir şilte yerleştirdi ve bundan böyle odamın orası olduğunu söyledi. Karşı koymadım. Onun eviydi. Bu durum beni rahatsız da etmiyordu. Tencerelerin arasında, yıldızlara bakarak uyumak ya da dayalı döşeli bir odada uyumak benim için fark etmezdi. Taşıyacak malım da yoktu. Böylece mutfakta uyudum ve harika bir düş gördüm. Yolculuk, gemi ve pırıl pırıl bir suda yüzmeyle ilgili bir düştü.

Sabahleyin Oturaklı'yla kardeşinin sert bir sesle tartıştıklarını duydum. Kısa ama ateşli bir tartışmaydı. Evdeki varlığım çevresinde dönen dolapların bir parçası mıydı bu? Yoksa garip isteklerinden birinin yerine getirilmemiş olmasından doğan bir öfkesi miydi körün? Belki de ablasına, beni mutfağa attığı için bağırıp çağırıyordu. Ne olursa olsun, hiçbir şey öğrenmek istemiyordum. Aralarına girmek bana düşmezdi. Susuyordum ve Konsolos'un bana gösterdiği ilginin aşırı olduğunu düşünüyordum. Altı üstü bir yabancıydım, ne kimliğim, ne nüfus kağıdım, ne de malım mülküm vardı, yokluktan gelip bilinmeyene giden bir aylaktım. Başıboş yaşamaya başladığım ilk günlerde bana kucak açmış bu

insanlara karşı kayıtsız kalamazdım. Bu çok yönlü, bilgili adamla karşılaşmış olmam, onun yanında çekingenlik duymam gittikçe artan bir önem kazanıyordu yaşamımda (burada eski ve yeni yaşamım arasında bir ayrım yapmıyorum). Kendine çektiği, görüp geçirdiği, yakıp yıktığı her şeyiyle birlikteki yaşamımda.

Yatmadan önce bulaşıkları yıkıyor, mutfağa çekidüzen veriyordum. Hamamböcekleri ve karıncalar bana eşlik ediyorlardı. Genellikle, varlıklı ailelerde bile, hizmetçiler mutfakta yatar. Beni de mutfakta yatırarak Oturaklı, bana evdeki gerçek yerimi, söyleyebileceğim ve yapabileceğim şeylerin sınırını belirlemiş oluyordu.

Bu durum uzun sürmedi. Bir akşam Konsolos mutfağa gelerek odama dönmemi söyledi. Kabul etmedim. Diretti. Sonunda, "Bu bir buyruktur!" dedi.

"Ama, ablanız..."

"Evet, biliyorum, ona söz ettim. Pişmanlık duyuyor. Bugünlerde sağlığı pek iyi değil. Romatizması tuttu, neşesi de yok."

"Ben ablanızın sözünü dinlerim. Beni buraya yerleştiren o, bu evdeki yeni yerimi belirtecek kişi de odur."

"Hakkınız var, ama bazen mantığı bir kenara bırakmak gerekir. Sizden rica ediyorum..."

Bir süre sustu, söyleyeceği şeyin önemini belirtecek, uygun sözcükler aradığı belliydi. Sonunda:

"Benden uzakta, yağ ve yemek kokan bu odada kalmanızdan hoşlanmıyorum."

Tam o anda Oturaklı saçları darmadağın, yorgun bir yüzle kapıda belirdi:

"Doğru söylüyor, burada kalma."

Sonra, hemen kayboldu.

Taraçada, küçük masa vardı, üstünde de bir kif sigarası, bir çaydanlık ve iki bardak duruyordu. Kendisine eşlik etmemi istedi. Gece boyunca konuştu:

"Birçok masal ülkesi gördüm, orada ağaçlar bana gölge yapmak için dallarını eğerler, gökten billurlar yağardı, renk renk kuşlar yol göstermek için önden gider, rüzgâr uzaklardan güzel kokular getirirdi, saydam görünüşlü ülkelerdi bunlar, orada saatler ve günler boyu yitip giderdim. Orada ruhları neşe dolu kâhinler gördüm, çoktandır görmediğim çocukluk arkadaşlarımı, küçükken âşık olduğum kızları gördüm, yabanıl egzotik bahçelerde dolaştım, ne bir parmaklık ne de bekçi vardı. Halı kadar geniş nilüferler üstünde yürüdüm. Hiç kimse tarafından rahatsız edilmeden, sokakta bir peykenin üstünde uyudum... Güzel bir uykuydu bu, yani derin, ağır, dinlendirici. İçimde en ufak bir kaygı yoktu. Kendimle ve başkalarıyla barış içindeydim. Ama, size doğruyu söylemek gerekirse, başkaları bu ülkeden atılmışlardı. Bunun için onları efsanevi buluyordum. İnsanlar hiç durmadan geçip gidiyorlardı. Acele ediyorlardı. Bense, yavaş yavaş ilerliyordum, günbatımında gökyüzünü saran büyüleyici renkler karşısında şaşırıp kalıyordum. İnsanların hep aynı yöne doğru gittiklerini fark ediyordum. Onları izledim, hem meraktan, hem de yapacak belli bir şeyim olmadığından. Tümü de kentin çıkışındaki büyük sundurmanın önünde duruyordu. Çevrede ne ev, ne ağaç, ne de çayır vardı. Maviye boyanmış sundurma, uçsuz bucaksız ve kupkuru bir arsanın ortasında yükseliyordu. Bir kapıdan girenler, başka bir kapıdan kolları paketlerle dopdolu çıkıyorlardı. Çok tuhaftı. Nedenini bilmeksizin, herkes gibi ben de kuyruğa girdim. Görülmeye değer başka bir şey de, herkesin kurallara saygılı olmasıydı. Bilirsiniz, bizde toplum kurallarına pek saygı gösterilmez. Giriş kapısına geldiğimde, geniş rafların üstünde kocaman levhalar gördüm. Her levhada alfabenin bir harfi yazılıydı. Bu sundurma bir sözcük deposuydu. Kentin sözlüğüydü. İnsanlar hafta süresince gereksinim duyabilecekleri sözcükleri ve tümceleri buradan sağlıyorlardı. Yalnızca dilsizler ve kekemeler değil, söyleyecek pek bir şeyleri olmayan, farkına varmadan sürekli aynı şeyleri yineleyenler de vardı, sözcük ek-

siği olan gevezeler de vardı, dillerinin ucunda bir sözcükle gelip söz konusu sözcüğü yeniden bulabilmek için aynada kendilerini seyredenler de vardı; sık sık ters anlama yol açan sözcükler kullanıp rafları karıştıranlar vardı, bir rehber bunlarla ilgilenirdi, kimileri de hece karışımı yapmaktan hoşlanırdı, yeni bir dil bulduklarını öne sürerlerdi. Her ne olursa olsun bu sundurma, ateş üstünde kaynayan bir tencereye benziyordu. Bütün dar ve uzun geçitlerinde dolaştım. Bir köşeye yığılmış, kalın bir toz tabakasıyla örtülü sözcükler vardı. Onları kimse kullanmıyordu. Bu yığınlar tavana kadar yükseliyordu. Kendi kendime, bunlar, ya insanların artık gereksinim duymadıkları sözcüklerdir ya da bunları ilk ve son olarak almışlar ve kendilerinde saklamışlardır, diye düşündüm. Kırık dökük aşınmış sözcüklerle, kimsenin kullanmadığı yıpranmış eski sözcüklerin bulunduğu raflarla duvarın içine gizlenmiş servis kapısından çıktım. Bu sözcükleri bulmayı size bırakıyorum; karanlık bir köşeye atılmış, üstüne canlı kırmızı bir örtü atılmış kaba saba sözcükleri de geçiyorum. Tıpkı peri masallarında olduğu gibi bu kapıdan geçer geçmez kendimi apaydınlık, kocaman bir mahzende buldum, çevremde esmer, sarışın, kızıl saçlı genç kadınlar dolaşıyor, her biri bir güzellik türünü, bir ülkeyi, bir ırkı, bir duyarlığı simgeliyordu. Oradan oraya gidip geliyorlar, ama birbirleriyle konuşmuyorlardı. Kimisi oturmuş uyukluyordu. Ötekiler tek başlarına dört dönüp duruyorlar, kendilerinde bulunan ürünü övüyorlardı. Toprağın altındaki uçsuz bucaksız bu alan, kentin kitaplığıydı. Nefis bir yaratık yanıma yaklaştı ve bana: 'Yirmi iki yaşında Göttingen Üniversitesi'ni bitirdim. (Sessizlik) seçicisinin bakanı olan ...'nin seçmen bakanı olan babam Avrupa'nın belli başlı ülkelerini dolaşmamı istemişti...' dedi. Bir süre sustuktan sonra: 'Ben *Adolphe*'um...[1] Beni alın, bir aşk öyküsüyüm, sonu kötü bitiyor; hayat bu...' dedi. Elbette aklıma, tüm kitapların yakıldığı ve her yurttaşın edebiyat ve şiir ölmesin diye bir kitap ezberlediği masal ülkesinin öyküsü geldi

1 *Adolphe*: Fransız yazarı Benjamin Constant'ın psikolojik romanı. (ç.n.)

hemen. Burada durum başkaydı. Kitaplar ne yasaklanmış, ne de yakılmıştı. Ama, bir şirket güzel kadınlar çalıştırmaya başlamıştı, bu kadınların görevi; bir roman, bir masal ya da bir tiyatro oyunu ezberleyip, belirli bir para karşılığında size gelip kendileri okumak, daha doğrusu ezberledikleri kitabı söylemekti. Yasal olmayan bir işti bu. Girişte bana bir bilet sattılar. Orta yaşlı bir kadın bir sedire uzanmıştı. Pek güzel sayılmazdı, ama bakışlarında garip ve çekici bir şeyler vardı. Yanına yaklaştığımda bana: '*Risalat al-Gufran*'ım ben, pişmanlık nâmesi, pek az kişinin doğru olarak okuduğu kusursuz bir yapıt, 1033 yılında yazıldım, yaratıcım, Kuzey Suriye'de, Halep bölgesinde, Maarret ün-Numan[1] kentinde doğmuştur. Zor anlaşılır bir kitabım ben, bende ölüler karşılıklı konuşurlar, manzum taşlamalarla hesaplaşır kişiler, anlatılan öyküde cenette kalma süresi, cehennemdekinden daha uzundur...' Bu canlı kitaplık oldukça hareketliydi. Hatta çok genç bir kız, bir trapezin üstünde sallanarak *Ulysses*'i okuyordu: '...umarım, tüm gece bir salyangoz gibi buraya yapışıp kalmam, bunaltıcı bir hava var, aydınlığa bakılırsa saat dokuza yaklaşıyor olmalı...' Doğu üslubunda döşenmiş bir odada, on kadar güzel kadın Şehrazat giysileri içinde salınarak, her biri *Binbir Gece Masalları*'ndan bir bölüm okuyordu. Tam bir masal dünyasıydı. Daha önce söylediğim gibi, olağanüstü bir ülkeydi bu. Bu kitaplık bir harikaydı. Dışarı çıkarken beyazlar giymiş yaşlı bir adam yanıma yaklaştı ve kulağıma şu sözleri mırıldandı: 'İnsanın kendini bir yapıtla özdeşleştirmesi büyük saygısızlık. Kendini Taha Hüseyin'in *Günler*'i ya da Balzac'ın *İnsanlık Komedyası*'nın yerine koymak, bu ne küstahlık! Ben yalnızca bir okurum, zavallı bir Kur'an okuru... Bir düşünün, kendimi Kutsal Kitap'ın yerine koysam ne büyük sapkınlık olurdu... Ruhunu yitirip, çılgınlığa dalmakla farkı yok... Bunlar bir yana, yakınlarınızın mezarı başında birkaç ayet okuyacak birini arıyorsanız, emrinizdeyim...' Bu bir efsane ülkesi. Uykusuz gecelerimin ışığıyla aydınlanmış

1 Maarret ün-Numan: Hama ile Halep arasında eski bir kent. (ç.n.)

bir ülke. Ondan uzaklaşınca, hüzün doldurur içimi. Gözlerimi sonsuz karanlıklara her açışımda onu özlerim. Yalnızca kendi isteğim ve arzum yetmiyor, bu ülkenin kapılarının bana yeniden açılmasına. Bir lütuf ya da özel koşullar gerekli bunun için. Aslında bana doğru gelen, ülke oluyor. O bana geliyor, bahçeleriyle, saraylarıyla, masalsı bir yaşamın kaynadığı alt dünyasıyla. Budur benim sırrım ve mutluluğum. Tüm bu serapların kimi zaman beni yorduğunu da itiraf etmeliyim. Gerçekdışı güzellikler beni hırpalarlar. Ama, yaşam böyledir işte. Siz geldiğinizden beri bu oynak bölgenin labirentlerinde kaybolup gitmeye daha az gereksinim duyuyorum. Belki siz de o ülkede doğduğunuz? Birkaç kez kendime bu soruyu sordum. Bunu söylememe neden varlığınızın kokusu. Bir şişeden çıkan bir koku değil bu, teninizden yayılıyor. Kişinin tek gerçek kokusudur bu. Bu işareti yakalamak bana özgü bir yetenek, özür dilerim. Konuşmam uzun sürdü. Sabrınızı taşırmış olmalıyım. Belki de uykunuz gelmiştir. Çayı bile içmedik. Artık soğumuştur. İyi geceler!"

Uyumakta güçlük çekmedim ve tüm gece büyülü ülkeyi düşledim. Her yer ışıl ışıldı, ama bir türlü kitaplığa giden yolu bulamadım.

10
Yıkık Ruh

Başlangıçta dikkat etmediğim, daha doğrusu görmek istemediğim bir şey de Oturaklı'nın yüzünün nefretle dolu olmasıydı. Başkalarından çok, kendinden nefret ediyordu. Bunu sezmek çok zordu. Bu yüzde, özelikle uyurken, birçok bozgunun kalıntıları vardı. Bu çöküntü, bir maske değil, günlük acılardı. Yalnızca nefret duygusu, bu kadını bedensel yıkımdan koruyor ve ölümü uzaklaştırıyordu. Ölüm nedeni, bedensel yıpranmadan çok, büyük bir umutsuzluk, karanlıklara yükselen sonsuz bir hüzün ve bir yetersizlik duygusu olacaktı.

Bir akşam, yemekten sonra Konsolos yazı makinesinde yazarken, Oturaklı bana doğru geldi ve taraçada birlikte çay içmemizi önerdi.

"Çay uykumu kaçırıyor," dedim.

"Sana mineçiçeği kaynatırım, ama söyleyeceklerim büsbütün uykunu kaçıracak."

"Bana ne söyleyeceksin?"

"Tasalanma! Sana kim olduğumu söyleyeceğim. O kadar. Bu yüzün arkasında kim olduğunu öğrendiğinde, belki de hiç uyuyamayacaksın."

Konsolos'un yaptığı gibi kif hazırladı, bir iki tane içti ve konuşmaya başladı. Bense kaynattığı mineçiçeğini içiyor, ona kulak veriyordum. Başlangıçta zorladığı için, sonra da anlattıkları korkunç şeyler olduğu için onu dinlemeye başladım. Her zamankinden daha hızlı konuşuyor, arada bir sessiz kaldığı da oluyordu:

"Benim hakkımda ne düşündüğünü biliyorum. Hiçbir şey düşünmüyorsun, en azından kötü şeyler düşünmüyorsun. Daha değil. Sabrın ilgimi çekiyor, bunu kimi zaman kayıtsızlık, kimi zaman da çekingenlik olarak yorumluyorum. Bunu yapabilmen bazen sinirime dokunuyor. Her neyse. Şunu bil ki, ben kim olduğumu biliyorum. Dünyaya gelişim büyük bir yanlışlıktı. Küçükken, –çirkin doğmuştum ve hep öyle kaldım– hakkımda şöyle konuşulduğunu çok duydum: 'Burası bu yumurcağa göre değil. Kuraklık çocuğu bu.' Her zaman fazlalık olmuş, hiçbir zaman yerini bulamamış bir çoçuk oldum. Yamru yumru bedenim de bir fazlalıktı. Her gittiğim yerde, insanların, özellikle büyüklerin yüzlerinde bir acıma, bir hayal kırıklığı görüyordum. Genel anlamda kötü değilimdir. Kendimi savunurum. Bana hiçbir şey yapmasalar bile kendimi savunurum. Bir davranış kuralı bu. Kendimi ezdirmemek. Kınama ve dedikoduların üstesinden gelmek. Böylelikle gözümden hiçbir şey kaçmaz oldu. Başından beri çocuklar beni oyunlarına almamaya başlamışlardı. Bu nursuz yüzü kimse yanında istemiyordu. Varlığım onları rahatsız ettiği için yanımda kendilerini huzursuz hissedenleri anlayabiliyordum. Yakınlarım mutsuzdu. Bozgun, yüzlerinde yer etmişti. Kendilerinin neden olduğu bozgundum ben. Bu uğursuzluğu yenmek için ikinci bir çocuk yaptılar. Erkek kardeşim doğduğunda büyük bir şenlik düzenlediler. Onlar için kuraklığın sonuydu bu. Ama erkek kardeşim kızamıktan sonra kör oldu. Uğursuzluk yeniden aileye girmişti. Bundan kendimi sorumlu hissediyordum. Hiç kimsenin gülmediği, eğlenmediği bir evin ışığı, uğuru olmuştu bu yavru. Ama, birkaç gün içinde sonsuza dek ışıktan yoksun kaldı. İlk kez, gözyaşlarımın akmasına izin verdim. Yüreğim sızlıyordu. Yüzümün görünümü ise hiç değişmemişti. Ağlayan insanları sevmem. Ağlamak için biraz sevgi görmüş olmak gerekir. Ben kimseden sevgi görmemiştim. Kendiminkinden daha büyük olduğunu düşündüğüm bu felaketle, bir yıkım sonucu doğmuş olduğumu anladım. Ansızın bastıran, kimsenin beklemediği, ürünleri çürütmesinden korkulan bir sağnak

gibi gelmiştim ben. Dünyaya gelişimdeki raslantıyı suçsuzlara ödetmek için tüm gücümü toparlamalıydım. Biliyorum, yüzüm paçavrayla silinmiş bir suluboya tabloyu andırıyor. Yüzümde hiçbir şey yerli yerinde değil. Her şeyim tersyüz olmuş gibidir; bedenim ve içinde ne varsa. Öylesine nefret biriktirdim ki, hepsini dökmek için bana en azından iki yaşam gerekli. Ama, itiraf edeyim, nefret etmek benim için pek kolay olmuyor. Çünkü nefret edebilmek için, sevmek, en azından birazcık sevmek gerekiyor. Başta kendim olmak üzere hiç kimseyi sevmem. Konsolos'a olan duygularım elbette sevginin de ötesinde bir şey, solumam bu benim, yüreğimin atışı. Ama, çekilir gibi değil. Onun yüzünün yeniden gülmesi için senin bu eve gelmen yetti. Önceleri dayanılmazdı. Hatta saldırgan, zorba ve herkese haksızlık eden biri olmuştu. Bunun için senin yalnız ve kimsesiz olduğunu anlar anlamaz buraya gelip bizimle oturmanı önerdim. Sana açıklamama bile gerek yok, biliyorsun. Varlığın bu eve biraz ışık getirdi. Sen masumsun. Ben değilim. Yakınlarımın ölmesine izin verdim. Sanırım cenazelerinde bile kimse yoktu. Erkek kardeşimle birlikte, birkaç değerli eşya alarak evi terkettim. Onları yaşlı ve deli bir kadınla yapayalnız bıraktım. Oradan uzaklaştım. Vicdanım sızlamaksızın. Bir damla bile gözyaşı dökmeksizin. Umut ışığına benzeyebilecek her tür maddeyi yaşamımdan çıkarıp attım. O zamandan beri olduğum yerde dönüp duruyorum. Kardeşimi ben büyüttüm. Onun gözleri olmuştum. Hiçbir şeyden yoksun kalamaması için en ağır işlerde çalıştım. Bana gönül borcu duymasını beklemiyorum. Korkum, onu kaybetmek. Onu kaybetmemek için bana yardım et. Kötü yazgısının yaklaştığını hissediyorum. Uğursuzluğa karşı her zaman korumasız olmuşumdur. Birini görüyormuşum gibi, uzaklarda bir gölgenin belirdiğini görüyorum, sanırım bir erkek, daha doğrusu erkek kılığına girmiş bir kadın, yapayalnız yol boyunca yürüyor, sahte bir günbatımının içinde; biliyorum, duyumsuyorum, bu gölge uğursuzluğu önleyebilir. Ben bir falcı değilim, ama zaman zaman sezgilerim o kadar güçlenir ki, her şey kafamda apaçık

beliriverir. Bu gölgede senin yüz çizgilerin var. Seni bize kader yolladı, kim olduğunu, nerden geldiğini, ne düşündüğünü bilmiyoruz. Seninle birlikteyken Konsolos mutlu görünüyor. Her ne olursa olsun varlığın ona iyi geliyor. Seni burda tutmak zorundayım, çünkü kardeşime yeniden gülümseme ve yazma isteği verdin. Aylardır yazı makinesini kullanmıyordu. Ne yazdığını bilmiyorum, ama önemli şeyler olmalı. Seni, 'kokulu çayır' diye adlandırdığı yere götürmek isterse, sakın şaşırma ve kesinlikle karşı çıkma. Ortalama ayda bir kez oraya gider. Önceleri ben eşlik ederdim. Şimdi ise benimle birlikte görünmek istemiyor. Hamamın girişinde bekçilik yapan ablasından utanç duyuyor. Artık, koruduğum şeyler sırlar değil. Eski giysilere bekçilik ediyorum, o kadar. Pek gururlanılacak bir iş değil. Adı kötüye çıkmış bir iş yapıyorum. Senin işin neydi, buraya gelmeden önce?"

Bir an için durdu, kif sardı ve bana uzattı:

"Bu seni konuşturur... Yardımcı olur... Gevşetir!"

Sardığı kifi içtim. Dumanı boğazımı yaktı, öksürdüm. Bakışları kaygı ve sabırsızlık doluydu:

"Bilmek istiyorum. Israrlıyım. Kimsin? Mucize yaratacak ne var sende? Ölmekte olan bir adama yeniden yaşama umudu vermeyi nasıl başarabildin?"

Böylece, yalnızca varlığımın, karanlıklarla dolu bu evde boğulmakta olan bu adamı nasıl etkilediğini anlıyordum. Buna kendim bile şaşmıştım. Kadın, konuşmam için sürekli yalvardı. Söyleyecek hiçbir şeyim yoktu. Sızlanıp ağlamaya başladı. Bu tuhaf duruma bir son vermek için konuşmaya razı oldum:

"Bu kente gelmeden önce, olağanüstü nitelikleri olan bir kaynakta yıkanma mutluluğunu ve ayrıcalığını tattım. Bu niteliklerden biri benim için yaşamsal bir önem taşıyordu: Unutmak. Bu kaynağın suyu bedenimi ve ruhumu yıkadı. Bu su, içimdeki her şeyi temizledi, özellikle de anılarımı bir düzene soktu, yani geçmişimden pek az şey bıraktı, anılarımdan yalnızca üç dört tanesi kaldı. Ötekiler yok oldular, onların yerine yıkıntılar ve sis

bulutları görüyorum. Her şey, yıpranmış yün bir batteniye ile örtüldü. Bu kaynağa girebilmek için her şeyden arınmış ve özleme tümden sırtçevirmiş olmak gerekliydi. Kimlik kartlarımı yok ettim ve yazgımın yolunu çizen yıldızı izledim. Her yerde bu yıldız beni izler. İstersen onu sana gösterebilirm. Onun söndüğü gün benim ölüm günüm olacaktır. Böylelikle her şeyi unuttum: Çocukluğumu, yakınlarımı, soyadımı. Aynada kendime baktığımda, içtenlikle söyleyebilirim ki mutluluk duyuyorum, çünkü bu yüz bile benim için yeni... Başka bir yüzüm olmalıydı. Yine de beni kaygılandıran bir şey var: Kayıtsızlık, duygu çölü dedikleri şey tehdit ediyor beni. Tüm duygularımı yitirirsem, solarım ve yok olurum, bunu biliyorum. Ne Konsolos, ne sen, ne de ben sıradan insanlarız... En iyisi gülümsemek... Yalnızca geçip gidiyoruz... Zamanın varlığımızdan sıkılmasına izin vermeliyim, onu mutlu edecek bir şeyler yapalım, biraz fantezi katalım, biraz renk sözgelimi; Konsolos renklerin inceliklerine hayran, bir körde böyle bir tutku olması pek şaşırtıcı değil..."

Bu sözlerim Oturaklı'yı yatıştırdı. Ben konuşurken, yaşlı gözlerle bana bakıyordu. Sergilediği sert görünüm kaybolmuştu. Yüreğini beslediğini söylediği kin, yüzünden silinmişti. Onu yumuşatmayı, duygulandırmayı başarmıştım. Oysa, pek o kadar da sarsıcı şeyler söylememiştim. Bir süre sessiz kaldıktan sonra, atılıp ellerimi öpmeye başladı. Rahatsız olmuştum. Ellerimi çekmek istiyordum ama bırakmıyordu. Öpüşlerine gözyaşları karışıyordu. Bir yandan da özür diliyordu:

"Beni bağışla, sert sözlerim için özür dilerim. Sen bir meleksin, peygamberlerin elçisisin. Biz senin köleleriniz..."

Bu acıklı sahneyi kesmek için, vargücümle haykırdım:

"Yeter artık! Ben ne bir meleğim, ne de kimsenin elçisiyim! Ayağa kalk!"

Yazı makinesinin sesi geliyordu, düzenli bir ses, sanki Konsolos sürekli aynı sözcüğü yazıyordu, inatla.

11
KARMAŞIK DUYGULAR

Uyumakta güçlük çektim. Oturaklı'nın bir köşede ağladığını, Konsolos'un da odasında bir aşağı bir yukarı dolaştığını duyuyordum. Bir an için, bu evden çıkıp gitmek, şansımı başka yerde denemek geçti içimden. Ama beni tutan bir şey vardı. Konsolos'a duyduğum ilgi ve varlığının bende yarattığı karmaşık duygular başta geliyordu, doğal olarak. Bir de, oldukça güçlü bir önsezi vardı: Nereye gidersem gideyim ilişkilerimin hep karmaşık olacağı, hep garip insanlarla karşılaşacağım duygusu. Bu ailenin, daha doğrusu bu çiftin benim yazgım olduğuna kuvvetle inanmıştım. Yolumun üstündeydi. Bu eve gelmem gerekiyordu, burada kargaşa yaratmam da kaçınılmazdı. Şu an için duygular karmakarışık. Hiçbir şey açık seçik değildi. Kim kimi seviyordu? Bu durumu sürdürmek kimin işine geliyordu? Bu evden olaysız nasıl çıkmalıydı?

Böylece, Oturaklı'nın uzun süredir eve kadınların girmesine izin vermediğini anladım. Kardeşini kıskançlıkla kendi boyunduruğunda tutuyordu. O ise, ara sıra baş kaldırsa da, ablasına muhtaçtı. Sanıyorum, bu eve, gerilimin patlama noktasına yaklaştığı, geri dönülmesi zor olaylar doğuracağı bir anda gelmiştim.

Uzun süren bir yokluktan, bir hastalıktan yeni çıkmış olan ben, yararlı oluyordum. Oturaklı'nın dengesiz olduğu doğruydu. İnsanlığın tüm nefretini kendinde taşıyor, tüm dünyanın

sevgisini de kardeşine saklıyordu. Hamamın yanındaki fırın ya da kentin dışında bir çömlek atölyesi gibi garip yerlerde ona randevu veren bir kamyon şoföründen söz ediyordu ara sıra. Bir kez de, gece yarısına biraz kala, bir camide buluşmuşlardı. Gri cellâbelere sarındıklarından onları kimse farketmemişti. Sabah namazına dek birbirlerine sarılıp uyumuşlardı. Sabah erkenden namaz vakti basılmışlardı. Birer hırsız gibi oradan uzaklaşmışlardı. O günden sonra kamyon şoförü yok olmuş, Oturaklı da beklemekten vazgeçmişti. Sayıkladığı zamanlar bu serüveni birçok kez anlatır ve Konsolos'un bu birliktelikten doğan çocuk olduğunu öne sürerdi! Onun gayrimeşru çocuğu olduğunu söyleyemeyeceğinden, kardeşi olarak tanıtıyordu onu. Bunların hiçbiri doğru değildi. Saçmalıyordu.

Ertesi gün, yaşamamızı sağlayan gerilimi daha da artıran bir olay oldu. Konsolos geç döndü. Yorgundu, bir şeye kızmış gibiydi. Cellâbesini çıkarmasına yardım etmek için Oturaklı hemen ileri atıldı. Eliyle onu ittiyse de cellâbe Oturaklı'nın ellerinde kaldı. Kadın hemen mutfağa, ayaklarının masajı için su ısıtmaya koştu. Ben yerimden kımıldamamıştım, olan biteni seyrediyordum. Konsolos öfkesinden köpürüyordu:

"Benimle alay ettiler! Dayanılmaz bir şey bu!"

Kara gözlüğünü çıkardı ve sinirli sinirli camlarını silmeye başladı.

"Kaltaklar! Bana kör bir kadını yutturmaya kalktılar, kimsenin beğenmediği birini..."

Oturaklı mutfaktan seslendi:

"Oraya bensiz gidersen böyle olur. Ben olsaydım bunu yapamazlardı. Her neyse, şuraya otur, su ısındı."

Konsolos koltuğuna oturdu. Oturaklı, omuzunda bir havlu, sıcak su dolu leğeni getirdi. Yere dizi çoktü ve sağ ayağını elleri arasına aldı. Konsolos ayağı suya değer deymez bir çığlık attı, sert bir hareketle ablasını yere devirdi. Oturaklı yere yuvarlandı, az kaldı kafasını masanın kenarına vuruyordu.

"Kaynar su bu! Bunu özellikle yaptın. Oraya gittiğim için beni cezalandırmak istiyorsun. Çekil git. Artık seni görmek istemiyorum. Bundan böyle konuğumuz ovacak ayaklarımı."

Ses tonunu değiştirdi ve benden ayaklarını ovmamı rica etti. Oturaklı bana yiyecekmiş gibi bakıyordu. Ona karşı bir acıma duydum. Kırıldığı ve küçük düştüğü için mutsuzdu. Sonra bana, "Git, yap, böylesi daha iyi!" dedi.

Gerçekte, bu diktatör bozuntusunun ayaklarını ovmaya pek hevesli değildim. Yeni bir fırtına koparmadan bu isteğini nasıl geri çevirebilirdim? Yanına yaklaştım ve sesimi yükletmeden şöyle dedim:

"Bu kez, kendi işinizi kendiniz görün!"

Ayakları suyun içinde, onu öylece bıraktım ve mutfağa Oturaklı'nın yanına gittim. Öfkesinin nedenini anlamıştım, ama daha fazlasını öğrenmek istiyordum.

"Her şeyi öğrenmek istiyorsun, değil mi?" dedi.

"Evet," dedim.

"Her şey benim yüzümden. Onun bir dediğini iki etmedim. Her isteğini yerine getirdim. Sen geldiğinden beri, benden kurtulmak istiyor... Benim yerimi almanı istiyor... Sana kızmıyorum. Ama şunu bil ki, onun ne yapacağı belli olmaz. En doğrusu onu sevmek ve onunla dünya arasına koruyucu bir perde çekmek."

Bir sandalye çekti ve alçak sesle konuşmaya başladı:

"Başlangıçta ayda bir kezdi, sonra ikiye, sonra üç çıktı. Benim de kendisiyle birlikte gitmemi istiyordu. Ona kadınları anlatıyordum. Doğrusu bu, beni çok rahatsız ediyordu. Gizli bir kapıdan giriyorduk. Sözde bizi kimse görmüyordu. Patron, anlayışlı bir kadındı. Bizi bir odaya yerleştiriyor ve kızları önümüzden geçiriyordu. Benim görevim belirli soruları yanıtlamaktı, örneğin ten rengi, göz rengi, altın dişleri var mı? –altın dişlerden tiksinir–, göğüs genişliği, kalça genişliği... Ben de görevimi yapıyordum. Sonra da sokakta bekliyordum. En zoru buydu: Konsolos'un işini görmesini beklemek. Kimi kez uzun sürerdi bu. Onu düşünürdüm,

kendi yaşamımı düşünürdüm. Ağzımda acı bir tat olurdu. Sanki dünyanın tüm acılığı ağzımda birikirdi. Kendi kendime 'yeter ki hoşnut kalsın' derdim. Bir süre evde gözle görülür bir barış ve huzur havası eserdi. Yeniden dingin, duygulu ve sevecen olurdu. Onu yatıştıran kadına dua ederdim. Birgün ona bir eş bulabilmeyi düşünürdüm. Hep karşı çıktı. Anladım ki onun hoşuna giden benimle birlikte bu yasak yere gidiş gelişlerdi. Anladım ki körlerin hayal gücünü çalıştıran somut durumlardır, onlar için görüntü yoktur, en azından bizde olduğu gibi değiller. Gitgide ona eşlik etmek, ona zevk verecek kadını seçmek hoşuma gitmeye başladı. Ama sen geldiğinden beri oraya bensiz gidiyor. Anlıyorum, özgür olmak istiyor, artık isteklerinin gözü olmamı istemiyor. Bu böyle süremezdi de. Ben aslında günahın gözü olmuştum. Ayrıca iki kardeş arasında bu gibi durumlar olmamalıydı. Ama aramızda olmaması gereken öyle çok şeyler var ki... Küçükken onu yıkardım. Sabunlardım, keselerdim, durulardım, kurulardım. Ellerimin arasında oyuncak bir bebek gibiydi. Zevk aldığı apaçıktı, bir gün geldi ki... Nasıl söylesem zevkten de öte bir arzu belirdi. Gelip başını göğüslerime yaslıyor, bana yapışıyordu. Yüzü kızarıyor, açık gözlerinde çölde başıboş dolaşan yitik bir adamın bakışı beliriyordu. Bana 'beni yıkamam istiyorum,' diyordu. Çocuk değildi artık. Uzun bir süre banyoda yalnız kalıyordu. Sonra ben yerleri temizlemek için giriyordum. İşiyor muydu ya da başka şey mi yapıyordu, bilmiyorum, ama her yerde pislikler oluyordu. Öğlene doğru, erkeklerin çıkmasından sonra hamamda görülenlere benzer şeyler. Pek bir şey söylemiyordum. Hiçbir zaman bir şey söylemezdim. Mutluluğu için her şeyi yapardım. Bugün bile onu yanımda tutabilmek için her türlü alçaklığı yaparım. Ama işte sen geldin. Bizim kurtarıcımızsın, her şeyi bilen bir meleksin. Bizi ya lanetleyecek ya da kurtaracaksın. Bu örümcek ağına düzen verecek ölüm meleği. Belki de, sırdaşken suç ortağı olacaksın. Bir şeye sahip olanın hiçbir şeyi yok demektir. Benim boş hayallerden başka bir şeyim yok.

Hiçbir şeye sahip değilim. Onun kölesiyim. Yaşam boyu, ölüme dek kendini adamış sadık bir zenci köle olmak için yalnızca yüzümde yara izleri eksik. İşte artık çok şey biliyorsun. Bu cehennemden kendini sıyırman pek zor olacak. Cehennem ya da cennet, buna karar verecek olan sensin. Bizler gece insanlarıyız: Konsolos geceyi sonsuza dek gözlerinde taşıyor; bendeyse bir saplantı oldu geceyi beklemek; sana gelince, sen ayın belirsiz olduğu, yıldızların her umudun yanıbaşında olduğu bir gecede doğmuş olmalısın; yazgıların onaylandığı, her Müslümanın, bedeninde ölüm ürpertisini duyduğu o korkunç gecede mi doğdun yoksa? Zaten soğuktan donmuş ve ürkek, hamama girdiğin anda, son Kadir Gecesi'nin bize bir armağanı olduğunu okudum gözlerinde. Dünyada yapayalnız olduğunu hemen anladım; ana-babasız, ailesiz ve dostsuz olduğunu. Mutlak bir yalnızlıktan gelen, o çok özel kişilerden biri olmalısın. Bu, apaçık görünüyor! Diyebilirim ki, seni bekliyordum. Ramazanın o yirmi yedinci gecesi yüreğimi sıkıştıran bir görüntü belirdi gözlerimin önünde, açık seçik. İyi bir Müslüman olmasam bile, ben de hissettim. Ölüm ürpertisinin yukardan aşağıya yavaşça bedenimi sıyırıp geçtiğini. Ve bir gölgenin Konsolos'un yatağı üstüne eğilip onu alnından öptüğünü gördüm. Ölüm ona yaklaşıyor sandım. Odasına koştum ve onun bir çocuk gibi ağlamakta olduğunu gördüm. Ağlıyordu ve nedenini bilmiyordu. Birlikte yaşadığımızdan beri ilk olarak annemizden söz etti. Yaşadığından ve bizi görmeye geleceğinden emindi. Onu kollarımın arasına aldım, bir bebek gibi salladım ve ona meme verdim. Dudaklarını göğsümden ayırmadan uyuyup kaldı.

12
Konsolos'un Odası

Yazgım böylece mühürlenmiş, ben de bu olağandışı çiftin ayrılmaz bir parçası olmuştum artık. Unutuş, benim istemim dışında işlevini sürdürüyor ve ben gitgide Konsolos ve Oturaklı'nın öyküsüne yerleşiyordum.

Bir bayram arefesi, hangisi olduğunu anımsamıyorum, Konsolos canlı iki piliç satın alıp eve getirdi. Ablasının yokluğunu fırsat bilerek, onları kendisi boğazlamaya karar verdi. Konsolos'a durumunu hatırlatacak her şeyden özenle kaçımlmaktaydı. Onu taraçada bir elinde piliçlerden biri, bir elinde ustura gördüğümde çok korktum. Usturanın ağzı güneşte parlıyordu. Piliçlerin kafasını kesme düşüncesi Konsolos'un gözünü döndürmüştü. Ona yardım etmeyi önerdim. İstemedi. İki büklüm olmuş, bir ayağıyla pilicin kanatlarına basıyor, sol eliyle de boğazını bastırmaya çalışıyordu ve sağ eliyle usturayı pilicin boğazına indirdi. Piliç bir an çırpındı, duvarlar ve giysiler kan içinde kaldı. Piliç bir köşede can çekişirken, Konsolos'un hoşnut bir tavırla, aynı işlemi öteki pilice uygulamaya çalıştığını gördüm. Ter içindeydi, neredeyse ağzı kulaklarına varıyordu. Usturayı biraz hızlı vurduğundan sol elinin işaret parmağını kesti. Her yer kan içindeydi. Konsolos parmağına bir mendil sardı. Canı çok yanıyordu, ama belli etmedi. Yalnız daha az gülüyordu. Başarısına gölge düşmüştü. Taraçadaki kanları temizlerken, burnuma tütsü kokusu geldi, bayramlarda yaktıkları küçük siyah tahta parçalarının

kokusu. Birden bu kokunun eşliğinde şarkılar ve sesler dolu bir şenliğin görüntüleri belirdi. Üç dört yaşlarında olmalıydım. Babamın kucağında, bacaklarım hafifçe aralanmış, sünnetçinin önüne götürülüyordum. Kanı yeniden gördüm, eli kan içinde kalan babamın ani ve becerikli hareketini. Benim de butlarımda ve iç gömleğimde kan lekeleri vardı.

Koku ve kan dolu bir anıydı bu. Umutsuzluk burgacına kapılmış inatçı bir babanın çılgınlığını düşününce kendi kendime gülümsedim. Farkında olmaksızın elimi göbeğimin altına götürdüm, emin olmak istermiş gibi, sonra taraçayı temizlemeyi sürdürdüm.

Konsolos da parmağının çevresine sargı sarmıştı. Her şeye rağmen kendisiyle gururlanıyordu. Ben de babamın kendini düşürdüğü o gülünç duruma gülüyordum. O ise, körlüğüne meydan okuduğunu sanarak, acısını içine atıyordu.

Evin içinde ya kuşku ya suç ortaklığı havası esiyordu. Gitgide, çoktandır süregelen bir oyunun içinde buluyordum kendimi. Bu oyunun eksik oyuncusu bendim, ev de oyunun oynandığı sahneydi. Anlaşmazlıkların tükendiği, oyunun gülünç bir ağlatıya dönüşeceği, kanın kahkaya karışacağı, duyguların kargaşa, düzensizlik ve ahlaksızlık tarafından yok edileceği bir anda ortaya çıkmıştım. Yıpranmış bir ruhun bulantılarıyla kararmış eski bir geceden gelen gölgeler gibi, sahnedeki iki kardeş, Oturaklı ve Konsolos'un arkasındaki aile bağlarından kuşku duymaya başlamıştım. Abla kardeş görünümündeki bu insanlar, yıkık bir ruhun kusmuklarıyla kabarmış eski bir gecenin karanlığından çıkan gölgelerdi. Her şey bir oyun olabilirdi, yaşamın bir süs, folklor öğesi olduğu bir oyun. Kadın, usta bir hilebaz, Konsolos kör kılığına girmiş bir sapık, bense kayalıkların tepesinde dört bir yanı çevrili bir alanda yapılan düşsel bir av için uygun bir kurban olabilirdim!.. "Öylesine yalanlar ve yapmacıklar içinde yaşamıştım ki garip, üstelik pis bir işe karıştığımı bile anlayamıyorum," diyordum kendi kendime. Bundan böyle gözümü

daha açık tutmaya ve gerektiğinde onurlu bir çıkış noktası ya da ani bir kaçış sağlayacak kartları elimde tutmaya karar verdim. Bunun için de çevreyi ve kişileri yeniden gözden geçirmek gerekliydi.

Konsolos'un odasını temizlerken eşyaları incelemeye, belli etmeden dolabı karıştırmaya başladım. Bu dolabı ilk kez açıyordum. Bir yanda özenle katlanmış giysiler, öte yanda ıvır zıvır dolu çekmeceler vardı: Üst çekmece, çoğu paslanmış anahtar desteleriyle doluydu: Eski anahtarlar, kırık anahtarlar, sık sık yağlandığı için üste biriken toz tabakasından kararmış kilitler, her biçim ve her boyda çiviler.

Bu çekmeceyi yavaşça kapatıp rastgele bir başkasını açtım. İçinde yirmi kadar saat vardı, hepsi de çalışıyordu, ama her biri değişik bir zamanı gösteriyordu. Burası, mantığını yakalayamadığım küçük bir zaman fabrikasıydı. Saatlerin kimi altından, kimi gümüştendi.

Başka bir çekmecede çeşit çeşit gözlük ve monokl vardı: Güneş gözlükleri, numaralı gözlükler, camsız ya da kimi parçaları birleşmemiş gözlükler. Çekmecenin dibinde bir tomar bağlanmış kağıt vardı. Göz hekimlerinin yazdığı reçeteler, gözlükçü faturaları, görmenin geliştirilmesi hakkında yayınlanmış çeşitli tanıtım ilanları. Hepsi de eski tarihliydi.

Çekmecelerdeki nesneler arasında bir bağ kurmaya çalışarak araştırmamı sürdürdüm. Bir başkasını açtım. İşlemeleri bir örtüyle kaplıydı. Özenle yerleşterilmiş çok sayıda ağzı açık ustura vardı, keskin ağızları parlıyordu. Bir şişede, sarımsı bir sıvı içinde bir koyun gözü yüzüyordu. Göz bana bakıyordu. Canlı gibiydi ve sanki usturalara bekçilik etmek için orada bulunuyordu. Midemin bulanmaya başladığını hissettim ve yavaşça çekmeceyi kapattım.

Az sonra gördüğüm şey beni olduğum yerde dondurdu: En alt çekmece boştu. Çekmeceyi tam kapatacağım sırada ötekilerden daha dar olduğunu farkettim. Sonuna kadar çektiğimde

ortaya çıkan kapağı iter itmez gözlerimin önünde bir tabanca belirdi, özenle parlatılmış ve çalışır durumda olan bir tabanca. Dolu değildi. Kurşun dolu üç şarjör yanında üstüste duruyordu.

Neden bu silahı saklıyordu? Bütün bu biriktirdikleri ilgimi çekiyor ama beni kaygılandırmıyordu. Ancak, bu yepyeni tabanca beni korkutuyordu. Bir cinayet mi, yoksa bir intihar için mi burada bulunuyordu? Yatağın ucuna oturdum ve bütün bu toplanmış eşyaların anlamını bulmaya çalıştım. Tam karşımda yazı makinesi, bir deste beyaz kâğıt ve içinde yazılı sayfalar bulunan bir dosya vardı. Yerimden kalktım, yavaşça dosyayı açtım. Sayfaları karıştırdım ve rastgele birkaç satır okudum. Bu bir günlüktü, aynı zamanda da bir anlatı; hesaplar, yapışmış kâğıt parçaları, karmaşık çizgiler. Sayfaların birinde şu satırın altı kırmızı kalemle çizilmişti: "Ölümün ötesine nasıl ulaşmalı? Bunun için kimileri heykeller dikmişler. Aralarında çok güzel olanları var. Korkunç olanları da. Bu heykelleri ben görenlerden daha iyi bilirim. Ben, onlara dokunurum, onları okşarım. Kalınlıklarını ve hareketsizliklerini ölçerim. Çözüm bu değil. Ölümsüzlük için önereceğim şey ne bir heykel, ne de bir sokak adıdır, ama yalnız bir kıpırtı önereceğim, bunu kimileri saçma bulacak, kimileri yüce; iyi Müslümanlarca bir sapkınlık, ölümle haşır neşir olmuş, mezarları ateşe veren kişilerce gözüpeklik olarak nitelenecek. Bu kıpırtı ölümü şaşırtıcak; onun önüne geçecek, onu eğilmeye zorlayacak ve bir saman yığınına yatıracak; bu yığın masum eller tarafından, bu kıpırtının bırakacağı dayanılmaz ışıktan donup kalacak olan çocukların elleri tarafından ateşe verilecek..."

O anda sokaktan ayak sesleri geldi kulağıma. Konsolos eve dönüyordu. Her yeri düzene soktum ve temizliğe devam ettim. Konsolos elinde bir demet çiçekle içeri girdi ve bana uzattı:

"Bu sizin için. Çiçekleri bir bir kendim seçtim. Bizde çiçek armağan etmek pek âdet değildir. Sabrınız ve varlığınız çiçeklendirilmeye değer."

Koltuğa oturdu. Ayakları için su ısıtmaya gideceğim sırada

bana, "Nereye gidiyorsunuz?" dedi. "Bundan böyle, bir gündelikçi kadın gibi bana hizmet etmenizi istemiyorum. Leğen de yok, ayak ovmak da. Bitti artık. Siz daha iyi şeylere layıksınız. Karşılığında düşüncelerimde bana eşlik etmenizi istiyorum. Okurken ya da yazarken sizi yanımda görmek istiyorum. Bu eve geldiğinizden beri yeniden yazmaya başladım. Biliyorsunuz basit bir insan değilim. Körlüğün bir erdem sayılmasına çalışıyorum; bu benim için bir sakatlık değildir. Bu nedenle kimi zaman haksızlıklar yapıyorum. Ara sıra tehlikeleri göze aldığım oluyor. Ne yazdığımı merak ediyor olmalısınız. Bir gün size birkaç sayfa okuturum. Benim dünyam büyük bir bölümüyle bir iç dünyasıdır. Onu kendi yaratılarımla döşüyorum, bunun için karanlık odamda bulunanların yardım etmeleri gerekiyor. İçindekileri size söyleseydim çok şaşırdınız, eliniz ayağınız birbirine dolaşırdı. Bu benim sırrım. Kimsenin içeri girmesine izin yok, ablamın bile. Kimi zaman bildiklerimden kendim bile korku duyarım. Bana kadar gelen ve beni itekleyen nesneleri ekranımdan siliyorum. Her yanım nesnelerle çevrili. Aralarında denetleyebildiklerim, bir de dizginleyemediklerim var. Sürekli ilerleyen ve yolunun üstünde ne varsa kesen bir ustura ya da bir makas düşünün, onları dizginleyebilir misiniz? İşte onlardan sakınırım. Size itiraf etmeliyim ki her tür kesici nesneden korkarım. Belki de bu nedenle geçen gün piliçleri kendim kesmek istedim. Parmağımı kestim ama pek önemli değil. Usturanın elimden kaydığını düşünün, ya burnum ya da beş parmağım kesilirdi, kuşkusuz. Her neyse, sizi kuruntularımla korkutmak istemem. Saçma bir şey bu! Size gıpta ediyorum. Yerinizde olmak isterdim. Hem gözlemcisiniz, hem tanıksınız, kimi zaman da oyuncusunuz. Bizi yoğuran geçmişi öğrenmek zorunda olmadan, bu evin yaşam biçimini paylaşmak için bize konuk oldunuz, bunun için şanslısınız. Bu nedenle ben de sizin geçmişinizi öğrenmeye çalışmıyorum. Yalnızca içgüdülerimin ve duygularımın sesini dinliyorum. Şimdi, bu çiçekleri bir vazoya koyun."

Ona teşekkür ettim, uzaklaştım; giderken, sanki dayanılmaz bir baş ağrısını gidermek için eliyle alnını ovaladığını gördüm. Başı ağrıdığında çok hassaslaşır ve duyuları zayıflardı. İşte o zamanlar sakatlığını hissederdi. Ben vazoyu koymak için bir yer ararken, birden haykırmaya ve ellerini sağa sola sallayarak yardım istemeye başladı. Hemen koştum, ağrının şiddeti ve ilaçlarını bulamaması onu çılgına çevirmişti, oysa ilaçları hemen arkasında elinin altındaydı.

"Bu acı, soluğumu kesiyor, bir mermer parçasını kıran bir çekiç gibi sanki. Her vuruşta yerimde sıçrıyorum..."

Bir bardak suyla ilaçlarını vedim ve soğuk elimi alnının üstüne koydum. Başlangıçta varlığım onu huzursuz etti, alnını ovunca kendini daha iyi hissetti.

"Devam edin, beni rahatlatıyorsunuz, elleriniz iyilik saçıyor. Doğduğumdan beri migrenim var, sürekli beni izler, benim gerçek sakatlığım işte bu baş ağrısı."

Ona bir kahve yaptıktan sonra yatağa yatmasına yardım ettim, uyuması için değil de, krizin gerginliğini atması için buna gereksinimi vardı. Elimden tutarak yanından ayrılmamı engelledi. Elimi çekmedim. Elimin elinde kalması bana doğalmış gibi geldi. Bedeninin sıcaklığını hissettim. Öğleden sonra uzun bir süre öyle kaldık. Kilidin içinde anahtarın döndüğünü duyunca yerimden kalktım, kapıyı açmaya gittim. Emniyet kilidini takmıştım. Oturaklı buna şaşırdı ve kilitlememin nedenini sordu.

"Hiç, öylesine," dedim.

Üstünde durmadı. Baş ağrısı olayı anlattım. Kaygılandı. Gidip onu uyandırmasını engelledim. Daha sonra, akşamüstü bana döndü:

"Konsolos'un öfkeli geldiği günü anımsıyor musun? Yaklaşık bir ay geçmiş olmalı..."

"Belki de daha fazla. Ama o olayın bugünkü krizle ne ilişkisi olabilir?"

"Haklısın, anlayamazsın. Bence baş ağrısı ile kendini tutma

arasında bir bağ var. Bu bulanık sıvı erkeğin içinde uzun süre kalırsa, başına vurur, ağrılar başlar, çünkü biliyorsun gereksinim duyan başı değildir... anlıyor musun?"

"Eh, biraz. Spermlerini belirli aralıklarla dışarı atamayan erkekler baş ağrısı çekerler, demek istiyorsun, öyle değil mi? Peki, ya kadınlar? Onlara bir şey olmaz mı?"

"Elbette olur, onlar da kavgacı olurlar, bir hiç için bağırıp çağırmaya başlarlar. Ama ben alıştım. Artık bağırmıyorum bile."

Yavaşça gülmeye başladım. Oturaklı önce biraz gülümsedi, sonra koca bir kahkaha attı. Elini ağzına kapatarak sesi önlemeye çalıştı.

13
Ağır Sulu Bir Göl

Bütün bir geceyi, içinde her tür hayvan ve bitki bulunan derin bir gölün ağır ve yapışkan akıntılarıyla boğuşarak geçirdim. Bu durgun, ama yaralı bir kediyle oynaşan farelerin kıpırtılarıyla için için dalgalanan sudan boğucu bir koku yayılıyordu, yoğun, anlatılmaz bir koku.

İçinde hem durgun hem de devingen bir şeyler vardı. Yeteneğim sayesinde her şeyi görebiliyordum. Kapatıldığım cam kafeste bir el, beni kendi keyfince diplere dek indiriyor, sonra yeniden yukarı çekiyordu. Boğulacak gibi oluyordum, ama haykırışlarım kafesin içinde kalıyordu. Ansızın Fatima'nın bedenini gördüm; durumu kurtarmak için evlendiğim talihsiz kuzenim saralı Fatima. Yürek parçalayıcı koca bir yaraydı çünkü, hiç sevgi görmemiş. Yüzü huzur içindeydi, bedeni bozulmamıştı. Kimsenin istemediği eski bir eşya gibi suyun dibinde boylu boyunca yatıyordu. Farelerin ona dokunmayışları çok tuhaftı. Onu görür görmez öyle bir çığlık atmışım ki, çılgın gibi, ter içinde uyandım.

Böyle bir kâbus görmem ilk değildi. Hepsinde de geçmişimden tanıdık bir yüz karşıma çıkıyordu. Her şeyi mutlak olarak unutmak olanaksızdı. Kendimizi suçlu hissetmemek, farelerin ve örümceklerin bizi izlemesinden kurtulmak için ne yapmalıydık?

Erkeklerin başına vuran o bulanık sıvı öyküsü aklıma geldi ve gülmeye başladım. Bir bedel ödemeliydim, ya burda ya başka

bir yerde. Bu kaçınılmazdı. Unutma işlemini hızlandırmak için yazgının yasalarına, buyruklarına boyun eğiyordum.

Böylece, ben ağır bir kâbustan kurtuluyordum. Konsolos'un da baş ağrıları diniyordu. İkimiz de aynı deneyimden çıkıyorduk: Kötü yazgının kurbanı oluşumuzu anımsatan koşullar. Bu bizi özgürleştiriyordu. Geçmişimizin hayaletlerinin nasıl olsa bir gün bizi yakalayacaklarını bildiğimizden, kendimizi şimdilik daha özgür hissediyorduk.

Tüm bedenimin bitkin olduğu bu sabah, Konsolos'a biraz daha yaklaşmak için yeni bir adım atmaya karar verdim. Okula gitmek üzere evden çıktığı sırada, ona akşam geç kalmamasını söyledim. Çok şaşırdı:

"Ablamı duyar gibi oldum: Sizi sevindirmek için erken döneceğim. Kahveye de gitmeyeceğim, berber arkadaşıma da uğramayacağım."

Kadınlara götürmek istiyordum onu. Oturaklı hiçbir şey bilmeyecekti. Konsolos, bana yol gösterecekti. Bu garip düşünce ve içerdiği gözüpeklik hoşuma gitti. Merak etmiştim. Bedenimin hafiflediğini, geceki durgun suyun ağırlığından sonsuza dek kurtulduğumu ve uzaklaştığımı hissediyordum. Bu sevinç duygusuyla ürperdim. Ev işlerini yaparken deli gibi zıplıyordum. Daha sonra uzun süre banyoda kaldım. Yıkandım ve düğüne gider gibi kokular süründüm.

Konsolos saat beşe doğru geldi. Bir demet nane ve çörekler getirmişti. Bunları daha sonra yememizi, Oturaklı'nın onu kadınlara götürmemi istediğini söyledim. Şaşkınlıkla duraksadı ve birkaç kez yutkundu. Bir bardak su içtikten sonra, ablasının gerçekten bana böyle bir görev verip vermediğini sordu. İnanamıyordu.

"Ama bu beni çok rahatsız edecek. Ablamla benim aramda bir şey bu. Olamaz."

Konuşurken, kadınlara gitmek düşüncesinin yüzünü aydınlattığını fark ettim.

"Gerçekten bana eşlik etmek istiyor musunuz? Bu sizi rahatsız etmeyecek mi?"

"Hayır! Hiç de değil. Merak ediyorum. Ayak bile atamayacağım bir yere girme fırsatı vereceksiniz bana. Size eşlik etmek benim için bir gerekçe olacak."

"Böyle düşünüyorsanız, sizi izlemekten başka çarem yok."

Kısa bir sessizlikten sonra:

"Hayır," dedi, "siz beni izleyeceksiniz."

"Kolunuza gireyim, bana ne yöne gidileceğini söylerseniz."

İlk kez, yolda, bir adamın kolunda yürüyordum. Görünüşte normal bir çift gibiydik: Yolda yürüyen bir kadınla bir erkek. Bunda yadırganacak bir şey yoktu. Art niyetli bir göz bizi izlemiş olsaydı ve hangi yöne gittiğimizi bilseydi, sonsuza dek başımıza belalar yağdırırdı. Ve, işte bu göz, aralık bir kapının ardındaydı.

Görünmeden, bir kadın bakıyordu. Yanından geçerken bir ok yemiş gibi oldum ve ürperdim. Bir uğursuzluk dalgası yayılmıştı. Bir kavrayış, bir işaret gibi, bedenim onu hemen algıladı. Aldırmamayı ve yoluma devam etmeyi yeğledim. Aradığımız evin önünden geçtik. Tanımak zor değildi. Konsolos durmamı söyledi. Onu izledim. Beni karanlık bir sokağa sürükledi ve alçak bir kapıdan ışıksız bir koridora geçtik. İlk kez olarak eşittik, aynı karanlıklarla çevriliydik. Konsolos:

"Korkmayın," dedi, "bir basamak var."

Acıtırcasına bir kolunu sıktım. Merdivenden çıktık, kapalı bir kapının önüne geldik. Konsolos önce iki, sonra da bir üçüncü kez kapıya vurdu. Bir kadın, evin sahibesi, kapıyı açtı ve Konsolos'u selamladı:

"Uzun süredir sizi göremedik! Sanırım yeni bir refakatçiniz var?"

"Rica edeceğim, bize çay yapın, şekerli olmasın."

Bizi berbat bir odaya aldı. Odada pek temiz olmayan bir lavabo vardı. Musluk akıyordu. Dipte naftalin kokan eski bir dolap. Bir sandalyeye oturdum. Konsolos da yatağa uzandı. Cebinden

önceden sardığı sigarayı çıkardı, yaktı. Kendi içti. Sessizce çayı bekledik. Her şeyi görebilmek için gözlerimi dört açtım. Sabırsızlanıyordum. On yaşlarında küçük bir kız, bir tepsi üstünde çaydanlık ve iki bardakla geldi, sonra bir şey söylemeden kayboldu. Çayı –çok şekerli olmuştu– içerken ev sahibesi içeri girdi, yanında yirmi-yirmi beş yaşlarında iki kız vardı. Kızlar güzel de değildi, çirkin de; ama Konsolos'la birlikte olmaya pek gönüllü olmadıkları apaçıktı. Ev sahibesi onları anlatmamı söyledi.

"Biri esmer, alnında ve çenesinde dövmeler var. Yağlı saçları, canlı renkli bir eşarpla bağlanmış. Göğüsleri büyük, ama sarkık. Göbeği var, kalçaları oldukça yağlı, bacakları tüylü, ciklet çiğniyor. Size bakarken yüzünü buruşturuyor. Sonuç olarak ne güzel, ne çirkin. İşini sevmeden yapıyor. Öteki zayıf. Göğüsleri güzel, beli ince, ama kıçı büyük. Saçları siyah, gözleri açık renk. Ciklet çiğnemiyor, ama bir tiki var, sürekli tükürük saçıyor. Karar sizin."

Ev sahibesi yeniden içeri geldi:

"Hangisi kalıyor?"

Konsolos yatağın içinden seslendi:

"Hiçbiri."

Üçü de odadan çıktıklarında Konsolos bana elini uzattı, elinde biraz para vardı.

"Hesabı ödemeniz için size para vermeyi unutmuşum."

Küçümsenecek bir para değildi. Kısa bir bekleyişten sonra içeri güzel bir kadın girdi, ürkmüş gibiydi, sanki kapının öteki yanından ev sahibesi onu içeri itivermişti. Odadaki bu erkeğin ve bu kadının kendisinden ne beklediklerini anlamak istermiş gibi bize şaşkın şaşkın baktı. Titrediğini fark ettim, meslekte yeni olmalıydı. Ev sahibesi yeniden belirdi, yaptığı seçimden hoşnut bir görünüşü vardı. Elini uzattı, parayı verdim. İri ve diri göğüslü bu nerdeyse sarışın genç kadını betimlemeye başladığım sırada ev sahibi çıkmak üzereydi.

"Çok zayıf, esmer, küçücük göğüsleri, incecik bir beli var,

saçları kısa, kalçaları düzgün, dudakları etli. Ciklet çiğnemiyor. Sizinle olmak istiyor."

Elimle, ev sahibesine ve kıza gitmeleri için işaret ettim ve Konsolos'un yanıtını beklemeye başladım:

"Küçük göğüsleri ve düzgün kalçaları mı var, dediniz? Öyleyse onu istiyorum, bekliyorum."

Cellâbemi ve giysimi çoktan çıkarmıştım. Yavaşça yatağa yaklaştım ve Konsolos'un gömleğinin düğmelerini çözmeye başladım. Küçük lambayı yanık bıraktım, kalçasının üstünden atladım. Yavaş yavaş içime girmesine izin verdim. Başka bir yana dönmemesi için omuzlarını tutuyordum. Çarçabuk boşaldı. Üstündeydim. Yeniden toparlanmasını bekledim. İkinci kez, olağanüstüydü. Deneyimsiz olmamı, her türlü utanma ve sıkılma duygusundan uzak oluşum kapatıyordu. Duyduğum istek içgüdüsel olarak bedenimi yönlendiriyor, ona gerekli hareketleri öğretiyordu. Çılgın gibiydim. Yaşamımdaki ilk doyumu bir genelevde ve bir körle tadıyordum! Doymak bilmez gibiydi. Her şey bir sessizlik içinde sürüp gidiyordu. Hiç ses çıkarmamaya çalışıyordum. Hileyi fark etmemesi gerekiyordu. O yatakta dinlenirken, kalktım, hızla giyindim ve kapıya vurdum.

"Girmeyin," dedi, "daha giyinmedim."

Yerinden kalktı, yavaş yavaş giyindi. Bir köşede büzülmüştüm. Hileye kanmadığını biliyordum, ama bu öğleden sonra olanların bir kuşku sisi içinde kalmasını yeğliyordum. Suskunluk ve gizem içinde, ortak bir suçluluk duygusu bedenlerimizi birbirine bağlıyordu. Özellikle konuşmamak, sözcüklerin içine apaçık bir yalan koymamak gerekiyordu, bu yalan, söylenmemesi gereken asıl gerçekti.

O gece gözlerimi kapar kapamaz, o ağır sulu göl karşımda belirdi. Kafes yoktu. Dibe kendim dalıyor ve kolayca yukarı çıkıyordum. Çevrede dün gördüklerimle aynı şeyler vardı. Kırmızı otlarıyla ve çıplak ağaçlarıyla bakımsız bir parktı bu. Koca bir incir ağacına bir salıncak kurulmuştu; bir yanı kopmuş, eski bir

eşya gibi sarkıyordu. Bilinçsizce elimi alnıma götürdüm ve eski bir yara izini aradım. Saçlarımın altına gizlenmişti. Bu parka babamla birlikte gelirdik. Erkek giysileri içinde, bu salıncağın çevresinde kız çocuklarına sataşırdım, ta ki bir gün, kızlardan birinin ağabeyi beni itip düşürene dek. Yüzüm kan içinde kalmıştı, ağlıyordum. Benden biraz daha büyük olan ağabey, kaçmadan önce şunları söyledi: "Kız olsaydın, sana başka bir şey yapardım." Babam çılgın gibi yanıma koştu, beni alıp hastaneye götürdü. Bu anımı tümden unutmuştum, yara izinin de nasıl olduğunu bilmiyordum.

Düş, şiddetli bir fırtınayla sona erdi, solmuş ve ağır yapraklar havalandı, salıncak başka yerlere doğru uçtu, artık hiçbir işe yaramıyordu ve varlığı yalnızca uzaklarda kalmış anıları hatırlatıyordu.

Ertesi sabah Konsolos'un karşısına çıkmaya ne cesaretim ne de gücüm vardı. Kokusu ve teri tenime sinmişti. Kapıma gelen o oldu, kendi hazırladığı portakal suyunu getirerek dostluk dileklerini belirtti. Kıpkırmızı kesildim, yüzüme doğru bir sıcaklığın yükseldiğini hissettim, ne yapacağımı bilemiyordum. Yatağın ucuna oturdu, elinde tuttuğu işlemeli bir mendili bana uzattı. Parmaklarımız birbirine değdi. Ona teşekkür ettim. Hiçbir şey söylemedi. Benliğimin derinliklerinde, apaçık ve doğal bir gerçeklik gibi, bu adamda az rastlanan bir erdem bulunduğunu hissettim, bir tür incelikti bu, Oturaklı'nın kurduğu Konsolos'un da büyük olay çıkmasın diye aldırmadığı kaba boyunduruk nedeniyle su yüzüne çıkamamış bir nitelik.

Konuşmasına gerek yoktu. Hiçbir yere dikilmeyen bakışı beni allak bullak ediyordu. Zaman zaman endişeli bir tatlılık olurdu davranışlarında; bu durum insanın katışıksız hayvansı yanından kaynaklanıyor olmalıydı. Yalnızlığa alışmış odayı sessiz bir mahremiyet doldurmuştu. Yoldan gelip geçenlerin sesini duyuyor, tek bir söz söylemeye cesaret edemiyorduk. Usulca elimi elinde yaklaştırdım, sonra çektim. Ne adlandırabildiğim, ne de

unutabildiğim nazik bir şeyi parçalamaktan korkar gibiydim. Sanki kendi isteğimizle bir mahzene kapanmıştık ve saklanacak olan sır bizdik. Kimi anlar vardır ki çok yoğundur, o anlarda tek kişinin varlığı bile yeter ve güçlü, bazen de belirleyici bir şeyin niçin olageldiği bilinmez. Adlandırılamaz. Bunlar, duygularla algılanır yalnızca, nedeni bilinmez ve insan kendini bu duygularla dopdolu, neşeyle bir masal dünyasına uçan bir çocuk gibi hisseder. Bana gelince, bir gün bedenimin ve coşkularımın kanatlanıp, beni tertemiz bir havanın doldurduğu yüksekliklere sürükleyeceği anlar yaşayacağım hiç aklıma gelmezdi. Yüksek bir dağdan gelen bir esinti dolaşıyordu düşüncelerimin üstünde. Bulanık hiçbir şey yoktu. Kendimle barışıktım ve işte bu duyguyu belki de hiçbir zaman tatmamıştım.

Konsolos ayağa kalktı. Onu alıkoymak, yanımda tutmak, ona dokunmak, dudaklarımı ensesinde gezdirmek ve kollarının arasında kalmak istiyordum. Her şeyi berbat etmemek için kıpırdamıyordum bile. Tek bir söz bile söylemeden odadan çıktı. Onun yanında geçen bu sessiz anlarda hiçbir şey düşünmemiştim, ne Oturaklı'nın tepkisini, ne de bundan böyle evde nasıl davranacağımızı. Henüz çok erkendi.

Oturaklı uyuyordu. Konsolos dışarı çıkmıştı. Bu sabah, ne yapacağımı bilemez bir durumdaydım. Dolanıp duruyordum. Sonunda odamdan çıkmamaya karar verdim.

14

Genelev Güldürüsü

Bir süre genelev güldürüsünü oynamamızın nedeni Oturaklı'nın kuşkusunu uyandırmak kaygısı değil, oyunun gereği olan sessizlik ve gizemden hoşlanmamızdı. Birkaç gün içinde Oturaklı'nın evdeki görevi ve yeri sınırlanmıştı. Tepki göstermiyordu, ama sahneden böyle kolaylıkla çekileceğini de sanmıyordum. Bu dönemde genellikle yoğun olurdu işleri. Hamamın yanı sıra çöpçatanlıkla da uğraşırdı.

Eve geç geldiği bir gece, sanki ondan bir yardım ya da bir bilgi istemişim gibi bana dönerek:

"Tamam! Senin işin oldu," dedi.

"Hangi iş?"

"Bilmezlikten gelme, günlerdir uykularını kaçıran ve aklından çıkmayan şeyden söz ediyorum."

"Uykumu kaçıran öyle çok şey var ki..."

"Evet, ama bu sözünü ettiğim şey, insana kaşıntı verir, derinin altında dolaşan, bir türlü yakalayamadığın bir böcek gibi, kaşıntı verir..."

Çoktan anlamıştım neden söz ettiğini, ama kabalaştığını görmek istiyordum; o zaman soğukkanlılığını yitiriyordu. Ayrıca Konsolos da, kardeşinin çöpçatanlığı ne denli ileri götürdüğünden, ahlâk sınırlarını aştığından kuşkulanmıyordu. Bunun için ısrar ettim:

"İyi, madem ki benimle alay ediyorsun, ben de senin oyununu

ortaya sereceğim. Sana bir koca buldum, dul ama hâlâ güçlü. Takım taklavatı yerinde. Öksüz bir kız arıyordu, bağı olmayan, yalnız bir kız... Bu, aşağı yukarı senin durumun, öyle değil mi?"

Konsolos, bu konuşmaları hiç tepki göstermeden dinliyordu.

"Koca aramıyorum. Senden bir şey de istemedim," dedim.

"Doğru, benden bir şey istemedin. Ama, bu evde kim evlenecek, kim bekâr kalacak, buna ben karar veririm."

Sesini yükseltmişti, birden kararlı ve tartışma götürmez bir tonda konuşmaya başladı, kardeşinin yüzü gerilmişti. Oturaklı ansızın üstüme atıldı ve beni hoyratça mutfağa doğru sürükledi, kapıyı da üstüme kilitledi. Öfkeden gözü dönmüştü, Konsolos'u da bana karşı kışkırtmaya uğraşıyordu. Geçmişim hakkında bazı şeyler bildiği için, gerçekten korkmaya başlamıştım. Birileriyle konuşmuş olmalıydı. Kardeşiyle konuşurken sesini alçaltıyordu. Kulağımı kapıya yapıştırmış, söylediklerinden birkaç cümle kapmaya çalışıyordum:

"Bir tefeci o, bir yılan, bir tehlike. Bize yalan söyledi. Kanıtlarım var. Sandığından daha güçlü o. Bu kadın herkesi kandırdığı bir yaşam sürüklüyor arkasında. Anasını babasını öldürmüş olmalı. Annesi delirerek ölmüş, babasının ise hastalanmaya zamanı bile olmamış. Evimizde bir katil barındırıyoruz, bir hırsız. Ailesinin tüm mirasını alarak kaçtığını biliyor muydun? Ne olursa olsun, bana inanmalısın, kardeşim, hayatım, gözümün nuru..."

"Yeter! Sana inanmıyorum. Kıskanıyorsun, delirmişsin. Beni yeniden yalnızlığa ve köleliğe itmek için bu öyküyü uydurdun. Başaramayacaksın!"

Konsolos onun sözlerini hiçe sayıp odasına doğru gidince, Oturaklı onun arkasından vargücüyle haykırdı:

"Bu kadın gerçekte bir erkek. Kanıtlarım var, fotoğraflar, resmi kâğıtlar. Bizi aldattı..."

Konsolos çılgın gibi gülmeye başladı. Oturaklı bağırmaya devam ediyordu, daha sonra yalvarmaya başladığını duydum:

"Hayır, bunu yapma, beni korkutuyorsun, bırak o usturayı,

canını yakacaksın, hayır, yalvarırım... Hayır, doğru değil... Her şeyi ben uydurdum. Seni ne kadar çok sevdiğimi, nasıl üzüldüğümü biliyorsun. Söylediklerimi geri alıyorum."

"Öyleyse mutfağın kapısını aç!"

"Hemen açıyorum."

Konsolos'u gördüm, boğazına bir ustura dayamış, tehditler savuruyordu, öfke içinde, dizginlenmez bir durumdaydı. Elinden tuttum, odasına götürdüm. Ter içinde kalmıştı, titriyordu. Elinden usturayı aldım, yanına oturdum.

"Gözlerim kupkuru," dedi, "ama için için ağlıyorum. Ablam deli olduğu için ağlıyorum. Sizi kaybetmekten korktuğum için ağlıyorum. Yokluğunuza dayanamam. Adınızı bilmiyorum. Size ilk günden beri 'Konuğumuz' diyorum, başka bir ad da takabilirdim, ama adın ve bir yerle bağlantının ne önemi var. Varlığınız bu timarhaneye yaşam getirdi, duygu, sıcaklık, incelik getirdi."

Oturaklı odasına dönmüştü. Konsolos'a her şeyi açık açık anlatmam için, bu sinir krizi bir fırsat oldu. Başımdan geçenleri ona bir bir anlattım, doğumumdan kaçtığım güne dek, başıboş gezmemi, tecavüze uğramamı ve Oturaklı'yla karşılaşmamı. Ona pişmanlığımdan, üzüntülerimden, saygılı ve sevecan dostluğunun bende uyandırdığı yeni umutlardan söz ettim. Bir gün beni bulacaklarından ve cezalandıracaklarından emin olduğumu söyledim. O günü serinkanlılıkla bekliyordum, ama ondan ayrı kalmaya ben de dayanamazdım.

Anlattıklarıma gülümsedi. Bütün bunlar, yaşamımın ilk yirmi yılı hakkında uydurduğum bir masal, canı sıkılan bir çocuğun, gülünç mü ciddi mi olduğu belirlenemeyen bir oyuna kalkıştığında imgeleminden çıkmış bir öykü gibi gelmişti ona.

Oturaklı'nın yarattığı gerilimin etkisinden henüz kurtulamamıştık. Konsolos, "Gülmek çok önemlidir, korkunun, anlayışsızlık ve bağnazlığın duvarlarını yıkar," dedi.

Yapışkan ve sıkıcı bir havadan kolaylıkla kurtulma yeteneğine sahipti.

"Gözlerimi kapatmam gerekmez. Burada dururum, ama ruhum üst kattadır, odamda ya da taraçada. Her şey kötü gittiği zaman gülmekten hoşlanırım, çünkü hiçbir şey, ne tam aydınlık, ne de tam karanlıktır. Diyeceğim o ki, her şey karmaşıktır; gerçek, gölgeyi veren ağaçtan çok bu gölgeye yakındır. Bana anlattıklarınız gerçekten başınızdan geçtiyse, çok eğlenmiş olmalısınız. Anababanız ve yakınlarınız için aynı şeyi söylemeyeceğim. İki sahnede de böylesine ustalıkla oynayabilmek büyük şans. Geçen gün size söylediğim gibi, körlük bir sakatlık değildir... Bir bakıma o anlama gelir, ama onunla oynayabilmesini bilen için bir kusur olmaktan çıkar. Oynamak, kandırmak sayılmaz, karanlıkta kalan şeyleri açığa çıkarmaktır. Tıpkı zekâ gibidir, kimin olduğunu anımsayamıyorum, ama şöyle bir tanım duymuştum: 'Zekâ, dünyanın anlaşılamamasıdır.' Bu bana tasavvuf şairlerimizi çağrıştırır, onlar için dış görünüş gerçeğin en sahte maskesidir. Bedeninizde yaşadığınız için bilirsiniz, aydınlık bir aldatmacadır. İki insanın ilişkisinde aydınlık olan, tanımlanabilir olan ne vardır? Sanırım yaşamınızda bir dalgınlık anı oldu ve gereğinden uzun sürdü, siz de bundan hoşlandınız ve zevk aldınız, yolları karmaşıklaştırmak ve meraklı bakışlardan kurtulmak için de oyun oynamaya kalkıştınız."

Bir süre sustuktan sonra elimi aradı. Ona yaklaşmam için çaba harcamam gerekmedi. Bir sözü aklıma takılmıştı: "Bir dalgınlık anı" olmuştu yaşamım, göstermelik erkek yaşamım. Erkek görünümü altında geçen yıllarımda bu adamla karşılaşmış olsaydım, onu sever miydim, yoksa ondan nefret mi ederdim, bilmiyorum, çünkü hemen maskemi düşürürdü, buna eminim. Dış görünüşüme özen gösteriyordum, ama özüm dokunulmamışlığını koruyordu. Ve işte, görmeyen bu adam, her şeyi başka duyularla görüyordu. Ona yalan söylemek olanaksızdı. Bir köre yalan söyleyemezsiniz. Ona hikâye anlatırsınız. Ama o, söylenen sözlerden çok, ses tonuna inanır.

Başımdan geçenlere inanmamış gibi görünüyorsa da, yüzündeki gülümseme bazı şeylerden kuşkulandığını apaçık sergili-

yordu. Elimi tuttu, dudaklarına götürdü, ısırırcasına öptü. Usulca bağırdım. Sanki bir düş görüyormuş gibi bana şunları söyledi:

"Bizim günahımız, ruhumuzu kemiren, yıpratan, her an onun saflığından bir şeyler alıp götüren günahımız, yalnızlıktan kaçmamızdır. Ama ne yapalım! Öylesine kolay etkileniyoruz ki... Belki siz ve ben, yazgılarımızın özelliğinden dolayı, bu aşırı duyarlığın üstesinden gelmeyi öğrenebildik. En azından, siz bu eve girer girmez, böyle olduğunu hissettim. Güçlülüğümüzün nedeni kimseye hiçbir şey borçlu olmayışımız. Herhangi bir an bu dünyadan ayrılabiliriz, özlem duymadan, olay çıkarmadan. Tüm yaşamım boyunca, bu gönüllü gitme düşüncesine kendimi hazırladım. Ölümümü üstümde taşıyorum, yakamın ucundaki ilikte. Gerisiyse, zamanı hayal kırıklığına uğratmamak için boş bir çalkantı. Zamanın da bizimle birlikte sıkılmasına izin vermemeli. Burası saçmalıklarla dolu, hiçbir şey zekâmıza yakışmıyor. 'Biz' diyorum, çünkü birbirimize benziyoruz ve gizemle mühürlü bir sözleşme bizi birleştiriyor."

Oturaklı'nın bana kapıyı açmaması durumunda, Konsolos'un kendi boğazını keseceği hakkındaki tehditleri aklıma geldi. Bunda ciddi olup olmadığını sormaktan kendimi alamadım. Bilmediğini, ama sonuçta ciddiyetin yalnızca oyunun güçlü bir biçimi olduğunu öne sürdü. İçtenlikle böyle düşünüyor olabilirdi. Kimi kez ablasının onu korkuttuğunu itiraf etti, ablası hakkındaki sözlerinde en ufak bir hoşgörü yoktu:

"Mutsuzluk onu deliliğin eşiğine getirdi. Kendimizi yoksul, kimsesiz, evsiz barksız buluverdiğimiz günlerde çok cesurdu. Yıkıntılar arasındaydık. Kent sallanmış, kırmızı bir ufka doğru kaymıştı. O dönemden kalma, hiçbir şeyin dindiremediği, söndüremediği derin bir öfke vardır içinde. O zamandan beri hırçındır. Kötüleşebilir ve haksız davranabilir, görünür bir neden olmaksızın her şeyi yakıp yıkabilir. Yalnızca kendisininkinden daha güçlü bir zorbalık onu durdurabilir. İşte, beni zorbalığa iten neden bu. Bu zorbalık ona karşı değil, kendime karşı. Böylece

onu benliğinin derinliklerinden vurabiliyorum. Çünkü, tehditlerimi sonuna dek götüreceğimi bilir. Onun en büyük kusuru bağışlayıcı olmaması, acımasızlığı ve kötülüğe yatkın olması. Onun tutsağı olduğumu biliyorum. Bu durum bana acı veriyor, ve bunun sona ereceği günü umutla bekliyorum. Bilmem farkında mısınız, körlüğün zincirlerinden kendimi kurtardım, ama ablamın bana duyduğu şefkatten bir türlü kurtulamıyorum."

O konuşurken, yavaş yavaş kollarının arasına kaydım ve bedeninin sıcaklığını içimde hissedinceye değin ona sarıldım.

Bu evde ilk olarak seviştik. Uzun bir süre sessiz kaldık. Oturakli'nın tehdit ve dalavereleri aklıma geldi. Her kötülüğü yapabilecek bir kadındı: Bizi mahvedebilir, en azından beni yıkabilirdi. Bu sabah bağırırken ağzının kenarında köpükler oluşmuştu. Bu, nefretin dışavurumuydu. Artık gözleri kırmızı değil, sarıydı. Öfkesi, tek başına ölmek istemeyen yaralı bir hayvanın öfkesini andırıyordu. Geçmişim hakkında bir ipucu, bir bilgi edinmiş olmalıydı. Yaşamımın o döneminden suçluluk duymama rağmen, o maskaralığın yüzüme vurulmasından kaçınıyordum. Babamı toprağa verirken, o dönemde kullandığım tüm eşyaları da yerin altına gömmeye özen göstermiştim. Artık tanıklık yapamazlardı. Ama amcalar, kardeşler, kuzenler, komşular vardı. İzleri yok ederek ülkenin öbür ucuna kaçmıştım. Rastlantı sonucu başıboş dolaşmam kısa sürdü. Yazgım, adımlarımı hamama doğru yöneltti. Ormandaki tecavüz beni oraya itti. İlk zamanlar, yalnızca garip kişilerle birlikte olabileceğimi biliyordum. Bedenimi ilk seven erkeğin bir kör, parmaklarının uçlarıyla gören, yumuşak ve tatlı okşayışlarıyla beni yeniden biçimlendiren bir kişi olması beni mutlu etmişti. Zaferim buradaydı; onu Konsolos'a borçluydum; Konsolos'un tüm etkinliği dokunma duyusunda yoğunlaşmıştı. Körleşmiş ya da uyuyan duyumlarımın her birine yeniden can verdi. Tüm sevişmelerimiz boyunca bedenimi elleriyle uzun uzun inceliyordu. Böylece, bende yalnızca arzu uyandırmakla kalmıyor, ona ender görünen bir yoğunluk, daha sonra da olağanüstü bir doyum veri-

yordu. Her şey sessizlik ve loş bir ışık içinde geçiyordu. Işığa çok önem veriyordu. Kimi zaman beceriksizleşiyor ve buna sinirleniyordu. Hemen başka bir lamba ya da mum yakmamı istiyordu. Bana "bedeninizi görmek, onun kokusunu solumak, dudaklarımla çizgilerinin uyumunu izleyebilmek için biraz daha ışık gerekli," diyordu. Kadınlarla deneyimleri olasılıkla sınırlı olmuştu, yeni bir yapıta başlayan bir sanatçı gibi her şeye büyük bir özen gösteriyordu. Kendini bir heykelciye benzetirdi: "Bedeninizin bana alışması, başkaldırılmaması için, onu özenle, sabırla işlemeliyim," diyordu.

Yeni yetmeliğim süresince, tüm gücümle arzularımı bastırmaya çalışmıştım. Tuzaklar içindeydim, ama durumdan oldukça kazançlı çıkıyordum. Sonunda arzuyu düşünmemeye başlamıştım. Buna hakkım yoktu. Kamışlar, organlar, yakışıklı delikanlı bedenleri, sapık eğlenceler dolu kâbuslarla yetiniyordum. Bedenimi sık sık kendi kendime yatıştırdığım ve bundan utanç duyduğum oluyordu. Bütün bunlar uzakta kalmıştı artık. Düşünmek bile istemiyordum. Mucizede Konsolos'un gözleri ve yüzü vardı. Arzulanan ve arzu duyan, etten ve kemikten bir heykel yaratmıştı benden. Kimliği belirsiz, en küçük bir esintide ufalanan, kumdan ve tozdan oluşmuş bir yaratık değildim artık. Bedenimin her noktasının katılaşıp sertleştiğini hissediyordum. Ben artık bedenini örten derisi, utanma duygusundan yoksun, ikiyüzlülüğe, yozlaşmış ve tinsellikten uzaklaşmış bir dinin hurafelerine dayanan bir toplumu aldatmak için oluşturulmuş sahte bir maske, bir yanılsama, çevrenin etkisiyle utanç içinde çırpınan bir babanın hazırladığı sahte bir yem olan, o esinti yaratığı değildim artık. Yeniden doğmak ve yaşama dönmek için her şeyi unutmak, başıboş dolaşmak ve aşk imbiğinden damla damla süzülen bir lütuf gerekmişti. Ne yazık ki bu mutluluk, bu bütünlük, bir körün yüce bakışlarında bu kendini yeniden bulma duygusu uzun sürmeyecekti. Bunu biliyordum. Seziyordum. Bu kısa ama yoğun mutluluk hoyratça kesilecekti. Mutsuz olsam da kaderin oyunlarına boyun eğiyordum. Kaderci değildim ama baş kaldıracak gücüm de kalmamıştı artık.

15
Cinayet

Her şey çok çabuk olup bitti. Oturaklı bir hafta kadar ortadan yok oldu. Konsolos, onun çöpçatanlıkla uğraştığını düşünüyordu. Ben, onun yolculukta ve başka şeylerin peşinde olduğundan emindim. Gitmeden önce hamamdaki hizmetçilerden birini yollamış, son zamanlarda işlerinin çokluğu yüzünden bir süre eve gelemeyeceğini, kaygılanacak bir şey olmadığını haber vermişti.

Bir sabah erkenden eve geldi. Konsolos'un kolları arasında derin derin uyuyordum. Kapıyı açtı ve beni saçlarımdan sürükleyerek yataktan kaldırdı. Konsolos deli gibi sıçrayarak uyandı, kâbus gördüğünü sanıyordu. Oturaklı haykırmaya başladı, ağzından köpükler saçıyordu:

"Gel buraya, köpek soyu, hırsız, kaltak, gel de gör aşağıda seni kim bekliyor. Herkesi dolandırdın ve mirası alıp kaçtın, değil mi?"

Tekmeler beni itiyordu. Tutunabildiğim kadar, oraya buraya tutunuyordum. Konsolos giyinmeye başlamıştı. Oturaklı beni merdivenlere doğru itti, aşağı yuvarlandım ve amcamla burun buruna geldim, Fatima'nın babası, babamın sakınmamı söylediği amcam. Oturaklı'nın öfkesi buz gibiydi. Bunun göstergesi olan solukluğu iyiye yormak olanaksızdı. Bu adamın korkunç ve kötü olduğunu, kızının saralı ve bir kenara itilmiş olmasının da onun kötülüğünden kaynaklandığını biliyordum. Babam ona "kin kardeşim" derdi. Bir erkek çocuk doğuramadığı için

annemle alay eden yine oydu. Bunu soğuk ve sinsice yapardı. Burnundan sümük yerine zehir akardı. Ondan her zaman nefret etmiştim. Ondan daha güçlüydüm, çünkü ne bana yaklaşmasına, ne de benimle en küçük bir ilişki kurmasına fırsat veriyordum. Sınırsız bir nefretle dolu olduğunu biliyordum. Fatima ile olan düzmece evliliğim, o zavallı kızı sara krizlerinde tek başına kıvranmaya bırakan ailesinden kurtarmak içindi. Bu adam tüm yaşamını kardeşini kıskanmak ve ona buna kötülük yapmakla geçirmişti. Tüm tutkusu insanları tuzağa düşürmek, onlara şantaj yapmak, ve zaaflarından, felaketlerinden kazanç sağlamaktı. Bir leş kargasıydı. Onu görür görmez bana bir tuzak hazırladığını anladım. Sessizce zaferinin tadını çıkarıyordu. Her şeyi yadsıyabilir, onu tanımazlıktan gelebilirdim, ama ağır ve yapışkan su gölü görüntüsü beynimi sardı ve içimi bulandırdı, böylece soğukkanlılığımı yitirdim. Bakışlarımız karşılaştı. Onunkinde kin ve intikam açlığı, benimkinde acıma ve her şeyin bitmesi için büyük bir istek vardı. Ona, eşyalarını toplayıp onu izlemek için kısa bir süre beklemesini söyledim. Konsolos'un odasına çıktım. Konsolos çökmüş, çaresiz bir durumdaydı, yüzünde hiçbir tepki yoktu. Doğruca en alt çekmeceye yöneldim. Silahı aldım, doldurdum, hiç acele etmeden aşağı indim. Amcamın bir metre kadar yakınına gelince, bütün kurşunları karnına boşalttım.

Bir saniyeden kısa bir süre içinde öykünün sonuna geldiğimi anladım. Benim görevim onu bitirmek ve bu cinayetle birlikte imzamı atmaktı. Birine ateş edildiğinde, genellikle hiçbir şey düşünülmez. Bense, bir anda yüzlerce görüntü ve düşüncenin saldırısına uğradım. Akıntıya kapılmıştım, elime komuta eden şey, öncelikle Fatima'nın, sonra babamın, anamın ve bu adamın kurbanı olan tüm insanların gücüydü.

Yere uzanmış bu bedenden akan yeşilimsi sarı kanı gördüğüm an ferahladım. Oturaklı yanaklarını tırnaklayarak haykırıyordu. Konsolos suskunluğunun pençesinde, dalıp gitmişti. Birden üşüdüm. Omuzlarıma bir şal alarak olayların gelişmesini

bekledim. Gözüm yere dikilmiş hiçbir şey duymuyordum. Çoktan uzaklara gitmiştim. Bir çayırda koşuyordum, bir sürü çocuk bana taş atarak arkamdan geliyordu. En mutlu yaştaydım, henüz bir yaşında. Zarar kavramı yok olmuştu. Birkaç ay boyunca bana yaşamımın sonuna dek yetecek bir coşku tatmıştım.

Tutuklandım ve on beş yıl hapis cezasına çarptırıldım. Avukat istemiyordum. Ama bana bir avukat tutuldu. Avukat genç bir kadındı ve Müslüman bir ülkede kadınların yaşam koşulları üstüne güzel bir savunma yaptı. Oturaklı ve Konsolos tanık olarak dinlendiler. Oturaklı'nın söylediklerini anımsamıyorum, Konsolos'a gelince, olaydan etkilenmiş olmasına rağmen bunu hiç belli etmedi. Önceden hazırladığı bir açıklamayı okudu:

"İnsana utanç veren bir kişi saygımızı kazanamaz. Bir kimseyi utançtan kurtarmayan kişi de insan sayılamaz. Bir insan bağışlama yetkisine sahipse ve soylu bir ruhu varsa, kimi zaman acımasız olması, yani adalet adına karar vermesi gerekebilir. Yargıladığınız bu kadın, nefretin verdiği tüm utançlara göğüs gerebilmiş olağanüstü insanlardan biridir. Soylu ruhunun öncülüğünde en büyük acısının üstesinden gelmiştir. Onunla aramızda bir sözleşme var: Ortak sırrımız. Aşkımız işte odur. Bu salonda aşktan sözedilmesi alışılmış bir şey değildir. Şunu bilmelisiniz: Bizi birleştiren bu aşk beni içinde bulunduğum karanlıklardan kurtarıyor. Bunun için onu bekleyeceğim."

16
Karanlıklar İçinde

Hapishane yaşamım çok çabuk düzene girdi. Kapalı tutulmayı bir ceza gibi görmüyordum. Kendimi dört duvar arasında bulunca erkek görünümündeki yaşamımın ne denli bir hapishaneye benzediğini daha iyi anlamıştım. Tek bir role hakkım olduğu sürece özgür sayılmazdım. Bu sınırların dışı ise felaketti. Olayların içindeyken ne denli acı çektiğimi fark edemiyordum. Yazgım saptırılmış, içgüdülerim köreltilmiş, bedenim çarpıtılmış, cinsiyetim yadsınmış, umutlarım yok edilmişti. Seçeneğim var mıydı?

Hapishane, kişilerin yaşarmış gibi göründükleri bir yerdir. Bir yokluktur. Onda yokluğun ve ışıksız uzun bir günün rengi vardır. Bir örtü, dar bir kefen, yaşamdan uzak, yanık bir yüze benzer.

Hücrem daracıktı ve bundan çok mutluydum. Bunun mezarın bir önsimgesi olduğunu size söylemiştim; burda geçen süreyi büyük yolculuğa bir hazırlık dönemi olarak görüyordum. Duvarların rutubeti bana dokunmuyordu. Sonunda bedenimin çapında bir yaşam alanı bulduğuma seviniyordum. Öteki tutuklularla olabildiğince az ilişki kuruyordum. Dolaşmak için bile dışarı çıkmıyordum. Kâğıt ve kalem istedim. Yazmak istiyordum. Tüm sözcüklerin bana yakardıklarını duyuyordum. Kalabalık sürüler halinde geliyorlar, soğuk kafesimin duvarlarına çarpıyorlardı. Sözcükler, kokular, görüntüler, sesler, hepsi,

tutsaklığımın çevresinde dolanıp duruyorlardı. Önceleri onlarla pek ilgilenmiyordum; bekleyişi öğreniyordum. Zamanı ölçmek istemiyordum. Bunun için duvarın üstündeki delikten gelen zayıf ışığı yok ettim. Tüm bu yaşam alam, karanlık uzun ve derin bir gecenin içindeyken, gün ve onun aydınlığı varmış gibi davranmak neye yarar? Karanlığı istedim ve sonunda elde ettim. Tek renk bir uzam içinde yaşamak, bu düz ortama, üstünde yürüdüğüm bu doğru çizgiye alışmak istiyordum; yavaş yavaş özgürlükten yoksun olduğum gibi, görme duyusundan yoksun kişilerin de günlük yaşantılarına girmeye başlıyordum. Gözlerim kapalı yaşıyordum. İçtenlikle söylüyorum, alışmam pek kolay olmadı. Daha emin olmak için gözlerimi de bantlamıştım. Yalnızca bu berbat yerde görülecek bir şey olmamasından değil, aynı zamanda Konsolos'a daha yakın olabilmek için yapıyordum bunu. Onun karanlıklarına girebilmeye çalışıyordum, onunla karşılaşabilmeyi, ona dokunmayı ve onunla konuşmayı umarak.

Her cuma, öğleden hemen sonra beni görmeye geliyordu. Yaşantımın noktaları bu haftalık ziyaretlerdi. Önceleri birkaç aptal, bu olayla eğleniyor, "Kör adam, yine onu görmeye geldi, evet görmeye geldi..." diyerek alay ediyorlardı. Bu tür zırvalara hiç yanıt vermiyordum. Önceleri –daha gözlerimi kapamamıştım– birbirimize bakıyor, hiç konuşmuyorduk. Ziyaret süresince, elele, tek bir söz bile söylemeden öylece kalıyorduk. Bana kitap, kâğıt ve kalem getiriyordu. Gözlerimi bantlamakla, kendimi yazı yazmamaya mahkûm etmiş oluyordum. Aynı zamanda yazma isteği gitgide dayanılmaz olmaya başlamıştı. Saat yedi ve dokuz arası tüm hücreler aydınlatılırdı. Bu iki saat boyunca gözlerimi açmaya ve yazı yazmaya karar verdim. Kargacık burgacık bir şeyler karalıyor, çiziktiriyordum. Yazacak öyle çok şey vardı ki, nerden başlayacağımı bilemiyordum. O zaman bandı yeniden gözlerimin üstüne çekiyor ve kafamı yastığa gömüyordum. Yeniden karanlığa kavuşmak beni rahatlatıyordu. Böylelikle Konsolos'la

duygu ve düşünce birliği içinde oluyordum. Bunu kendisi bilmiyordu ve bilmesini de istemiyordum. Ona olan aşkım kendi kestirme yollarından gidiyordu, onunla birlikte olabilmemin tek yolu buydu. Körlük, kabullenildiği zaman, insana daha keskin bir ileri görüşlülük, kendi hakkında ve başkalarıyla ilişkilerinde daha berrak düşünme yeteneği sağlıyordu. Daha doğru dürüst yazamadığımdan, iki saati okumakla geçiriyordum. Okuduğum anlatılardaki kişilerin görünümlerini biçimlendirmekten kendimi alamıyordum. Düzenli bir biçimde onların gözlerini bantlıyor ya da taammüden adam öldürmekten hapisaneye gönderiyordum. Hiçbir zaman masum bir okuma değildi bu. Öyle ki, kimi zaman bir öykünün kişilerini bir başkasına taşıdığım bile oluyordu. Bu beni eğlendiriyor, biraz kıpırdanmama olanak veriyordu. Tüm bunlar belleğimde bulanıklaşıyor, sonra geceleri düşler, kâbuslar ve beyaz ekran birbirine karışıyor, beni tedirgin ediyordu. Yavaş yavaş kendim de bu akıl almaz ve hareketli gecelerin kişilerinden biri olmuştum, öyle ki, sonunda olağandışı serüvenler yaşamak için acele uykuya koşuyordum.

Böylece acımasız bir aşk öyküsüne dalmıştım; bu öyküde, hem müzik öğretmenine âşık olan öğrenci Sasuke'ydim, hem de yüzüne fırlatılan kaynar suyun gözlerini kör ettiği kadın olan Şunkin'dim. Hem kadındım hem de erkektim, kimi kez güzellik ve aşk meleğiydim, kimi kez de acımasız intikam fırtınası. Nota ve müzik aleti, tutku ve acıydım. Başımdan öyle olaylar geçiyordu ki, her şeyi zevkle birbirine karıştırıyor, ertesi gecenin beni hangi kılığa sokacağını merakla bekliyordum.

Herkes gibi *Binbir Gece Masalları*'nı okudum, ama kopuk kopuk. Bir geceden ötekine atlıyor, yarattığım düzensizliğin sonuçlarını düşlüyordum.

Gecelerim dopdoluydu. Yazmak yerine, gecelerimi doldurmak için okumayı yeğliyordum. Gündüzlere gelince, onları yok etmiştim, karanlığa kapatmış, paket yapıp hepsini aynı torbaya tıkmıştım. Hapishanenin hiçbir yerini görmemeye kararlıydım,

ya da en azından olabildiğince az şey görmek istiyordum. Bu benim hakkımdı, gardiyanların fısıldaşmalarına ramğen bunda kararlıydım. İlk yıl, bu şaşmaz düzen içinde geçti: gündüzler karanlık – saat yedi ve dokuz arasında okumak ya da yazmak için gözleri açmak – geceyle ve gecenin getirdiği serüvenlerle birlikte yenilen karanlık – cuma günleri Konsolos'un ziyareti.

O cuma, sabahtan beri, içimde gelmeyeceğine dair bir duygu vardı. Yüreğim sıkışıyordu ve çok kötü durumdaydım. Biliyordum. Ne olduğunu söylemek olanaksızdı. Ama biliyordum, o kadar.

Saat beşte gardiyan bir mektup getirdi. Zarfı yırtılmıştı. Gözümdeki bandı çıkardım. Oda mektubu okuyamayacağım kadar karanlıktı. Yatağın üstüne çıktım, pencereye gerdiğim siyah örtüyü kaldırdım. İçeri sızan küçük bir ışık demetinin aydınlığında mektubu okumaya başladım. Bacaklarım titriyordu ve gözlerimi tam olarak açamıyordum.

"Dostum,

"Ablam çarşamba sabahı beyin kanamasından öldü. Aynı gün onu tek başıma gömdüm. Çok çabuk oldu, böylesi daha iyi. Evde yaşam çekilmez olmuştu. Her an çatışıyorduk. Ben de mutsuzdum, o da. Alışkanlıklarına, yemeğine, horlamasına, kokusuna, sesine dayanamıyordum artık. Varlığı bile beni sinirlendiriyordu. Sabrım taşıyor, saldırgan oluyordum. Sürekli ve ısrarlı bir biçimde tedirgin edilen bir insanın ne kadar zorba olabileceğini anladım. Başlarda zorbalığım fizikseldi, daha sonra olayların yinelenmesiyle, içime işledi ve bu zavallı kadından nefret etmeye başladım. Tüm yaşamı boyunca hayal kırıklıkları sürüp gitmişti: Gizli hevesleri, tutkuları, beni herkesten ayırmak ve kendine saklamak için çırpınışları, hepsi boşa gitmişti. Beni besiye çekmek ve yiyip yutmak istiyordu. Oysa ben, yere sıkı basıyordum. Sürekli onu kolluyordum.

Olaylı gidişinizin ardından, kendini suçluyor, sizin hakkınızda şöyle konuşuyordu: 'Ne olursa olsun yaşamını yalan üstüne kurmuş birinden doğruluk beklenmemeli.' Onun konuşmasına izin veriyordum. Sözlerini yanıtlamıyordum. Ağlıyor ve ölmek istiyordu. Ben de sessizce bunun gerçekleşmesini diliyordum. Kıskançlığı bizi mahvetti, her şeyi yakıp yıktı. Evimizde canlı bir şey kalmadı.

"Doğduğunuz kente bilgi toplamaya gitmiş. Maskenizi düşürmek istediğini söylüyordu. Amcanız olacak o iğrenç adamı bulmayı başardı, terlikçilik kisvesi altında borç para veren bir tefeci o. Ölümüne ne çok sevinen oldu bir bilseniz! Herkes ona lânet okuyordu. Sayısız karanlık işler çeviriyordu, ama hepsi de küçük kapsamlı işlerdi. Bütün bunları, yaptığınız şeyin doğru olduğunu söylemek için anlatıyorum. Sizi düşünüyorum. Hayaliniz üstüne kapattığım gözlerim size kavuşmak arzusundalar. Ablamın ölümüyle çıkan sorunları çözümlemem gerekiyor. Kendimi yeni düzene alıştırmalıyım. Yalnızlıktan korkmuyorum. Ne zaman her şey yoluna girecek, bilmiyorum. Evle ilgilenecek ve bana ocağı yakacak birine ihtiyacım var. Şimdilik, bir delikanlı –komşulardan birinin oğlu– bana yardımcı oluyor. Bana kitap okuyor ve benim müridim olduğunu söylüyor. Bu beni güldürüyor. Ailesi bana üç öğün yemeğimi gönderiyor. Çok sevimli insanlar. Çocukları benim okulumda. Önceki günden beri sürekli ziyaretçi kabul ediyorum; başsağlığı dilemekten çok, bana yardım önermek için geliyorlar. Ablam pek sevilmezdi. Öyle sanıyorum ki bu, olabilecek en kötü şey, yapayalnız ölmek ve kimse tarafından özlenmemek dayanılmaz bir acı. Sapkınların sonunda korkunç bir yalnızlığa düştüklerini öteden beri bilirim. Ablamın bu acıyı tatmaya zamanı olmadı, ama sevilmedi, buna da hep üzülürdü. Dünyadaki tek yakını bendim. Zaman zaman onu sevdiğim ve isteklerine

boyun eğdiğim oldu. Israrla her şeyle ilgilenmek isterdi, benim temizliğimle bile. Onu bir abla gibi değil, birazcık sıcaklık için elinde avcunda ne varsa veren bir dilenciymiş gibi sevdim. Acıma budur. Fazla katıyım, çünkü yaşamımı sürdürmemi ona borçluyum. Sizi yaşamaya mahkûm etmiş birini ömrünüzün sonuna dek peşinizden sürüklemeye kim sizi zorlayabilir? Şimdi o, sesiz, görüntüsüz, tüm gecelerin ötesinde bir uykuya daldığına göre acımasız bir yargıyla onu uyandırmamalıyız.

"İçimi dolduran acı ondan değil ama sizden söz ediyor, gündüz gece. Şimdilik tutsak olduğunuz alacakaranlık bir ormana dalıyor düşüncelerim. Yüreğim, duraklamak ve dinlenmek üzere yol üstüne konmuş yeşilliklerle örtülü taştan bir sedir. Rastlantı ya da esinti yeniden sizi oraya götürecektir. Sizi bekliyorum. Birazdan görüşürüz."

"Yakında görüşürüz" ya da "cumaya" demek yerine sık sık "birazdan görüşürüz" derdi. Oturaklı'nın ölümü beni hüzünlendirdi. Mutsuzluğu, nankör bedeni, yüzünde izler bırakmış hayal kırıklıkları aklıma geldi, hiçbir şey onu zorlamadığı halde neden kötülük yapmaktan kendini alıkoyamadığını anlamaya çalışıyordum. Ruhunun acılarına çarçabuk ayak uydurmuş olan bedeninin sefilliğini başkalarına ödetmek istiyordu. Öyle insanlar vardır ki, yaşam güçlerini nefretten alırlar. Onların günbatımında ölü bir gölün çevresinde dolandıklarını görürsünüz. Onlardan önce fareler zehirlerini boşaltırlar o göle. Böylece içlerindeki kötülükleri attıklarını ve arındıklarını düşünsek bile, gerçekte negatif yükleri vardır onların ve tüm bedenlerini felce uğratıp kendi ölümlerine neden olmadan önce bu yükleri başkalarına boşaltmak zorundadırlar. Oturaklı da kendi kötülük isteğinin kurbanı olmuş olmalıydı. Yarattığı felaketten sonra bunalıma düşmüş, aklını yitirmiş ve kinini boşaltacağı ne bir yer ne de bir kişi bulabilmişti.

Gözüme bantı yerleştirdim ve geceyi aradım. Yalnızca aşkın altüst edebileceği huzur dolu saatleri beklemekten başka yapabileceğim bir şey yoktu. Tüm varlığım zamanın akışının yavaşladığı, sonsuz bir rahatlık, hoş bir yorgunluk veren o sakin anları yürekten diliyordu. Günışığı boyunca saklanacakları, yanıp kül olacakları, gömülecekleri bir mahzen olmuşum gibi bende yaşamlarını sürdüren kişilerle dolu bu uykudan başka bir şey arzulamıyordum. Gözümü kapar kapamaz bu kişiler her yönden koşup geliyorlar, geç kaldığım için sızlanıyorlardı. Gülüyor ve onlarla birlikte başka çağlarda başlayan serüvenlerin peşinden gidiyordum. Beni rahatsız eden tek şey, bu hareket, kahkaha ve öfke dolu dünyada Konsolos'tan tek bir iz bile olmamasıydı. Onun bu gösterilere katılmasını sağlayacak gizli kapıyı bulmak gerekiyordu. Endülüs Parkı'nda bekçilik yapan kör bir adam vardı, vardı ama bu Konsolos değildi. O kör adam, elinde bir sopa, çocukların oraya girmesini engelliyordu. Onlara vurduğu bile oluyordu. Kötüydü, ama gözleri görmediği için değil, bekçilik yaptığı ve yoksul olduğu için.

17
Mektup

Gözlerimin üstünde siyah bant, yavaş yavaş körlerin o küçücük dünyasına alışmaya başlamıştım. Günlük işleri yeniden öğreniyordum. Bunlar hapishanede çok kısıtlıydı. Bandı yalnızca okumak, yazmak ve yıkanmak için çıkarıyordum. Kendime doğru çektiğim karanlık tabakası günden güne daha da yoğunlaşıyordu. Bu karanlık, bedenimden uzaklaşmamı, onun tertemiz kalmasını ve sevdiğim adamın son okşamalarını da ateşli bir anı olarak saklamamı sağlıyordu. Zaman, kendi kendine yok oluyordu. Bu kez yapmacıklara gerek yoktu. Yalnızlığı ve bekleyişi evcilleştirmeyi öğreniyor ve kendimi bunlara alıştırıyordum. Tutuklular arasında yalnızlıktan yakınmayan belki de tek ben vardım. Bekleyişe gelince, ondan kimseye söz etmiyordum. Hücremin çevresindeki her şey sessizliğe ve unutulmaya boyun eğmişti. Rahat bırakılmak için kimilerine para veriyordum. Davranışlarım ve içime kapanışım hakkında hesap vermek zorunda kalmak istemiyordum. Hapisle birlikte ilginç bir şey olmuştu: Erkek görünümünde olduğum dönemin saplantısından kurtulmuştum, o dönem tümüyle unutulmuştu. Amcamın ölmesiyle geçmişimi tasfiye etmiştim (en azından öyle sanıyordum). Ayrıca işlediğim cinayetin cezasını çekmek için değil, sanki uzak bir ülkeye gitmiş olan Konsolos'un dönüşünü beklemek için hapisteydim. Karanlıklar içinde yaşamayı ve beklemeyi öğrenmek için. Bu aşka layık olmak için tüm bu yollardan geçmek gere-

kiyormuş gibi bir duygu vardı içimde. Böylece yeni yaşamımla tam bir uyum içinde sabretmeyi öğreniyordum.

Konsolos'un ziyaretleri gittikçe seyrekleşmeye başlamıştı. Bana yazmayı yeğliyor ve hemen hemen her mektubunda beni böyle inzivaya çekilmiş ve boyun eğmiş görmekten ne kadar acı çektiğini belirtiyordu. Bu yanlış anlaşılmayı ortadan kaldırmak için ona bir mektup yazdım. Uzun zaman ne yazacağımı düşündüm, mektubu ona göndermeye karar verebilmem daha da uzun sürdü. Bu mektubun yalnızca onun tarafından okunmayacağı, bir üçüncü kişinin de onu okuyacağı düşüncesi aklımdan çıkmıyordu. Görüşme salonunda onu ona kendim okumak isterdim, ama çevrede bizi dinleyenler oluyordu. Körler alfabesiyle yazabilmeyi çok isterdim. Bunun için hapishane yönetimine başvurdum. Hiçbir yanıt gelmedi. Benimle alay etmişlerdir herhalde. Şimdi olsa, ses kayıt aygıtlarını kullanırdım, ama o günlerde kasetler bu kadar yaygınlaşmamıştı. Böylece, ilk aşk mektubumu birçok kez yeniden yazmak zorunda kaldım.

"Dostum,

"Şiirimizden bana tek kalan şeyi, anıların oynak gölgesini, size anlatma işini sözcüklerin yetersizliğine bırakıyorum. Denize doğru ilerleyen o efsane heykel gibi, kollarım önde size doğru yürümekteyim, belki birkaç aydan, belki de yüzyıldan beri: Sizin arkanızda değilim, ama sizinle karşılaşmak için, aynı ışıkla aydınlanmış yüzlerimizin buluşması için, ters yolu seçtim. İlerliyorum ve ayaklarımın altında, benden bir şeylerin toprağa kök saldığını hissediyorum. Çevremde oluşturduğum yoğun karanlık tabakası bana bir sığınak oluyor. Ya bir yele gibi ya da ışığa karşı açılmış bir yelken gibi beni örtüyor ve koruyor. Nasıl ki başkaları aynı ülkedense, siz ve ben aynı düşteniz, hiçbir zaman aynı aileden diyemeyeceğim. Bir sabah ezgisinin yankısı gibi sesiniz üstüme eğiliyor ve yürürken bana eş-

lik ediyor. İçinde ne sözcük ne de tümce olan, yalnızca bir fısıltının sıcaklığıyla dolu çıplak bir ses. Bulunduğumuz yerde mevsimler bize değmeden birbirlerini izler, uzakta dağların ardında gidip gelirler. Dostluğumuz için –siz buna aşk diyorsunuz– hiç dua etmiyorum. Sözcüklerin ötesinde kalıyor o. O, kalbime ve bilincime dikilmiş geniş yapraklı bir bitki. Çözülmemi ve bekleyiş karşısında yenik düşmemi engelliyor. Kimi zaman hüzne kapılıyorum, ölü yıldızlardan yapılmış bir cepken gibi saçma ve ağır bir hüzün sarıyor içimi. O zaman hiçbir şey yapmıyorum. Beni sizden ayıran bu anların geçmesini bekliyorum. Siz uzaklaşıyor ve bakışlarınızı çeviriyorsunuz. Biliyorum, ama elimden bir şey gelmiyor. Sizi düşündüğüm an duyduğum bu coşkudan içim öylesine doluyor ki. İçinde yürüdüğüm zaman, sanki bir çöl; kumlar da kimi zaman soğuk, kimi zaman yakıcı. Ayağımda kalın yün çoraplar ve göçebe çarıkları var. Yol uzun olduğu için ayaklarıma özen gösteriyorum. Zamanın derin ve kararsız bir ırmak olduğunu biliyorum. Ben de onu izliyorum. Bundan sonraki buluşma noktamızın yönüne doğru akıyor.

"Dostum, umarım bu mektup sağlığınız iyiyken elinize geçer. Burada yalnızca yüzünüzü görememenin eksikliğini duyuyorum, biliyorsunuz. Bekleyişimle dönüşünüz arası, mavi bir deniz enginliğinde. Ellerinizden öperim."

Ağzı sıkı ve sadık biri tarafından okunacağını umarak bu mektubu gönderdim. Bedenim buz gibiydi. Bir lokma ekmek ve birkaç zeytin yedim, yorgunluktan kendimden geçmiş bir halde bir köşeye kıvrılıp yattım. Okuduğum öykülerin kişilerinin birbirleriyle buluşmadıkları derin bir uykuya daldım.

18
Kül ve Kan

Tam geçmişimden kurtulduğumu sandığım, yüzlerin bile belleğimden silindiği bir sırada, gülünçten de öte acayip bir yürüyüşle kız kardeşlerim peş peşe sahneye çıktılar –beş kardeşim– diğerlerinden biri ağır hastaydı, hatta belki de ölmüştü, biri de yabancı bir ülkeye yerleşmişti. (Bunun bir düş mü, bir kâbus mu, bir yanılsama mı, yoksa gerçek mi olduğunu size söyleyebilmek bugün artık olanaksız benim için; tüm ayrıntılarına kadar kesin ve canlı bir anı, ancak bunları zaman ve uzam açısından belirleyemiyorum.)

Beşi de aynı biçimde giyinmişti: Beyaz gömlek, kravat ve siyah cellâbe, kafalarında başlık, siyah kalemle çizilmiş bıyıklar ve güneş gözlükleri. Sırayla önümde beliriyorlardı. Her birinin elinde plastik bir çanta vardı. Her şey birbirinin aynıydı ve özenle sahnelenmişe benziyordu. Patlak gözlerini bana dikerek en büyükleri öne çıktı, elinde tuttuğu çantayı masanın üstüne bıraktı ve açmamı buyurdu: İçinde ölü bir fare vardı. Ulur gibi bağırdım, ama sesim duyulmadı. Öteki elinde bir ustura, bir yüzü ya da bir gırtlağı kesmeye hazır, açık bekliyordu. Soğuk duvara yapışmıştım. Kaçabilmeme olanak yoktu, tüm bu işkencelere katlanmak zorundaydım.

İkincisi, sağ elinde bir kasap bıçağı, çantayı önümde yere bıraktı ve açmamı işaret etti. Çantada küçük bir kutu, bunun içinde de kızıl renkte canlı bir akrep vardı, sokmaya hazır bekliyordu.

Öteki bana bir makas gösterdi ve çantayı uzattı. Çanta boştu. Onu açtığım anda başımı tuttuğu gibi duvara yapıştırdı, saçlarımı kesmeye başladı. Dizini karnıma dayamıştı. Canım yanıyordu. Ötekiler gülüyorlardı. "Bu sana ders olsun; yalancı, hırsız; her şeyimizi aldın... Ahlaksızın tekisin, bizi mahveden bir ahlaksızsın..."

Dördüncüsü –bodur, belki de cüceydi–, üstüme atıldı ve dişlerini boynuma geçirdi. Kan akıyordu. Çırpınıyordum. Ötekiler beni tutuyorlardı, cüce akan kanı bir şişeye doldurdu, onu da plastik çantaya koydu. "Bu ve saçlar işi çözümler," dedi.

Sonuncusu –görünüşte en genç olanı–, çantasını bacaklarımın arasına bıraktı, bana doğru yaklaşarak, üzgün bir sesle kulağıma şunları mırıldandı: "Ben, seni severim, sana kötülük yapmalarını istemiyorum, bak, benim ellerim boş. Ben kötü değilim."

Alnıma bir yumruk yapıştırdı ve gülerek uzaklaştı. Yumruk öylesine sertti ki neredeyse bayılıyordum, tam o anda bacaklarıma bir şeyin sürtündüğünü hissettim. Sonuncusu en kötüsüymüş. Ayaklarımın yanına umursamaz bir tavırla bıraktığı çantanın içinde bir engerek yılanı vardı. Masanın üstüne çıktım ve bağırıp çağırmaya başladım. Nerede olduğumun bilincine vardığımda hepsi ortadan yok olmuştu. Yerde birkaç saç demeti, kan damlaları ve küçük kül yığınları vardı.

Çok sarsılmıştım, yüzüm yaşlar içindeydi. Uğursuzluk, avına yaklaşan bir yırtıcı kuşun kanadı gibi, üstüme eğilmişti. Tüm bunları yaşadım. Ne zaman, nerede bilmiyorum. Hapiste olduğum zaman mı, yoksa can çekişen babamın başucunda mı? Tümünün de çevresi siyahlarla kaplı bulanık görüntülerin yarattığı bir tür hırs ve hırpalama krizi içinde her şeyi tekrar tekrar yaşadım. Yas, her şeyden yoksun bırakılmış dul kadın ve intikamdı burada söz konusu olan.

Belki de bütün bunlar, cezalandırılışımdan önce ya da onu izleyen günlerde gördüğüm bir kâbustu.

Bir gün daldığım karanlıklar içinde Konsolos'un görüntüsünü

ararken, güçlü kuvvetli ve çirkin bir kadın gardiyan geldi, beni hücremden çıkardı. Gözlerimdeki bantı koparırcasına çekti ve beni kendisini izlemeye zorladı.

"Ziyaretçin var," dedi, "ama beklediğin değil."

Beni görüşme salonuna götüreceği yerde, mahzene indirdi, burası ola ki sorgu ve işkence odasıydı. Beni yarı karanlık ve rutubetli bir bölüme aldı, burada yalnızca bir masa, bir tabure, bir de lamba vardı.

Bu odada birkaç dakika yalnız kaldım. Dört yanı kapalı, tek hava deliği bile olmayan bir yerdi burası. Kan izlerinin örtülmesi için duvara kat kat gri boya sürülmüştü. Kapı açıldı ve birörnek giysiler içinde beş kadın içeri girdi, hepsinde cellâbe, saçlarını kaşlarından başlayarak sıkıca örten beyaz bir örtü ve ellerinde eldivenler vardı; solgun yüzlerinde en ufak bir makyaj yoktu. Çok çirkindiler ve çevrelerine huzursuzluk saçıyorlardı. Karşımdakilerin kim olduğunu hemen anladım: Bir tarikata bağlı, bağnaz ve yontulmamış birkaç kadın çevremde döndüler. Dikkatle bakınca kız kardeşlerimi tanıdım. Gardiyan da oradaydı. Anlaşılan, susması ve suç ortaklığı yapması için ona para vermişlerdi. Kız kardeşlerim belirli bir planı gerçekleştirmek için gelmişlerdi: Bana kötülük yapmak, belki de yüzümü paramparça etmek ya da bana gözdağı vermek ve korkutmaktı niyetleri. En büyüklerinin yaptığı konuşma bu çılgınlar grubunun niyetlerini aydınlattı:

"Biz bir elin beş parmağıyız, buraya bir dolandırıcılık ve hırsızlık olayına son vermeye geldik. Sen hiçbir zaman bize bir erkek kardeş olmadın ve hiçbir zaman da kız kardeşimiz olamayacaksın. Din adamlarının, güvenilir ve saygıdeğer tanıkların huzurunda seni ailemizden dışladık. Şimdi beni iyi dinle: Senin bir heykel, ailemize yeniden onur ve gurur getiren, ışık saçan bir anıt olduğunu sanmıştık, oysa çelimsiz bir bedenin çevrelediği bir delikmişsin sen, benimkiyle, öteki altı kız kardeşininkiyle özdeş bir delik. Ama sen onu balmumuyla tıkayarak bizi

aldattın, aşağıladın; babamız gibi sen de bizi küçümsemekten çekinmiyordun, davranışlarında bir kendini beğenmişlik, bir küstahlık vardı. Sen, evin en son kızı; elimizden gelse seni alt ederdik, pestilini çıkarırdık. Ama Allah her şeyin doğrusunu yapar. O'nun yolundan ayrılanlar, kızgın demir üstünde diz çökerek geri dönerler. Şimdi her şeyin düzene girmesi gerekli. Bundan kaçamayacaksın, cezanı çekeceksin. Bizden acıma ve pişmanlık bekleme. Babamız aklını yitirmişti, annemiz, zavallı kadın, sessizlik kuyusuna düşmüştü, sen tüm bu felaketlerden yararlandın, bavulunu toplayıp her şeyi alarak kaçtın. Bizi samanların, kara yoksulluğun, içinde her şeyin küf tuttuğu, yaşanacak tek bir yeri bile olmayan o yıkıntı halindeki evin içinde yapayalnız bıraktın. Tüm evi soydun ve mirası götürün. Bugün hapisteysen, bunu fazlasıyla hak ettiğin içindir. Aileyi mahvettin. Artık ödemelisin. Hiç aklından çıkarma iki çelimsiz bacağın çevrelediği bir delikten başka bir şey değilsin. Ve biz bu deliği sonsuza dek tıkayacağız. Sana küçük bir sünnet yapacağız, ama bu bir gösteri olmayacak, bu kez kesilecek olan bir parmak değil; hayır o küçük fazlalığı keseceğiz, iğne ve bir iplikle de bu deliğe kilit vuracağız. Böylelikle sakladığın cinsiyetinden kurtulacaksın. Yaşam daha basit olacak: Ne bir arzu, ne bir zevk. Bir nesne olacaksın ya da ölünceye dek zehir saçan bir yeşillik. Duana başlayabilirsin. İstediğin kadar bağır. Kimse seni duymaz. Senin ihanetinden sonra sevgili dinimizin değerlerini keşfettik. Tek tutkumuz adalet oldu. Gerçekte, tek ülkümüz ve saplantımız. İslam dini bize yol gösteriyor. Yaşama, kendinin olan şeyi geri veriyoruz. Ayrıca, sevgiyi ve aile mahremiyetini yeğliyoruz. Şimdi, Esirgeyen ve Bağışlayan, Âdil ve Yüce Allah'ın adıyla küçük sandığı açalım..."

O konuşurken, yanındakilerden ikisi beni buz gibi masanın üstünde sımsıkı bağladılar. Gömleğimi yırttılar ve bacaklarımı havaya kaldırdılar. Oraya alışık biri olan gardiyan duvardaki iki çengeli gösterdi. Onlara ip buldu. Ayrılmış bacaklarım iki yandan iplerle çekiliyordu. Kardeşlerin en büyüğü ağzıma ıslak bir

bez tıktı. Eldivenli elini gömleğimin altına koydu, "küçük fazlalık" dediği şey iyice ortaya çıkıncaya kadar vajinamın dudaklarını parmaklarıyla bastırdı, üstüne ilaç döktü, metal bir kutudan çıkardığı bir usturayı alkole batırdı ve bızırımı kesti. İçimden bir haykırış koparken kendimden geçtim.

Gece yarısı dayanılmaz acılarla uyandım. Hücremdeydim, gömleğim kan içindeydi. Cinsiyet organım dikilmişti. Kapıya vargücümle vurarak yardım istedim. Kimse gelmedi. Sabahı bekledim, gardiyan kadınlardan birine beni revire götürmesi için yalvardım. Ona para verdim. Belki de işkenceci kadınla işbirliği yapmakta olan hemşire, kaza sonucu kendi kendimi yaraladığımı belirten bir kâğıt imzalattıktan sonra bana bir yara merhemi verdi. Bu merhem imzanın karşılığıydı. O zaman kardeşlerimin herkesi satın aldığını anladım. İlaç acımı biraz olsun dindirdi.

Bir aydan uzun bir süre yitik, kayıp, çılgın bir halde, geceleri sayıklayarak, ateşler içinde, uçurumların kenarında dolanıp durdum. Konsolos iki kez beni görmeye geldi, ama onunla konuşacak ne yüzüm ne de cesaretim vardı. Özellikle, başımdan geçenleri anlatma gücünü kendimde bulamıyordum. Yine de öç alma düşüncesi aklımdan çıkmıyordu. Kafamda birçok senaryo hazırladım ama kendime karşı duyduğum utanç, bu aileden tiksinişim, beni eski durumuma döndürdü: Zavallı, çaresiz ve yıkılmış.

İkinci ziyaretinden sonra bir pusula yazabildim ve bana acıyan bir tutuklu aracılığıyla ona ulaştırdım. Pusulada tam olarak şunları yazdım:

"İzinizi yitirdim. Karanlıklar içindeyim ve artık sizi görmüyorum. Hastayım. Bedenim yaralı. Tek ışığım sizsiniz. Sağ olun."

19
Unutulmuşlar

Yeni rastlantılar yaratmaktan çok, acımı unutmak için, yaralı ve perişan, gece gezintilerimi sürdürüyordum. Büyük bir sundurmada tavana asılmış etsiz bedenlerin arasından kendime bir yol açtım. Bedenler bir deri bir kemik, çıplak ve saydam, sallanıyorlardı. Bu sundurmada tüm maddesellikleri yok olmuş bir bedenler ordusu bekliyordu. Öteki uçta bir kapı gördüm. O yöne doğru ilerledim. Yeşil oklarla çıkışı gösteren birçok dilde yazılmış bir levha bile vardı. Okların belirttiği yolu izledim, ama bir türlü çıkışa ulaşamadım. Buz gibi bir sessizliğin ve bir korku kokusunun kapladığı bu odada dolaşıp durmaya mahkûm olmuştum. O güne değin korkunun da bir kokusu olduğunu bilmiyordum. Hafif bir hava akımı geçiyor, bedenleri belli belirsiz kıpırdatıyordu. Kimi kez kemikler çarpışıyor, bu ses yankının etkisiyle tahtadan şakşak sesini andırıyordu. Ansızın arkamdan biri:

"Yaklaşın," dedi, "size yaşamın sırrını açıklamak ve ölümün yüzünden söz etmek için pek az zamanım var... Korkmayın. Öldüğümü sandılar. Yaralıyım ama şimdiden yaşam ötesinin manzarasını görüyorum. Siz de yaralı mısınız? Ne olursa olsun artık hiçbir şeyden korkmuyorum. Şunu bilmelisiniz ki, herkes bilmeli ki... Durun gitmeyin..."

Arkamı döndüm ve dizleri kanlı, yüzü yemyeşil bir adam gördüm. Bir hortlak değildi bu. Ölmek üzere olan biriydi; bana bir sır vermek için büyük çaba harcıyordu. Ona yaklaştım:

"Burada gördüğünüz bütün bu insanlar, yoksullar, dilenciler, serseriler, hastalardı. Burada, hayvan pazarının büyük avlusunda bulunuyorsunuz. Bir gün kentin temizlenmesi için emir geldi, çünkü önemli bir ziyaretçi, bir yabancı, sokaklarda birkaç adım yürüyecekmiş. Biz, ülkenin kirli ve istenmeyen yüzüydük. Bu görüntüyü silmek, bu topluluğu sürmek, ortadan kaldırmak gerekiyordu, en azından o an için, yabancının o birkaç günlük ziyareti süresince. Emir yerine getirildi, baskın üstüne baskın yapıldı. Bizi buraya yığdılar ve unuttular. Kesinlikle. Unutulduk. Birbirimizle dövüştük. Ben hayatta kalan son kişiyim, korkunç şeylere tanık olduğundan yok olması gereken kişi. Bu sözleri aktarın. Tüm dünyaya anlatın burada gördüklerinizi. Bir kâbus değil bu. Biz de hortlak değiliz. Bizler insanız, posası çıkmış ve sonsuza dek unutulmuş insanlar. Bizi ne arayan ne soran oldu. Bu sundurmaya giren ilk insan sizsiniz..."

Bu yörede kaybolup gitmiş olmalıydım. Dayanılmaz acılarım beni buraya sürüklemişti. Uyanıktım, her şeyi burada görmüştüm. Hepsi gerçekti. Bu olay kışın oldu. Kentte hâlâ konuşuluyor. Yeni bir sergi için fuarı açtıklarında, bu cesetlerle karşılaştılar. Acıdan çok, korku duyuldu. Korku ve tiksinti. Bedenimi yokluyordum. Etlerim ve kemiklerim yara bere içindeydi. Uzun süre çişimi tuttum. Canımın çok yanacağını biliyordum. Karnımın alt kısmı şişmişti. Çişimi yaparken soluğumu tuttum. Ter içindeydim. Ölmek üzere olan adamın sesi içime işlemiş, sesime karışarak sonunda kendi sesim olmuştu. Ölen adamın sesini duymuyordum artık, kendi içimden konuşuyor, bana söylediklerini sonsuzluğa aktarıyordum. Çok tuhaf ama bu özdeşleşme biraz olsun, acılarımı azalttı.

Ateş, acı ve korku içinde iki gece geçti.

Sakatlanışım bir intikamın anlatımıydı. Bu hunharca düşünce kız kardeşlerimin aklına nasıl gelmişti? Daha sonra, bana yapılan bu işkencenin, Afrika'da, Mısır'ın kimi yörelerinde ve Sudan'da

sıkça uygulanan bir işlem olduğunu öğrendim. Amacı da yeni yetişen genç kızlarda her türlü istek ve zevk duygularını yok etmekti. Ayrıca şunu da öğrendim: Ne İslam, ne bir başka din bu tür bir katliama izin veriyordu.

İçime yerleşen ölünün sesi gitgide açık seçik bir hal aldı:

"Gardiyan, uzun yıllar önce Sudan'dan getirilmiş bir tutsak... İşkence yöntemlerinde uzmanlaşmış bir büyücü..."

Kız kardeşlerime beni sakatlamayı ve yaşamdan kesin olarak dışlamayı öneren o kadın olmalı.

Süregelen ateş, yaranın mikrop kapmasındandı. Öfke kanıma karışıyor ve tüm aklımı bulandırıyordu. Gördüğüm kâbuslar daha sıklaşıyor, sesim değişiyordu. Ölümün tüm benliğimi kapladığını hissediyordum. Kendimi bundan kurtarabilmek için sundurmada gördüklerimi anlatmalıydım. Konuşacak birini arıyordum. Çevrede ne bir gardiyan ne de bir hastabakıcı vardı. Sürüne sürüne revire gitmeye çalışırken, bir şans eseri doktorlardan birinin koridordan geçtiği anda yere yığıldım. Yarı bilinçsiz bir durumdaydım. Doktor büyük bir öfkeye kapılmıştı. Bas bas bağırıyor, herkesi vahşilik ve canilikle suçluyordu. Yönetimde görevli biri, ona kendi kendimi yaraladığımı kabul ettiğim yazıyı ve imzamı gösterdi. Bunun üzerine daha da öfkelendi. Anında hastaneye kaldırıldım. Yarayı tedavi etti ve vajinamın dudaklarını diktikleri iplikleri anestezi ile almak için birkaç gün bekledi. Başımdan geçenleri kendisine anlattığımda inanması çok zor oldu. Önce olayı polise bildirmek istedi, bir an düşündükten sonra yapılacak hiçbir şey olmadığını belirtircesine omuz silkti:

"Burada herkes satılmış. Size kimse inanmaz. Polis, görevlilerin sözlerinin doğruluğundan kuşkulanmaz. Ayrıca imzaladığınız şu kâğıt da var. Ama neden? Bu kadınlara ne kötülük yaptınız siz?"

Sağlığım hakkında kaygılanmamamı söyledi ve beni olabildiğince uzun süre hastanede tutacağına söz verdi.

"Hapishaneye karşı bu da bir kazanç sayılır," dedi.

İlaçlara rağmen hâlâ canım yanıyordu. Sundurmada gördüklerimi –ya da gördüğümü sandığım şeyleri– açıklamadığım sürece acı çekeceğime inanıyordum. Ölmek üzere olan adamın görüntüsü ve sözleri üstüme ruhsal ve bedensel bir yük gibi çökmüştü. Her sözcük, sivri bir kristal parçası gibi bedenimin en duyarlı noktalarına batıyordu.

Doktora işten sonra bana birkaç dakika ayırıp ayıramayacağını sordum. Bir an kararsız kaldıktan sonra kabul etti. Ona öncelikle, gördüklerimin olağandışı yönlerinden söz ettim, bunlar gerçekte var olmasalar da beni etkiliyorlardı.

"Deli değilim," dedim, "ama içinde bulunduğum dünyada mantığa yer yok. Bana inanın, sizden tek isteğim beni dinlemenizdir."

Gece gezintilerimi en ince ayrıntısına kadar anlattım. Pek şaşırmadı. Anlattıklarım olağan şeylermiş gibi başını sallıyordu. Konuşmam bitince yerinden kalktı ve bana:

"Anlattıklarınızı belki de yaşamadınız, ama hepsi doğru. Polis birkaç dilenci tutuklamış ve sonra da onları unutmuştu. Basın da bundan hiç söz etmedi. Ancak burada en doğru bilgi kaynağı söylentilerdir. Herkes biliyordu, ama kimse doğrulamaya gitmedi. Böylece inanılması güç bir öykü ortaya çıktı. Beni şaşırtan şey, sizin acılarınızın bu olayla ilişkisi..." dedi.

"Diyelim ki, büyük bir acı bana bir falcınınki gibi olağanüstü bir görme yeteneği kazandırıyor."

Bu görüşmeden sonra kendimi çok daha iyi hissettim. Son günlerde Konsolos'u düşünmüyordum. Onu unutmuş değildim, ama bu kan ve ölüm dolu olaylara onu karıştırmak istemiyordum. Hastaneye yatırıldığımdan haberi yoktu. Hapishaneye geldiği zamanlar kendisini görmek istemediğim söyleniyordu. Bir şeylerden kuşkulandığı kesindi. Hasta olduğumu ya da bunalım geçirdiğimi, bu nedenle onun karşısına renksiz ve neşesiz bir yüzle çıkmaya çekindiğimi düşünüyor olmalıydı. Buna çok önem verirdi. Onun için bir yanda gösterilebilecek ve görülebilecek

şeyler, öte yanda gösterilemeyecek şeyler vardı. Hastaneye geldiğinde bana ilk söylediği söz şu oldu:

"Şimdi bana yüzünüzü göstermeye hazır mısınız?"

Başımdan geçen kanlı deneyim aklının ucundan bile geçmiyordu.

İlk hareketi, yüzümü görmek oldu. Yatağımın ucuna oturdu ve elleri sevgiyle alnımı, yanaklarımı, burnumu, ağzımı, çenemi okşadı.

"Çok ağlamışsınız ve oldukça zayıflamışsınız! Kendinizi bırakmayın! Bu çok kötü," dedi.

Doktor onu bir köşeye çekip hastaneye yatırılmamın nedenini açıkladı. Konsolos, bana bu konudan hiç söz etmedi. Yalnızca elimi tuttu ve kuvvetle sıktı. Gittikten sonra ellerimle yanaklarımı yokladım ve ince bir tüy tabakasının varlığını hissettim. Kendime bakmamıştım. Yüzüm hüzün doluydu. Günlerdir özel temizliğimle ilgilenmemiştim. Akşam banyoya kapandım ve görünüşüme çekidüzen verdim.

Konsolos sık sık beni görmeye geliyordu. Bana çiçek, meyve ve koku getiriyordu. Hiç eli boş gelmiyordu. Hiçbir kez, olan bitenden söz etmedi. Bu suskunluğu neye yormalıydım? Bu, suçluluk duygusunu paylaşmak, beni sessizce desteklemek anlamına mı geliyordu, yoksa birlikteliğimizde yavaş yavaş bir çatlak oluşturan bir huzursuzluk belirtisi miydi? Bu konuyu açmam çok zordu. Geldiğinde nasıl uyuduğumu soruyor, daha sonra konuyu değiştiriyordu. Doktorla da konuştuğu oluyordu, ama hep benim yokluğumda konuşuyorlardı. Daha sonra anladım ki öğrenmek istediği şey benim çocuk sahibi olup olamayacağımdı. Açığa vurmasa da, bu onu rahatsız ediyordu. Ben de bu konuyu düşünüyordum. Önceleri gebelik, doğum, çocuk eğitimiyle ilgili her düşünceyi bir kenara iterdim. Şimdiye dek, değil bir çocuk kavramını, bir gün anne olabileceğimi bile aklımın ucundan geçirmemiştim. Konsolos'la olan sayılı cinsel ilişkilerimde bile bunu hiç düşünmediğimi itiraf etmeliyim. Bunları, tüm olan

bitenin benim için ne denli yeni olduğunu ve bedenimi bir kum torbası gibi görmeye devam ettiğimi göstermek için söylüyorum. Tüm bu kararsızlıklarla, kendimi bir de içi saman dolu bir korkuluk gibi görüyordum. Kargalar korkacakları yerde üstüme üşüşüyor, kimisi omuzlarımın üstünde yuva yapmakla yetiniyor, kimileriyse işi gözlerin yerinde delik açmaya kadar götürüyorlardı. Dünyada olmamın bilincini bile yitiriyordum. Kendi kendimi dağıtıyordum. Parça parça yıkıldığım ve sonsuzda yeniden birleştiğim duygusuna kapılıyordum. Her şey bir fırtına şiddetiyle yeniden aklıma geliyordu. Her şey birbirine karışıyordu. Acıdan kurtulmanın bir yolunu arıyordum, yalnızca bir zehir gibi kanımda dolaşan acıdan değil, aynı zamanda Konsolos'un her ziyaretinden sonra duyduğum acıdan da. Konsolos geliyor ve hiçbir şey söylemiyordu. Suskunluğu yüzlerce ton ağırlığındaydı. Çok tasalı bir hali vardı. Bela peşimi bırakmıyordu. Gitgide kafam karışıyor, sarsılıyor, çelişkiler, kâbuslar içinde yüzüyordum. Yeniden yapayalnız, uğursuzluk, üzüntü ve şiddetin her türlü acıma duygusunu yok ettiği bir yazgının son oyunlarıyla korumasız karşı karşıyaydım. Hapishaneye dönmeye karar verdim. Gözlerime zararı dokunan bir beyazlıkla çevrili bu yarı-özgürlük, bunalımımı artırmaktan başka işe yaramıyordu. Hücreme dönebilmek için doktora yalvarmak zorunda kaldım.

Gitmeye hazırlandığım bir sırada Konsolos odaya girdi. Yüzü her zamankinden daha az hüzünlü görünüyordu. Bana bir demet nane uzattı ve:

"Eskiden olduğu gibi, çayı yapalım," dedi.

Hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak güçlü bir duyguyla aramızda bir şeylerin kesinlikle parçalandığını hissettim. Nedenini söylemek olanaksız, ama bunu hissettim ve hiç şaşırmadım.

Çay yapmadık. Ona hapishaneye dönmek üzere olduğumu söyledim. Sustu. Oysa benimle konuşmaya gelmişti. Bir iskemleye oturdu, ben yatağın ucuna ilişmiştim. Kısa bir sessizlikten sonra, yüzünün kızardığını gördüm.

"Rica ederim kımıldamayı kesin."

"Kımıldamıyorum ki."

"Biliyorum, ama kafanızın içinde öyle dalgalanmalar var ki, düşüncelerinizin birbirine çarptığını duyuyorum."

Biraz sonra daha sakin bir sesle konuştu:

"Bugün ellerimin size bakacak gücü yok. Çok yorgunlar. Kendilerini bir işe yaramaz ve suçlu hissediyorlar. Karşı olduklarını biliyorum. Hiçbir zaman coşku duymamaya mahkûmum ben. Çocukluğumdan beri mutsuz sona doğru ilerliyorum, gökten ya da yaşamdan aldığım buyruk, beni direnmeye, yaşam bağını koparmamaya, benliğimi sağlamlaştırmaya, olağanüstü bir kişi değil, normal bir insan olmaya zorluyordu. Düşündüklerimi ve inandıklarımı size tam olarak söyleyemiyorum. Oturaklı'nın ölümüne dayandım, ama sizin gidişinizi ve hapsedilmenizi kabul edemedim. O zamandan beri sığınak, düşüncelerimin ve yorgun bedenimin huzur bulacağı bir yer arayıp duruyorum. Mezardaki annemin suskun dudaklarını aralamaya çalışıyorum. Sesini, bir kez olsun duymak... Beni kutsamasını, hatta lanetlemesini duymak... Ama duymak. Karanlıklara doğru yolculuğa çıkmak zorunda olduğumu biliyorum, her şeyden uzağa, çöle, en güneye. Şimdilik yalnızca yazıyorum, ama itiraf edeyim ki sizin ağzınızdan. Yazdıklarım beni ürkütüyor ve tüm varlığıma hâkim oluyor. Yaşamı delip geçme gücünü nerede buluyorsunuz, böylesine pervasızca; şunu demek istiyorum: Böylesine cesaretle? Önceleri kendim için yazdığımda bunu geceleri yapardım. Şimdi ise dopdolu sesiniz bana sabahları ulaşıyor. Düşünceleriniz geceyi delip sabaha karşı geliyor. Benim görevim onları düzenleyip yazıya dökmek. Kendimden pek az şey katıyorum. Öykünüz ürkütücü. Doğrusu bilmiyorum sizin öykünüz mü bu, yoksa hepimizi aşan bir bağlaşma mı, bir ışık kümesi halinde Saman Yolu'ndan süzülüp gelen; çünkü söz konusu olan şeyler, ay, yazgı ve göğün yırtılması. Size söylüyorum, beni saran sır kendinizsiniz. Ancak bu öykünün sonuna dek giderek ondan

kurtulabileceğim. Ama yolun sonunda ne bulacağım ki? Siz bir öyküyü kapatan kadınlardan değilsiniz. Onu sonsuz bir masal yapmak için açık bırakan kadınlardan olmalısınız. Öykünüz, ak yörelere ve dönen dehlizlere açılan bir dizi kapı; kimi bir ovaya, kimi de yıkık bir eve varılıyor, içinde yaşayanların üstüne kapanmış bir eve, hepsi de çoktan ölmüş. Burası ola ki doğum yeriniz, lanetlenmiş, yokluk ve unutulmuşluk yasasının darbesini yemiş bir eser. Ey sevgili dost! Sizin sesiniz olduğumdan beri, o ses beni ipeklere bürünmüş, kan lekeli gecelere götürdüğünden beri, bir yabanlık var içimde. Hayal görmediğime eminim, ama sizin bilinmezi görme yeteneğinize erişiyorum. Size ulaşmam için dar bir kapıdan geçmem gerektiğini size nasıl anlatsam? Sizi duyuyorum, ellerim sizi arıyor. Ama çok uzakta, başka bir kıtada, dolunaya benim bakışımdan daha çok yakın olduğunuzu biliyorum. Sizi görüyorum, kâh erkek, kâh kadın olarak, çocukluktaki o üstün yaratık, dostluktan, aşktan kaçıyorsunuz. Karanlığın varlığısınız, acı dolu gecelerimdeki gölgesiniz, erişilmez bir yerdesiniz. Bilinçsizce seslendiğim oluyor: 'Kimsiniz?' Uğursuz olaydan beri, ailenizin hazırladığı, kötülük dolu ellerin yoğurduğu bir büyüye kapılmış gibi hissediyorum çoğu kez kendimi. Olduğunuz gibi kalmanızı, tuttuğunuz yolda ilerlemenizi söylemek istiyorum, hem de size yalvarıyorum, çünkü sizi ne hapishane ne de başkalarının gözyaşları durdurabilir. Sizi uzun süre bekledim. Yaşamıma yolunu kaybetmiş bir hayvanın garip inceliğiyle girdiniz. Sizinle birlikte yüreğim bir yuva oldu. Gittiğinizden beri orada yaşamıyorum. Yalnızlığım çırılçıplak: Artık sizin ilginiz tarafından korunmuyor. Yalnızca sesiniz bedenime can veriyor ve ben de yazıyorum. Ürksem bile, bana anlattıklarınızı yazıya dökmeyi sürdürüyorum. Veda etmeye ve özür dilemeye geldim. Öykümüz artık olanaksızlaşmıştı. Onu yaşamaya başka bir yerde, başka bir biçimde devam edeceğim... Körlüğümün yeniden tam bir sakatlık, sizin gelişinizin bile beni kurtaramadığı kara bir yazgı olacağı yere gidiyorum. Şunu bil-

menizi de istiyorum: Güzelliğinizi ellerimle keşfettim ve bu bana ilk kez denizle karşılaşan bir çocuğun duyduğu heyecanı verdi. Ellerimi koruyorum, onları ince bir kumaşla örtüyorum, çünkü onlar bir sır gibi sizin güzelliğinizin izlerini taşıyorlar. Bunları size söylememin bir nedeni de, heyecanın bir benzeri olmadığını keşfetmiş olmamdır. Gözlerimi ve ellerimi bu duygunun üstüne kapatıyorum ve onu sonsuza dek saklıyorum. Elveda dostum."

20
Öyküm, Hapishanem

Konsolos'un itirafları beni şaşkınlık içinde bıraktı, ama bu arada kesin olan bir şey de vardı: Bu da öykümün, beni bir kum ve rüzgâr çocuğu yapan öykünün, tüm yaşamım boyunca ardımdan geleceğiydi. O öykü tüm yaşamım olacak ve başka hiçbir şeye yer bırakmayacaktı. Daha sonra yaşayacağım her şey, şöyle ya da böyle onun uzantısı, doğrudan ya da gizli bir dışavurumu olacaktı.

Hapishanemdi gerçek öyküm; bir adamı öldürmüş olmaktan dolayı gri bir hücreye kapatılmam ikinci plandaydı. Nereye gidersem gideyim hapishanemi bir kabuk gibi sırtımda taşıyordum. Onun içindeydim ve ona alışmaktan başka yapacak hiçbir şey yoktu. Yolundan saptırılmış bu yazgının çevremde ördüğü ipleri bir bir kesmeme yarayacaktı belki de bu kaçış. Kapalı bir sandıktım, dar ve mühürlü bir sandıkta bırakılmış. Çok uzaklardan gelen bunaltıcı bir uyuşukluk çökmüştü üstüme; öyle uzaktan geliyordu ki yaşadığım dönemin aşılmış ve yüzyıllardır sınamadan geçirilmiş olduğunu hissediyordum.

Ayrılmadan önce, Konsolos bana dörde katlanmış bir kâğıt bıraktı. Kâğıdı açtım. Üstüne bir şey çizilmişti, daha doğrusu bu bir yol krokisiydi. Acemice çizilmiş bir ok güneyi bir başkası kuzeyi gösteriyordu. Ortada bir palmiye vardı, az ötede, dalgaları belirten çizgiler kuşların açılmış kanatlarını andırıyordu. Kâğıdın köşesinde şunlar yazılıydı:

Yalnızca dostluk, ruhun tümüyle sunuluşu, mutlak ışık, bedenin içinde görünmez olduğu ışık üstüne ışık. Bir lütuftur dostluk; benim dinim, bizim toprağımız; bedeninize hor kullanılmış ruhunu yalnızca dostluk geri verebilir. Yüreğinizin sesini dinleyin. Kanınıza işleyen coşkunun sesini dinleyin. Elveda, dostum!

Bundan sonra gözümdeki bandı çıkardım ve geceleri karanlıklar içinde dolaşmaktan vazgeçtim. Gökyüzünden ya da aşktan büyük bir ışık geleceği düşüncesi beynimde saplantı olmaya başladı, bu ışığın gücünden bedenim saydamlaşacak, temizlenecek ve yeniden şaşkınlık duyma mutluluğuna, her şeyi başlangıcından tanıma saflığına kavuşacaktı. Bu düşünce bile beni heyecanlandırıyordu. Kendimi öylesine kaptırmıştım ki, Konsolos'un görüntüsü bile gözümün önünden siliniyor, bulanık ve tanınmaz oluyordu. İzini yitirmiştim. Onun yolda olduğunu biliyordum, belki bir adada, belki de toprağın bile altında.

Hapishane yaşamını doğal sanıyordum. Özgürlük gereksinimini unutuyordum. Kapalı olmak bana ağır gelmiyordu. Kendimi her şeye hazır hissediyordum. Kadınlar beni görmeye geliyor, yazılacak mektuplarını getiriyorlardı, her zaman başkaları içindi. Yardım etmekten, yararlı olmaktan mutluluk duyuyordum. Bana küçük bir çalışma masası, kâğıt ve kalem verdiler. Herkesin sırdaşı ve akıl hocası olmuştum. Tek kazancım, bunun ruhsal bir doyum ve beni kendi hapishanemden uzaklaştıran bir uğraş kaynağı olmasıydı. Aynı zamanda, gecelerim de gitgide bir taşınma işini andırmaya başlıyordu; kuşkulu, acımasız kiracılar gidiyordu. Bütün yaşamım boyunca içine yığdığım kişilere oradan gitmeleri söylenmişti. Hiç duraksamadan onları kovuyordum. Gözlerimi kapar kapamaz sis içindeki bir trenden inen hortlaklar gibi uzaklaştıklarını görüyordum. Kızgındılar. Kimi karşı koyuyor, kimi geri dönüp intikam alacağından söz ediyordu. Bu anı kovma işi onları şaşırtmıştı. Hepsi de bozum

olmuş, neye uğradığını şaşırmış, ne yapacağını bilmez bir durumdaydı. Güçlükle yürüyorlardı. Bir de kötürüm vardı, hızla oradan oraya koşuyor, geri kalanlara yumruklar atıyordu. Bu yıkık dökük kabuktan çıkıp gitmekten mutluluk duymalıydılar. Gitgide gecelerim kullanılmayan bir rıhtımı andırmaya başlıyordu. Gecelerimin içinden düşen kişiler, karanlıkta yok oluyorlardı. Uzaklaşan ayak seslerini duyuyordum, daha sonra derin bir sessizlik, kimi zaman da bir düşme sesi.

Gündüzleri, yazıcılık uğraşım sürüyordu. Geceleri ise temizlik yapıyordum. Çünkü gidenler, arkalarında belleğimde çarpışarak beni bir türlü rahat bırakmayan bir yığın eski eşya bırakmışlardı.

Kafamın içini temizlemek uzun zaman aldı. Aylar sürmüştü. Kaybolan görüntüler arasında Konsolos'unki de vardı. Oysa onun indiğini görmemiştim. Bildiğim tek şey artık içimde olmadığıydı. Yalnızca, ara sıra, birbirlerine sarılmış bedenlerimizin anısı tüm canlılığıyla beliriyordu. Bir yüz unutulabilir, ama insan bir duygunun sıcaklığını, bir hareketin tatlılığını, yumuşak bir sesin tınısını bütünüyle belleğinden silemez.

Etkinlik dönemim, hapishane yönetimince "genel yazman" olarak atanmamı sağlamıştı. Yalnızca tek bir tür mektup yazmayı bilen cezaevi müdürünün yazışmalarını da üstlenmiştim. Tutuklulardan biri olmama rağmen, hapishane görevlisi olmam nedeniyle memur üniforması giyiyordum: Gri pantolon ve ceket, mavi gömlek, siyah kravat, mavi kasket ve siyah ayakkabılar.

Başlangıçta bu kılık beni huzursuz ediyordu. Ama başka seçeneğim yoktu. Bir buyruğa benzeyen bir ayrıcalıktı bu. Yaptığım uğraş, özellikle de üniformalıyken, kendimden uzaklaşmamı kolaylaştırıyordu. Konsolos'un görüntüsü giderek silikleşmeye devam ediyordu, öyle ki sonunda bir alevin ortasında hareketli bir noktadan başka bir şey kalmamıştı. Anılarım da düşüyordu; yavaş yavaş dökülen saçlar gibi onları döküyordum. Kafam pırıl pırıl parlıyor, hiçbir anı burada tutunamıyordu.

Sabahları üniformamı giydiğimde, aynada kendime bakıyordum. Gülümsüyordum. Yeniden erkek giysileri içindeydim. Ama, bu bir saklanma değildi artık. Bir iş kıyafetiydi. Kadınlar sert bir görünüme bürünmek ve kendilerini kabul ettirmek için erkekler gibi giyiniyorlardı. Emrimde kimse yoktu, yine de tüm kadın tutuklular, onların bir üstüymüşüm gibi beni saygıyla selamlıyorlardı. Gülünçtü bu. Kimileri de, belki de farkında olmadan, bana "bayım" diyorlardı. Düzeltmiyordum. Bu kuşku sürüyordu, ama benim vicdanım rahattı. Kimseyi kandırmıyordum. Yüz temizliğime de özen gösteriyordum. Eskisinden daha çok makyaj yapıyordum. Daha süslü olmuştum. Hapishanede, her şeye rağmen kişiler görünümlerine göre yargılanır. Benim buna zaman ayırmak içimden gelmiyordu.

Yetkilerim giderek artıyordu. Bana bazı ayrıcalıklar tanınıyordu. Ne tam bir tutuklu ne de öbür görevlilerden biri sayılıyordum. Kimileri bana gıpta ediyor, kimleri de benden çekiniyordu. İki cephede de at koşturuyordum, sanki iki ayrı dildeymişim gibi.

Yazışmalar az olduğu zaman, isteyen tutukluları, dış dünyayla hâlâ ilgili olanları çevreme topluyor, onlara gazeteleri okuyordum, birkaç gün öncesinin gazetelerini. Dünyayı sarsan olaylar –savaşlar, hükümet darbeleri– onları pek etkilemiyordu. Günlük olayları dinlemek istiyorlardı. "Kan! Aşk!" diye bağrışıyorlardı. Aşk cinayetleri! İşte ilgilendikleri buydu. Okuma seansları öyküler anlattığım akşamlara dönüşmüştü. Her gün yeni bir serüven uyduruyordum. Konunun planı hep aynıydı: Kan ve ölümle son bulan umutsuz bir aşk. Hayalimde yeni konular ve kişiler yaratmaktan zevk alıyordum. Kimi kez yorumlara sapıp konudan uzaklaşıyordum, o zaman benim yorumlarıma aldırış etmeyen dinleyici kitlesinden itirazlar yükseliyordu. Böylece somut olaylara dönüyordum. Gürültü patırtı olduğunda öyküyü kesiyordum. Anlatma yeteneğim çabuk tükeniyordu. Hep aynı öyküyü anlatıyordum: Gizlilik ve tehlike içinde birbirlerini seven iki varlık. Daha sonra olayların bir ağlatıya dönüşmesi, yasak ve günahla tanışma, ceza ve intikam.

Bazı kadınlar özel olarak beni görmeye geliyorlar ve bana yaşamlarını anlatıyorlardı. Olaylara masalsı bir hava veriyorlar, yaşamlarının bir roman olduğunu ve yazgılarının bilinmez bir kahraman olduğunu sanıyorlardı. Hapishanede onlara yalnızca sözcükler kalmıştı yaşamak için. Bunları da yalan yanlış kullanıyorlardı. Kadınlar serüven dolu bir öykü uyduruyorlardı kendileri hakkında. Onları sabırla dinliyordum. Yaşam üzerine pek az deneyimim vardı. Bu öykülerden çok şey öğreniyordum, halkımın görenekleri, insanların acımasızlıkları, ruh yücelikleri ve zaaflar hakkında. Çocukluğum ve gençliğim süresince ne denli korunmuş olduğumu, rüzgârdan, soğuktan ve açlıktan ne denli uzak büyüdüğümü anlıyordum. Sanki babam beni toz geçirmeyen, kimsenin dokunamayacağı bir fanusun içine koymuştu. Zorlukla soluk alıyordum, çünkü üstümde çelik bir zırh vardı, hastalık, korku ve delilikle dolu bir ailenin içindeydim. Erkek görünümüm, bir günahtan, bir yadsımadan, bir yanılgıdan öte bir şeydi. Kızların arasında olsaydım yazgım daha zorlu olacaktı belki, ama böylesine sefil, utançla, hırsızlıkla ve yalan dolanla lekelenmiş olmayacaktı.

Gri duvarlar arasında bitip tükenmek bilmeyen bu düşünceler beynimi kemirip duruyordu. Bakışlarım uyumluluğunu yitirmiş, boş boş dolanıyordu, duyarsızlaşmıştı. Hiçbir işe yaramadığım duygusuna kapılıyordum. Ondan sonra da derin bir öfke dalgası geliyordu. Kendimi babamın gömüldüğü o uğursuz yerde buluyordum. Kötülük yapan bir gölgeye dönüşüyordum. Babamı mezardan çıkarıp ayaklarımın altında eziyordum. Delirmiştim. Özgürlüğü düşündüğümde midem bulanıyor, ter içinde kalıyordum.

Zamanla ve yeni alışkanlıklarla tüm bunlar yok oldu, öfke nöbetleri yerini beyaz duygulara bıraktı, bu beyazlığın sonu boşluk ve yavaş ölümdü. Coşkularım durgun bir gölün sularında seyrelmişti; bedenimdeki evrim ve değişim durmuştu, hiç kıpırdamadan, hiçbir şey duyumsamadan sönüyordu; ne bir kadın bedeniydi, dolgun ve iştahlı, ne de bir erkek bedeniydi, güçlü ve dingin, ikisinin ortasındaydım, yani cehennemde.

21

Cehennem

Kadınlar uzun süredir yürüyorlardı. Sessizce. Güneşin doğuşundan beri. Ta uzaktan görünüyorlardı. Küçük topluluklar halinde ilerliyorlardı. Uzaktan geliyorlardı: Kimileri Kuzey'den, kimileri Doğu'dan. Bu kumula ulaşabilme, tüm ışıkların kaynağı bu efsanevi yere girebilme arzusuyla yüzlerindeki açlık, susuzluk ve yorgunluk görünmez olmuştu. Sıcaktan ve rüzgârdan dudakları çatlamıştı; kimilerinin burnu kanıyordu; tüm bunlara katlanıyorlardı. Ne bir bitkinlik, ne de pişmanlık. Kumun içinde yürürken hareketleriyle kumun kıpırtıları birbirine karışıyor, son kumulu selamlamak, sabahın kuru ve soğuk rüzgârını unutmak, tam zamanında ışığın yumuşak ve dolambaçlı olduğu, güneşi uzaklaştırdığı ve gökyüzünü gecenin eşiğine getirdiği saate erişebilmek için gölgelerini bir sancak gibi taşıyorlardı. Tam o zaman, süresi belirsiz olan o anda gelmek gerekiyordu. Sonsuzluğun orada başlayacağına karar vermiştim, yalnızlık dönemimde. Bu ışığın içinde sona ermeli ve erimeliydi her yürüyüş. Çölün kendi kuralları, inceliğin kendi sırları vardır.

Bu yolculuğa katılanlar soru sormuyorlardı. Işığın günü geceye bağladığı anda gelmeleri gerektiğini biliyorlardı. Ancak bu koşullar altında dilekleri Azize tarafından kabul olunurdu.

Azizeydim ve acımasızdım. Kimi kez heykel, kimi kez mumya gibi, egemenlik sürüyordum. Belleğim bomboştu ve hiçbir

yerden gelmiyordum. Kanım beyaz olmalıydı. Gözlerime gelince, renkleri güneşe göre değişiyordu.

Kadınların çoğu gençti. Anneleri ya da teyzeleriyle birlikte geliyorlar, yüzlerini doğrudan güneşe çevirmeye cesaret edemiyorlardı. Gözleri yere eğik, kalın yün çorapların sardığı ayaklarının battığı ve üstünde iz bıraktığı kuma sessizce bakıyor olmalıydılar.

Işığın Kızı'ndan, Kumların Azize'sinden söz edildiğini duymuşlardı. Azize'nin ellerinde kaçınılmazı durdurma, kötülüğü engelleme, hatta genç kadınların bedenlerinden kısırlığı bile tümden uzaklaştırma gücü vardı. Her yolu denedikten sonra buraya geliyorlardı. Son umutları bendim.

Her şey sessizlik içinde olup bitmeliydi. Bu yerde sessizliğin rengi kuru soğuk rengiydi, mavi gibi bir şey. Taşların arasına süzülen ışık gibi her yanı sarmıştı sessizlik. Yalnızca uzaktan gelen bir yankı, bir çocuk sesi vardı kafalarında sürekli çınlayan.

Bir tahtın üstünde oturmuştum, ellerimde beyaz eldivenler, yüzümde peçe vardı. Kadınlar odayı boylu boyunca bir bir geçiyorlardı dizleri üstünde, başları eğik. Benden yarım metre kadar uzaktaydılar. Elimi öptükten sonra eteklerini kaldırıyorlardı. Yavaşça karınlarını okşuyor, parmaklarımı cinsel organlarına değdiriyordum.

Eldivenimi çıkarıyor, onlara doğurganlık sağlayacak sıcaklığımı iletiyordum. Parmaklarım karınlarının altını nemli ve yumuşak bir toprak gibi işliyordu. Kadınlar mutluydu; kimileri elimi karınlarının üstünde daha uzun süre tutuyorlar ve onu vajinalarına doğru kaydırıyorlardı. Okşamaların yeterli olmayacağını sanıyorlardı. Daha da emin olmak için parmaklarımı derilerine batıranlar vardı; yara açana kadar. Yorulmak bilmiyordum. Kadınlar tüm gece boyunca önümden geçip gidiyorlardı. Yasa –bu yerlerin ve her an her yerde hazır bulunan görünmez Efendinin yasası– tan yeri ağarırken, güneşin ilk ışınlarıyla gitmeye zorluyordu onları. Çok genç kadınları karşıma getirdiklerinde

ne yapacağımı bilemiyordum. Kimileri öylesine gençti ki onlara elimi sürmeye bile çekiniyordum. Parmaklarımı özel bir yağla dolu kâseye daldırıp dudaklarına sürüyordum. Kimileri bunu yalıyor, kimileri de başlarını çeviriyorlardı, bu yağın keskin kokusu onları rahatsız ediyor olmalıydı. Çoğu kez anneleri enselerine bir tokat atıp elimdeki yağı yüzlerine bulamaya zorluyordu onları.

Cehennemi daha sonra tanıdım. Her şeyin çığırından çıktığı apaydınlık gecelerden biriydi: Sesler büyüyor, nesneler kıpırdanıyor, yüzler biçim değiştiriyordu, bense yitik ve hırpalanmıştım.

Her zamanki gibi oturmuştum, elim ayin töreni için hazırdı. Makineleşmiştim. Her şey çarpık bir düzen içinde, yalan dolu, sapkın ve gülünç geliyordu. Bir anda zaviye sessizleşti. Kadınlar elimden kurtuluşlarının anahtarını almak için kuyruk olmuşlardı.

Cehennem, tüm düzensizliği, kâbusları ve çıldırmışlığıyla içimi kaplamıştı.

Ne yaptığımı bilmiyordum. Karşıma gelen çıplak karın kıllıydı. Elim, daha aşağılara kayınca sert bir organla karşılaştı. Hemen elimi çektim ve saklanmaya çalışan yüze baktım. Alçak bir sesle bana şöyle dedi:

"Sen gideli uzun zaman oldu. Neden bizi öyle ansızın bırakıp gittin? Bize yalnızca gölgeni bıraktın. Uyumaz olmuştum. Her yerde seni arıyordum. Artık teslim ol! Soluğumu, yaşamımı bana geri ver, geri ver bana yeniden erkek olma gücünü. Gücün sonsuz senin. Bütün ülke bunu biliyor. Sen gideli uzun zaman oldu. Yeniden koy elini karnımın üstüne. Tırnaklarınla derimi parçalamaktan çekinme. Acı çekmem gerekiyorsa, bu senin ellerinle olsun. Güzel ve erişilmezsin. Yaşamdan neden kaçtın, neden ölümün gölgesinde duruyorsun?.."

Cellâbesinin kapüşonunu başının üstüne çekmişti. Göreceğim şey beni korkutuyordu. Bu ses sanki tanıdıktı. Kapüşonu kaldır-

mama gerek kalmadı. O, kendiliğinden açtı. Karşımdaki yüz renk ve biçim değiştiriyordu. Görüntüler birbirlerinin üstüne yığılıyorlardı, kâh babamın, kâh öldürdüğüm amcamın yüzüydü beliren. Bu eski yüzlerden sonra ansızın Konsolos'un yüzü belirdi gözleri açık, pırıl pırıl, güleç, açık renk, hatta mavi belki de. Adam artık benimle konuşmuyordu. Bana bakıyordu, beni inceliyordu. Gözlerimi yere eğmek zorunda kaldım. Eğildim ve elini öptüm. Canım konuşmak istemedi. Tüm bedeninin sıcaklığının içimde yükseldiğini hissettim, açık bakışlarından, karanlıklardan arınmış gözlerinden gelen bir sıcaklık. Bu sıcak dalgasıyla, tutam tutam kaşlarım, kirpiklerim, daha sonra da alnımdan deri parçaları döküldü.

Karnımda bir sancı hissettim, daha sonra da boşluk, inatçı bir boşluk içime yerleşiyordu. Başım açıktı. Omuzlarım yanmış, ellerim tüm canlılığını yitirmiş bir halde, başkalarının haberi olmadan zamana ve onun getirdiği acılara katlanıyordum, sanki bu adam ve ben camdan bir kafes içindeymişiz gibi. Bir yıkıntıydım ve her an düşebileceğim, mermer taşlarla kaplı bir yolda tek başıma yürüyordum. Birden, kendi kendimden çıkmak üzere olduğumu, bu sahnelerin bitik bir bedende bu çıkışla noktalanmakta olduğunu fark ettim. İçim eski paçavralarla dolu, güzel olması gereken bu ışığa kaptırmıştım kendimi, ama güçsüzdüm, duygusuzdum, içten yanıktım ve boşluğun girdabına atılmıştım. Tüm çevrem beyazla kaplıydı. Kendi kendime şunları söylüyordum, biraz da çekinerek: "Bu olmalı işte ölüm! Soğuk mermerin üstünde bir yolculuk, çıplak ayaklarla ve biz buhardan bir çarşaf ya da beyaz bulutlarla örtülüyüz. Hiç de fena değil... Ama, nerde çıkış kapısı, nerde son nokta? Yoksa, beni yakan ve bana hiç gölge yapmayan bu ışık altında mı olacağım sonsuza dek? Öyleyse ölüm değil bu, cehennem!.."

Tanımadığım ama berrak bir ses bana şöyle diyordu: "Bir gün, –bir gece değil, geceler öteki taraftadır– yırtıcı bir kuş doğuracaksın, o senin omuzuna konacak ve sana yolu gösterecek.

Bir gün güneş biraz daha sana yaklaşacak. Çaresiz, ondan kaçamayacaksın. Bedenine dokunmayacak, ama tüm içini yakacak. Bir gün, dağ yarılacak, seni içine alacak. Eğer erkeksen seni tutacak, kadınsan sana yıldızlardan bir süs yapıp, seni sonsuz ışıklar ülkesine gönderecek... Bir gün... Bir gün..."

Ses kayboldu. Belki de, el konmuş olan kendi sesimdi bu. Sesimi benden almış ve bulutların arasına salıvermiş olmalıydılar. O zaman, kendi kendine konuşmaya başlamıştı. Basit bir sözcük bile söyleyemiyordum. Sesimden yoksun bırakılmıştım, ama onu duyuyordum, uzaktan, başka yerden geliyor, başka dağları aşıyordu. Sesim özgürdü. Bense tutukluydum.

Uykusuz gecelerim, beyazlar giyinmiş, güçlükle çölün üstünde yürüyen o kadınlarla doluydu. Ufukta beyaz bir noktaya doğru gidiyorlardı. Yalnızca çılgınlıkta var olan bu yere ulaşabilecekler miydi bir gün? Mucize eseri, uğurlu bir el onları bir azizenin mezarına doğru yöneltse bile, kendilerini bir yalanın karşısında bulacaklar. Artık bunu biliyorum, ama onlara söyleyemiyorum. Söylesem de zaten bana inanmazlardı. Bir caniden başka bir şey değilim, cezasını çekmesi gereken ve sıkıntıdan kurtulmak için bu görüntüleri kullanan! Olabilir! Ama acı, beyni ve yüreği delen acı, işte o ne dile getirilebilir, ne gösterilebilir. İçtedir, gizlidir, görünmezdir.

Yazgının ağır kapısını zorlamak için, bu yanıklardan ve hastalık ateşinden oluşan yeni ham hayallere gereksinim duymuyordum. Çıkmak üzereydim. Bunu seziyordum, ama beni sürekli tedirgin eden tüm bu hayallerin yüküyle çıkmak istemiyordum hapisten. Bunlardan nasıl kurtulabilirdim. Hücremin gri taşları üstüne nasıl aktarmalıydım onları?

Yeniden siyah bandı gözlerimin üstüne bağladım, soyundum ve yere upuzun yattım. Çırılçıplaktım. Beton zemin buz gibiydi. Bedenim onu ısıtıyordu.

Titriyordum. Soğuğa dayanmak için kendi kendime yemin

etmiştim. Bu hayallerden kurtulmak için böyle bir deneyimden geçmem gerekliydi. Bedenime ve duyularıma, hapsolduğum yeri ve kâbusa dönüşen, düşlerle bundan kaçmanın aldatıcı bir şey olduğunu anımsatmak gerekiyordu.

Ruh zedelenmişse beden yalan söyleyemezdi. Tenimi kemiren soğuğa ve rutubete rağmen uykuya daldım. Uzun ve güzel bir gece geçirdim. Hiçbir hayal uykumu bölmedi. Sabahleyin öksürüyordum, ama kendimi çok daha iyi hissediyordum.

22
Aziz

Hapishaneden çıkarken –cezam indirilmişti– ağlıyordum. Mutluydum, çünkü gözlerimden yaşlar boşalıyordu. Ağlamayalı çok uzun süre olmuştu. Gözyaşlarım mutluydu, çünkü yeniden doğmakta olan bir bedenden, yeniden bir duygu, bir coşku hissedebilen bir bedenden akıyorlardı. Ağlıyordum, çünkü kendime yer bulmayı başardığım bir dünyayı terk ediyordum. Ağlıyordum, çünkü beni bekleyen kimse yoktu. Özgürdüm. Tek başımaydım. Aklıma Konsolos'la ilgili bir düşünce takıldı, ama kentten çok uzaklara, belki de öykümüzden kurtulabileceği bir yere gittiğini biliyordum.

İçimde denize ulaşmak, kokusunu duyabilmek, rengini görebilmek, köpüğüne dokunabilmek için korkunç bir istek vardı. Güneye giden bir otobüse bindim. Gece boyunca yol aldık. Yolcular sigara tüttürüyor ve limonata içiyordu. Beni rahatsız etmiyorlardı. Gözlerimi dört açmış, denizin görünmesini bekliyordum. Sabahın erken saatlerinde önce hafif bir sisin topraktan yükseldiğini gördüm. Toprağı örten uçsuz bucaksız bir çarşaf gibiydi, bir çarşaf ya da karlı bir tarla. Sandalları ve yelkenlileri fark ediyordum. Sanki boşlukta asılıydılar, hiç değilse bir sis örtüsünün üstünde yükseliyorlardı. Havanın zemini beyaz ve yumuşaktı. Her şeyde bir saflık, onları yakın ve zararsız kılan bir tür büyü vardı. Nesneler belli belirsizdi. Belki de gözlerim uyum sağlamakta zorlanıyordu. Düş, içinden mavi ışınlar geçen bu beyazımsı tabakadan alıyor olmalıydı görüntülerini.

Sonbahardı. Üstümde bir erkek cellâbesi vardı. Kalın ve sert yünden. Saçlarım canlı renkli bir eşarpla bağlıydı. Dudaklarıma ruj sürdüm ve gözlerime sürme çektim. Küçük bir aynada kendime baktım. Yavaş yavaş canlılık kazanıyordu yüzüm. İçten aydınlanıyordu. Mutluydum ve kendimi hafif hissediyordum. Kamyon şoförü cellâbesi içinde garip ve gülünç bir halim vardı. Yeni uyanan yolcular bana şaşkın şaşkın bakıyorlardı. Onlara gülümsüyordum. O zaman gözlerini yere indiriyorlardı. Bizde erkekler bir kadının kendilerine bakmasından hoşlanmazlar. Kendileri bakmayı, incelemeyi severler, ama hep kaçamaklı.

Bu kentte otobüs garı denizin karşısındaydı. Kuma basabilmek için insanın küçük bir duvarın üstünden atlaması yeterliydi. Bomboş sahil boyunca ağır ağır yürüyordum. Sis içinde ilerliyordum. Birkaç metre ilerisini görmüyordum. Arkaya bakarken bir sis kuşağıyla çevrildiğim, beni dünyanın geri kalan bölümünden ayıran beyaz bir örtüyle sarıldığım duygusuna kapılmıştım. Tek başımaydım, büyük bir olaydan önce gelen bu mutlu yalnızlık içine kapanmıştım. Pabuçlarımı çıkardım. Kum nemliydi. Küçük serin bir esintinin uzaktan geldiğini ve beni ittiğini hissettim. Hafifçe uçan bir yaprak gibi kendimi ona bıraktım. Birden, şiddetli, neredeyse dayanılmaz bir ışık indi gökyüzünden. Bu o kadar sert bir biçimde oldu ki, bu ışığın kaynağı olan ve havada asılı duran bir top gördüğümü sandım. Işık sisi yok etti. Sanki çıplak gibiydim. Artık hiçbir şey beni örtmüyor, korumuyordu. Tam karşımda, olağanüstü bir biçimde yaklaşmış olan ufukta, bembeyaz bir ev vardı. Bir kayanın üstündeydi. Taşları aştım ve tepeye ulaştım. Önümde deniz vardı. Arkamda kum. Ev açıktı. Kapısı falan yoktu. Çok geniş bir odaydı. Mobilyasızdı. Yere eskimiş hasırlar konmuştu. Asılı duran petrol lambaları hafifçe aydınlatıyor olmalıydı burayı. Bir köşede erkekler vardı. Bazıları uyuyor, bazıları da sessizce dua ediyordu. Öte yanda kadınlar ve çocuklar duruyordu. Yalnızca yaşlı bir kadın dua ediyordu. Ona yaklaştım ve yüzüne dikkatle baktım. O görmüyordu

beni. Dualarına dalmıştı. Yanına oturdum. Dua eder gibi yaptım. Hareketlerim beceriksizceydi. Bu onun dikkatini çekti. Son derece Oturaklı'ya benziyordu. Onun kadar iriyarı değildi, ama hareketleri aynıydı, oturuş biçimi aynıydı. Dua etmeyi bıraktım ve endişeyle ona bakmaya başladım. Tespih çekiyordu; dudakları belli belirsiz oynuyordu. Bakışlarımız birleşti, ardından, bir süre sonra, bana doğru eğildi ve tespih çekmeye devam ederken şöyle dedi:

"Sonunda geldin!"

Gerçekten o'ydu! Oturaklı'ydı. Sesi değişmemişti. Yüzünde bazı kırışıklıklar belirmişti ama bu yüz daha dingin, daha insansı bir görünüm almıştı.

Bir an için geriledim, sonra, hiç düşünmeden "Evet, sonunda geldim!" dedim.

Bir tür büyünün etkisinde gibiydim. Bir şeyler söylemeye hazırlanıyordum ki, kolumu tuttu:

"Yavaş konuş, Aziz uyanabilir," dedi.

Kafamda her şey aydınlanmaya başlamıştı. Yaşamla ölüm arasında sisten ya da karanlıklardan oluşan incecik bir tabakadan başka bir şey olmadığını, gerçek ve görünüm arasında yalanın ağlarını ördüğünü, zamanın kuruntularımızın yarattığı bir yanılsamadan başka bir şey olmadığını düşünmeye başladım.

Aziz, herkesten sonra ayağa kalktı. Dipteki bir kapıdan dışarı çıktı. Beyazlar içindeydi, yüzü örtülüydü, gözünde siyah gözlükler vardı. Erkekler ve kadınlar, saygıyla elini öpmeye koşuyorlardı. Ara sıra adamlardan biri, yanında biraz daha uzun kalıyordu; kulağına bir sır söylüyor olmalıydı. Aziz, kafasını sallıyor, sonra onu kutsuyormuş gibi sırtını okşuyordu.

Ben de yerimden kalktım ve kadınların arasında sıraya girdim. Sonra muziplik olsun diye erkeklerin arasına geçtim. Cellâbemin içinde bir erkekten farkım yoktu. Aziz'in karşısına gelince diz çöktüm, uzanan elini tuttum ve öpeceğim yerde yaladım, teker teker her parmağını emmeye başladım. Aziz elini

çekmeye çalıştı, ama ben onu iki elimle sıkı sıkı tutuyordum. Adamın aklı karıştı.

Ayağa kalktım ve kulağına:

"Uzun zamandır bir erkek yüzümü okşamadı... Haydi, parmaklarınızla bakın bana, yavaş yavaş, avcunuzun içiyle bakın," dedim.

Bana doğru eğildi ve şöyle dedi:

"Sonunda geldiniz!"

Son